IOAN NEACŞU

Jurnalul unui OUTSIDER

IOAN NEACŞU

Jurnalul unui OUTSIDER

publicistică - 2005 -

editura vicovia
2006

Grafică şi tehnoredactare: **Viorel Cucu**

“Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui “

M. Eminescu

report 2004

1

SOCIETATEA CIVILĂ EXISTĂ ?

După asasinarea lui Ceauşescu, cel mai important lucru în materie de educație este tocmai educația politică. Societatea românească a fost anesteziată sub raport politic timp de jumătate de secol. Ea trebuie trezită din letargie. Partidele politice sunt în bună măsură formate din clasa nomenclaturistă de pe timpul comunismului. Administrația publică, centrală şi locală, este formată din aceiaşi funcționari corupți de pe timpul lui Ceauşescu. Tinerii asimilați de sistem sunt repede inițiați în practicile corupției, astfel că, deşi aparent avem pluripartitism şi democrație, în fapt nu s-a schimbat nimic.

Societatea românească, de dincolo de partide, formează marea societate civilă, „puterea celor fără de putere", cum spunea Havel. Acest uriaş adormit trebuie trezit şi atunci poreclita noastră clasă politică nu va mai zburda în voie, va şti că are un stăpân. Trezirea societății civile este posibilă în primul rând prin educație. Îmi amintesc de anul 1990, când toate sălile de conferințe erau distruse, ori nu se permitea accesul pentru întruniri, apoi cât de greu puteam găsi o sală atunci când Alianța Civică avea o manifestare. Tot timpul Alianța Civică a fost privită cu ostilitate, mai mare chiar decât pentru partidele din opoziție, tocmai pentru că avea ca principal obiectiv „organizarea străzii", cum spunea Ana Blandiana, avea ca principal obiectiv lupta anticomunistă, ori asta însemna şi lupta antinomenclaturistă, deci securiştii

şi activiştii din toate partidele priveau cu frică această poziție. În şcoală s-a introdus un simulacru numit „Educația civică", în care până acum se predau reguli de circulație sau de stingere a incendiilor ! S-a lansat şi ideea scoaterii politicii din şcoli, idee cu care sunt manipulați şi profesorii, şi elevii, şi părinții. În şcoală nu trebuie făcută propagandă de partid, vreau să spun că nu se dau elevilor caiete cu trei trandafiri, sau calendare cu poza vreunui politician, sau felicitări de 8 martie cu însemnele partidului pentru care nu există nici o lege ! Suntem într-un an electoral. Profesorii trebuie să fie conştienți de influența pe care o pot avea asupra electoratului prin elevi, deci trebuie să se abțină de la orice fel de propagandă de partid. A-i explica însă elevului - şi chiar părintelui - care sunt doctrinele politice, cum funcționează statul, a-i convinge că funcționarii şi polițiştii sunt plătiți de ei, deci sunt la dispoziția lor, nu invers, cum era în dictatură, asta înseamnă educație politică orientată spre formarea conştiinței civice, deci a societății civile. În sfârşit, a le vorbi elevilor despre comunism şi despre uriaşul rău pe care l-a adus românilor, a le vorbi despre rezistența eroică a poporului nostru şi despre milioanele de jertfe înseamnă a face educație cu adevărat patriotică. Asta nu mai este politică ! Iar pentru noi, românii, este mult mai important un manual de istorie a luptei anticomuniste, decât un manual al holocaustului. Urgia comunistă trebuie înțeleasă, pentru a putea fi depăşită, altfel riscăm să fim, ca mentalitate şi ca structuri de putere, ultimii comunişti din Europa !

Este evident că educația civică/politică este esențială, dar societatea civilă trebuie să se şi organizeze. În primele zile de după căderea lui Ceauşescu, eu am fondat, alături de alți douăzeci de colegi, Sindicatul Liber din Învățământ, am fost apoi membru fondator al Asociației Ziariştilor Români,

am fondat apoi filiala Bacău a Alianței Civice, deoarece am considerat de datoria mea să mă implic în organizarea societății civile. Partidele, deşi mă curtau, nu m-au interesat. Am organizat în liceul meu o Societate Culturală, printre primele ONG-uri şcolare, apoi am organizat la Valea Budului un Forum al ONG-urilor şcolare, în dorința de a extinde asociativitatea în şcoli. O a doua ediție nu a mai fost posibilă, m-a blocat inspectoratul, acum văd că este o politică a guvernului să blocheze ONG-urile şcolare. După ce ministerul a impus pentru licitația programelor din acest trimestru ca temă abandonul şcolar, temă care n-are nici o legătură cu activitatea unui ONG, nou înființata Autoritate Națională pentru Tineret a suspendat pur şi simplu licitația! Lasă că suma pusă la bătaie era ridicol de mică, dar nici acea minimă aparență nu vor să o mai păstreze. Este reacția firească a oricărei gândiri totalitare : existența ONG-urilor în şcoli „disipa" decizia !

Nici dincolo de zidurile şcolii societatea civilă nu este organizată. Cele câteva organizații pentru ajutor social, făcute după model occidental, funcționează ad hoc. Atunci când o instituție europeană condiționează o finanțare de existența unui parteneriat între administrație şi un ONG, partidul-stat dă sarcină unui membru să facă o organizație pentru a nu pierde banii. Asociațiile de proprietari, foarte importante chiar pentru educarea spiritului de asociativitate, au rămas tot vechile asociații de locatari, cu statute ridicole şi fără o activitate reală. Ce este mai rău este faptul că-s în subordinea Primăriei, deci reprezintă o uriaşă masă de manevră electorală. O organizație neguvernamentală în subordinea administrației este o asemenea struțocămilă, că ar lăsa cu gura căscată pe oricare politolog picat de aiurea în România ! Singurul ONG care a trăit

aproape o sută de ani, ACR, a devenit acum anexă a PSD-ului. Ce n-a reuşit nici măcar Ceauşescu, au reuşit noii tovarăşi. Ce să mai vorbim de sindicate, care pretutindeni în lume reprezintă forța cea mai bine organizată a societății civile ! La noi politizarea lor este atât de vizibilă, încât putem spune că nici nu mai există ca sindicate.

Totuşi trebuie să fim optimişti. Uriaşul adormit se va trezi. Presa, intelectualii, oamenii care s-au născut după 1990, sau care au călătorit în occident şi au scăpat de mentalitatea comunistă vor construi încet dar sigur societatea civilă. Visez la ziua în care câteva doamne adunate la o cafea se hotărăsc să înființeze un ONG pentru a realiza nu ştiu ce - un bal, nişte jucării pentru pom, un scuar - sau când câțiva vecini se vor hotărî să-şi facă propria asociație de proprietari, ca să-şi administreze singuri propria casă şi nimeni să nu le mai impună facturi aberante pentru servicii neefectuate sau de care nu au nevoie. Oamenii trebuie să ştie că ei sunt stăpânii, oamenii trebuie să învețe să fie stăpâni ! Pentru asta trebuie să învețe să-şi iubească averea, oricât de mică ar fi, să-şi schimbe mentalitatea de slugă în cea de stăpân, care nu munceşte pentru altul, ci pentru a-şi apăra şi pentru a-şi spori propria sa avere.

Fără educație, fără organizare şi fără proprietate încă nu putem vorbi de o societate civilă. Pe măsură ce aceste trei cerințe vor prinde contur, uriaşul se va trezi şi „puterea celor fără putere" va deveni adevărata forță a României, aşa cum se întâmplă în oricare stat civilizat.

2

report 2004

LITURGHIE SATANICĂ ÎN BLEUMARIN

Ce este o minciună ? Este o afirmație care nu corespunde realității. Cum poate fi depistată o minciună ? Pur şi simplu, comparând ce afirmă cineva cu realitatea. Doar Dumnezeu este Adevărul (Eu sunt Calea, Adevărul, Viața), diavolul este minciuna.

La Bacău pregătirea zilei de 6 iunie 2004, 666, a început cu o liturghie demonică în care minciuna nu a fost întrecută decât de slugărnicie, linguşire şi fățărnicie. Dintre zecile de slujitori care au oficiat liturghia în bleumarin, pe mine m-au surprins doar cei câțiva intelectuali prezenți la demonica adunare.

Dacă pe Ovidiu Genaru îl înțeleg: ca socru de şef pesedist face parte şi el din **famiglie**, vorba domnului Viorel Hrebenciuc, n-am să înțeleg în ruptul capului cum artişti mari ca Ovidiu Bălan sau Ilie Boca, sau profesori universitari adevărați, nu gen Mischie, au participat la generalizarea minciunii potrivit căreia primarul Bacăului este o întrupare inocentă a celebrului vers labişian „Nimic pentru tine, tot pentru toți". Declarațiile, însă, care probează faptul că totul a fost o mare minciună sunt ale profesorilor Dumitru Bontaş, care pe un ton jenant a arătat cât de dragi îi sunt primarului şcoala şi mai ales profesorii, şi Ghiorghi Iorga, care, pe un ton jenat, după ce l-a făcut pe primar „**self-made-man**", cu alte cuvinte fără şcoală, a vorbit despre cât

de bine îi merge învățământului băcăuan numai şi numai datorită contribuției istorice a domnului Sechelariu.

Lucrurile stau însă cu totul şi cu totul altfel. Nu vorbesc de salarii, de faptul că un profesor debutant are un salariu mai mic decât al unei femei de serviciu, deoarece salarizarea nu intră în sfera de decizie a primăriei, sau a consiliului local. Dar cum arată şcolile, cum se poate lucra într-o şcoală cu ferestre care nu se închid, caloriferele merg când este cald şi nu merg când este frig, iar furnizorul încasează zeci de miliarde pentru o căldură fictivă, cum este posibil ca reparațiile să se facă de mântuială, însă pe devize care sunt tot de domeniul SF, cum sunt gestionați banii noştri, ai contribuabililor, pentru ca atât profesorii, cât şi copiii să poată învăța în condiții decente, acestea şi multe altele intră în sfera de decizie a Primăriei. Programul de căldură pentru şcolile care primesc agent termic de la aceleaşi puncte sau centrale ca şi blocurile de locuințe este absurd: noaptea, sâmbăta şi duminica, adică exact atunci când nu este nimeni în şcoală ! Construirea unor centrale proprii pentru şcoli ar fi fost o primă urgență, dar atunci zecile de miliarde nu ar mai fi putut fi trimise la CET, sau Termloc, prietenii primarului ar fi rămas fără o sursă importantă de bani de la buget luați pe degeaba. Cât priveşte reparațiile, directorul unei şcoli îmi povestea că anul trecut nu a semnat recepția unor lucrări făcute de mântuială, iar anul acesta a primit pentru reparații de zece ori mai puțin ! De cine are mai multă grijă primarul, de şcoală, de profesori şi elevi, sau de firmele de construcții care fac reparațiile la şcoli ? Oare, de ce ? Nu mai vorbesc de dotarea cu mobilier, de achiziționarea unor aparate şi materiale didactice, de bani pentru biblioteci, de săli de sport. Nu mai vorbesc de faptul că excursii tematice, reviste şi cărți, spectacole şi tot ce înseamnă activitate extraşcolară

se realizează pe banii elevilor, mai exact ai părinților, aceiaşi părinți care plătesc şi impozitele de care dispune consiliul local la cererea primarului. Nu cred că s-a gândit măcar vreun ales al băcăuanilor să finanțeze asemenea proiecte, esențiale în procesul de instruire şi educare a elevilor. Un exemplu de felul în care şcoala nu numai că nu este ajutată, dar este furată ca-n codru de domnul primar în complicitate cu domnii consilieri este hotărârea prin care curtea Grupului Şcolar „Mihai Eminescu" este atribuită domnilor de la „Romsilva", în dispreț pentru toate legile țării, de la Constituție şi Legea Învățământului - lege organică ! - până la legea regimului juridic al proprietății publice. După ce că al patrulea liceu ca importanță în oraş nu are sală de sport, prin grija aceluiaşi primar, acum i se ia şi terenul pe care se țin orele de educație fizică. Dacă această hotărâre absurdă a consiliului local se va aplica, elevii şi profesorii şcolii vor avea acces în clădire… cu helicopterul !

Cât adevăr cuprind cele două declarații, una jenantă, alta jenată a reprezentanților învățământului băcăuan ?

Dar domnul primar, în discursul său Kitsch, nu spune nici o minciună ? Este adevărat că acum patru ani a obținut 65% din voturile băcăuanilor ? Să ne amintim cum umblau echipele partidului prin case pe înserat, disperate să nu cumva să se invalideze alegerile din lipsă de cvorum. Au adunat câteva voturi peste fatidicul de 50%, astfel că primarul a fost ales din primul tur de scrutin. Aşadar 65% din 50% fac abia 32%, deci în aceşti patru ani a condus destinele Bacăului un primar evident nelegitim. Cei 50% care nu s-au prezentat au dat astfel un vot negativ, neprezentarea la vot este tot o atitudine politică, ea înseamnă un foarte hotărât NU ! Dacă analizăm compo-

nența celor 32 de procente care şi-au dat acordul ca în primărie să intre domnul Dumitru Sechelariu, constatăm că majoritatea lor este formată din soldați şi defavorizații bucuroşi că primesc ceva de mâncare. Care-i electoratul domnului primar ?

Am disecat doar două dintre minciunile cele mai evidente. Ar trebui să scriu un volum ca să iau fiecare afirmație în parte.

Dacă Dumnezeu este Adevărul, diavolul este minciuna. Să ne rugăm cu toții ca Dumnezeu „să ne izbăvească de cel viclean" în fatidica zi de 666 !

3

6 ianuarie

ULTIMA MINERIADĂ

La ieşirea din scenă, domnul preşedinte Ion Iliescu a ținut ca, pe lângă eliberarea lui Miron Cozma, să provoace o ultimă şi poate cea mai gravă mineriadă: a inundat țara cu tone de medalii, drept mulțumire pentru cei care l-au servit cu slugărnicie trei luştri.

Care-i consecința, cel puțin în învățământ ? Un domeniu atât de sensibil la ideea de valoare şi mai ales la ierarhizarea valorilor, de la gradele didactice şi universitare, la premiile acordate elevilor în fiecare an, reacționează pe bună dreptate cu violență. În loc să fie o sărbătoare, o recunoaştere meritată a valorii, evenimentul a trecut sub anonimat, cei medaliați sunt mai degrabă jenați decât mândri, iar majoritatea numelor sunt trecute sub tăcere, până şi inspectorul general se ruşinează să le pronunțe. Au ajuns foştii activişti de partid, care au terorizat şcoala băcăuană înainte de 1989, rudele lor sau ale unor actuali activişti să fie decorați de colegul lor mai mare de la Cotroceni. Gravitatea stă în faptul că nu activistul Ion Iliescu semnează brevetul, ci Preşedintele României. Acest lucru accentuează starea de anomie în care ne zbatem de atâția ani.

Criteriile nu pot fi, vorba lui Arghezi „cinstea ți se da/ după talpă şi pingea", nici „dosarul" de care vorbea inspectorul general, doar dacă nu este vorba de celebrul „dosar de

cadre" !

Intenția de a contura nişte elite, de a ierarhiza competențele şi valorile a existat în anii 1997-2000. Atunci a apărut Statutul personalului didactic, atunci s-au înființat **Colegiile Naționale**. În Statut există **Titlul V** care se referă la „Distincții şi premii". Pe site-ul MEC se află de mult timp un proiect de regulament, dar care nu trece din stadiul de proiect. Legea 220/27.V.2004, dată la repezeală, nu face trimitere la legea de care vorbim, nu abrogă Titlul V, cum ar fi cazul, pur şi simplu se face că legea statutului nu există. Cum este reglementat domeniul ? Sunt trei articole care instituie ordine, medalii şi diplome. La art. 113 din Statut , al. e), se spune: „Diploma de excelență" se acordă cadrelor didactice pensionate sau pensionabile, cu activitate deosebită în învățământ; Diploma este însoțită de un premiu de 20 la sută din suma salariilor de bază primite în ultimele 12 luni". Inspectoratul şcolar a acordat o groază de „Diplome de excelență" în luna octombrie, dar fără să fi citit legea. Poetul Ion Tudor Iovian se mira că diploma nu este însoțită de un premiu, măcar simbolic. Dar distinsul poet mai are mult până la pensie… Însă profesorii pensionari sau pensionabili care au primit această diplomă ar putea să ceară banii şi atunci să-l văd pe domnul inspector general. Vorba ceea, „dacă nu e putirință, geaba chichirez gâlceavă" ! Însă precum în cer, aşa şi pe pământ… Ca să nu fiu bănuit că revendic ceva bani, vreau să declar aici că eu am refuzat „Diploma de excelență", ostentativ am absentat de la pseudoserbarea organizată la Ateneu, dar nu cred să fi deranjat pe cineva...

Nerespectarea legii duce nu doar la premieri hilare, ci şi la inflația de **Colegii Naționale**. Ideea înființării acestor

colegii a fost crearea unei elite ca în perioada interbelică. Erau multe licee atunci, dar unul era Liceul Național din Iaşi. Colegiile ar trebui să fie doar unul pe județ, sau chiar la două-trei județe. Aici ar trebui să ajungă cei mai celebri profesori, iar elevii acestor colegii ar trebui să fie eminenți. Ideea social democrată, de fapt socialistă, este celebra uniformizare socială, ca să nu-i mai poți deosebi pe proşti de cei deştepți, pe hoți de cei cinstiți, pe leneşi de harnici. Faci peste tot colegii naționale, decorezi pe toată lumea, toți sunt o apă şi un pământ!

În patru ani tovarăşii au stricat tot ce se putea strica din ceea ce s-a construit cu migală şi efort în anii 1997-2000. Să sperăm că noii guvernanți vor lega repede firul rupt. Cât îi priveşte pe cei de care ne despărțim, sper pentru totdeauna, vorba lui Arghezi: „Temeliile veciei, orice-ați face-s ale noastre./ Voi, întoarceți-vă veseli şi slăviți, întru noroi."

10 ianuarie

4

ALEGERI ANTICIPATE

În timpul campaniei electorale, reprezentanții PSD-ului nu încetau să insulte alianța Dreptate şi Adevăr comparând-o cu CDR-ul din anii 1997-2000. Nu vreau acum să intru într-o inutilă polemică şi să spun că de fapt reforma reală abia în 1997 a început şi de fapt cei patru ani de guvernare nomenclaturistă (2001-2004) au fost patru ani pierduți. Va fi greu să se repare tot ce s-a stricat în aceşti patru ani, de la economie, la cultură. Adevărul este că ne aflăm acum, după alegeri, într-o situație destul de asemănătoare cu aceea din urmă cu opt ani.

Atunci CDR-ul a câştigat alegerile doar cu 28 %, deci nu prea departe de cei 32% de acum, fiind nevoit să realizeze coaliția de guvernare. Coaliția însă a distrus Convenția. Vocile care cereau alegeri anticipate nu au fost ascultate, deşi era evident faptul că toate guvernele coaliției, de la Victor Ciorbea la Mugur Isărescu, vor fi boicotate din interiorul guvernului, dar mai ales din teritoriu. Domnul preşedinte Emil Constantinescu abia acum recunoaşte că una dintre marile greşeli al anului 1997 a fost transferarea unei importante părți a deciziei spre administrația publică locală, în numele unei cu adevărat democratice descentralizări. Dar majoritatea primarilor era formată din pesedişti, mulți foşti nomenclaturişti, conducerile consiliilor județene şi majoritatea consilierilor erau din acelaşi aluat şi au dus o adevărată, isterică bătălie împotriva

„cederizării" primăriilor, de frică să nu rămână fără funcționarii obedienți de pe vremea lui Ceauşescu. În Parlament se dădeau legi intenționat ambiguizate, pentru a crea iluzia că inițiativele puterii sunt luate în seamă, fără pericolul de a se putea pune în practică. De exemplu legea Ticu, din instrument de deconspirare a poliției politice, s-a transformat într-un instrument de conspirare a securității, sau legea Lupu, care a fost formulată în aşa fel încât nu a putut fi aplicată. Am fost acum cinci ani într-o primărie să cer aplicarea legii şi secretarul mi-a explicat, zâmbind satisfăcut, că nu se poate deoarece nu s-au abrogat prevederile legii funciare a lui Iliescu şi cele două legi se bat cap în cap ! Dar şi fără legi ambigui, primarii şi consilierii au boicotat cât au putut orice inițiativă guvernamentală. Acum se pregătesc să repete „Opoziția constructivă" din anii 1997-2000. Regulamentul adoptat recent de consiliul județean este menit să robotizeze aparatul funcționăresc. Cu un preşedinte care este şi preşedintele organizației județene a PSD, cu doi vicepreşedinți de la PRM şi cu un prefect care se vrea de la PUR, dar este de la PCR via PRM, județul Bacău va răspunde foarte „constructiv" la inițiativele guvernului ! Fără să schimbați prea mult din acest scenariu, puteți vedea ce se va întâmpla în toate județele.

Un alt instrument cu care guvernele din perioada 1997-2000 au fost boicotate a fost celebrul algoritm. La cultură, de exemplu, un post de secretar de stat gândit pentru a revitaliza instituțiile educației continue a fost peste noapte dat UDMR-ului deoarece aşa cerea algoritmul…Ce proiecte a inițiat UDMR-ul pentru dezvoltarea culturală a României ? Şi exemplele ar putea continua.

În aceste condiții, alegerile anticipate, pe care n-a avut

curajul să le ceară Victor Ciorbea, sunt evident singura soluție. UDMR-ul nu le doreşte, deoarece nu ar mai avea atâtea voturi câte a primit alături de PSD. Din acelaşi motiv PUR se opune. Acest partid, după jocul politicianist din ultimele luni, poate nu ar mai prinde nici pragul de intrare în parlament. PSD-ul ar ieşi dintr-o eventuală confruntare electorală mult diminuat, nu doar datorită convulsiilor interne, dar şi datorită faptului că a rămas fără câțiva baroni locali, iar justiția este pe cale să iasă de sub tutela politică. Nici PRM-ul nu doreşte o confruntare electorală, discursul demagogic nu mai ține, după ce domnul C.V.Tudor a etichetat adevărata declanşare a luptei împotriva corupției garantată de prezența în fruntea Ministerului Justiției, pentru prima dată în istoria recentă a României, a unei personalități independente drept „vânătoare de vrăjitoare"! Nu mai înțeleg nimic, după „justițiarul neamului" lupta împotriva corupției trebuie dusă cu mănuşi, nimeni nu trebuie închis, nimeni nu trebuie anchetat ? Sau se teme să nu ajungă PNA-ul şi-n curtea sa, să nu dea de niscaiva vrăjitoare…

Alegerile anticipate ar trebui să limpezească lumea politică românească. Poate partidele ar fi şi mai atente pe cine trimit în Parlament, poate discursul politic ar fi mai puțin demagogic, mai tranşant, mai puțin emoțional şi mai pragmatic, poate electoratul va înțelege că avem nevoie de o putere stabilă, hotărâtă, care să nu poată fi şantajată oricând cu ruperea majorității, poate românii se vor hotărî să o rupă definitiv cu trecutul. De fapt actualii guvernanți ar trebui să iasă în fața electoratului nu cu promisiuni de tot felul, ci cu o întrebare simplă: Vreți să vă salvăm ? Oferiți-ne o majoritate confortabilă, ca să putem îndeplini tot ce am promis. Nu ? Nu!

17 ianuarie

5

O TRISTĂ SĂRBĂTOARE

Elevii şi profesorii Liceului Teoretic „Mihai Eminescu" sărbătoresc, la mijloc de ianuarie, ziua patronului lor spiritual, de care sunt pe bună dreptate foarte mândri, deoarece nu este puțin lucru să înveți şi să te formezi ca om şi ca român la umbra Poetului Național. Festivitățile prilejuite de „Ziua Liceului" au început, în ultimii cinci ani, printr-o caldă şi emoționantă ceremonie care se desfăşura la statuia Poetului, statuie dezvelită cu prilejul "Anului Eminescu".

Cum spune Mircea Eliade, prin rit se ajunge la mit. Această ceremonie simplă, ironizată cu invidie de unii sfertodocți, are tocmai rolul de a ne proiecta, fie şi pentru câteva minute, în „Mitul Eminescu". Bucuria aceasta a ținut însă puțin timp. Tocmai când era pe punctul de a se transforma în tradiție, ceremonia atât de necesară, vitală pentru viața spirituală a elevilor şi profesorilor din liceul cu nume de mit a devenit o amintire datorită faptului că statuia a fost demolată cu brutalitate barbară de nişte oameni pentru care nu contează decât interesele lor mercantile şi meschine. Ziarul nostru a publicat un fotoreportaj impresionant care mărturiseşte lumii despre moartea statuii. Anul acesta, profesori, elevi, părinți, oaspeți au trăit o tristă sărbătoare, ştiind că bustul Poetului se află aruncat într-o magazie, iar în locul lui se cască o groapă ca după bombardament.

Distrugerea statuii lui Mihai Eminescu nu are nici o justificare, ea este rezultatul unui lanț de abuzuri şi ilegalități, începând cu Sentința civilă nr. 317/10.10.2000 semnată de judecătoarea Stănişor Vera, sentință care este un model de abuz în justiție, desființat de Tribunalul din Bacău, dar reconfirmat de Curtea Supremă de Justiție, presupunem că în urma unor presiuni politice, deoarece nu-i bănuim pe judecători de lipsă de profesionalism. Consiliul local, prin Hotărârea sa nr. 29 din 29.01.2004 trece curtea liceului din proprietate publică în proprietate privată, pentru a o oferi Direcției Silvice, violând flagrant Legea nr. 213/1998 privind regimul juridic al proprietății publice. Actualul încă director al Direcției Silvice are ambiția de a construi un sediu nou şi n-a găsit în tot Bacăul, cât e de mare, alt loc decât cei câțiva metri pătrați pe care se ridica singurul monument în bronz dedicat Poetului Național ! Pe lângă şirul de ilegalități de care am vorbit mai sus, acest gest barbar este şi o blasfemie, o pângărire a unui loc sfânt.

Cazul pe care-l discutăm este o picătură în oceanul ilegalităților comise în cei cincisprezece ani ai dictaturii bunului plac. Dacă Doamna Ministru a Justiției vrea un exemplu de „justiție" făcută cu incompetență sau cu reavoință, trista poveste a statuii lui Mihai Eminescu este ilustrativă. Scriu aceste rânduri cu scepticism, deoarece mă îndoiesc de faptul că firava Doamnă va putea îndeplini una dintre muncile lui Hercule, aceea de a face curat în grajdurile lui Augias…

Am crezut o clipă că noua conducere a Primăriei va interveni în stoparea acestei injustiții flagrante, dar n-a fost aşa. Triumviratul nou nu-i prea diferit de cel vechi. Vorba lui Caragiale, „enteresul şi iar enteresul"… Au vreun interes să

se pună rău cu Direcția Silvică? Au vreun câştig de la Liceul „Mihai Eminescu”? Doar nu or desființa o hotărâre a vechiului consiliu doar de dragul legii ! Părinții, elevii, profesorii nu reacționează. Mai sunt mulți ani până vom avea o societate civilă care să monitorizeze administrația. Cine să-l apere pe Eminescu?

24 ianuarie

6

INVERS ! TOTUL E INVERS !

Teribilul strigăt din finalul piesei lui Marin Sorescu, un strigăt care face cât zeci de cărți ale filosofilor, devine îngrozitor de actual în aceste zile în care la Guvern se numesc secretarii de stat, iar în județe se distribuie noua putere politică. Ziarele fac tot felul de speculații, şefii de partide se bat cu pumnul în piept socotind că li se cuvin atâtea şi atâtea posturi, ba mai amintesc fără jenă de păgubosul algoritm, de procente; puterea se distribuie precum brânza în piață. Ce poate ieşi de aici ? Poate ieşi un amestec exploziv sau amorf, oricum nefuncțional, ca acum opt ani. Societatea civilă, care a sperat atât de mult într-o administrație cu adevărat modernă, care să nu mai dicteze, ci în sfârşit să colaboreze, priveşte din ce în ce mai dezamăgită la spectacol. Politicienii, mai vechi şi mai noi, inventează strategii pentru a mai aduce un post de şef în barca lor, indiferent dacă au sau nu omul potrivit. UDMR-ul vrea neapărat un post de secretar de stat la educație, PUR-ul socoteşte câte procente a adus în alegerile locale PSD-ului şi le pretinde de la Alianță, negustoria asta este de natură să deprime şi pe cel mai optimist alegător. Gogorița cu depolitizarea administrației a fost lansată de PSD tocmai ca să-şi conserve structurile: oamenii lor din prefecturi şi primării au devenit peste noapte apolitici ! Aici ar trebui să ne înțelegem. Funcționarii trebuie să fie apolitici, ei formează instrumentul administrativ cu care se aplică politicile guvernului în județe. Dar cine foloseşte acest

instrument şi ce politici aplică ? Prefect şi subprefect fără de partid, sau consilieri care votează fără să țină cont de doctrina şi programul partidului pe care-l reprezintă, asta este o aberație. Atunci eu, alegătorul, de ce am votat cu un anumit partid ? Nu ca să fiu reprezentat politic în structurile de putere ? Am văzut un proces verbal al unei întruniri a Consiliului municipal unde voturile erau consemnate nominal, dar în dreptul consilierilor nu era trecut partidul pe care-l reprezenta fiecare. De unde ştiu eu, alegătorul, că deputatul, sau consilierul căruia i-am dat votul mă reprezintă cu adevărat ?

Românii şi-au pus mari speranțe în actuala Putere. Guvernul pare nu doar funcțional, ci chiar eficient din primele zile, cu toate bețele în roate ce i se pun. Structurile administrative din teritoriu, care se conturează în aceste zile, sunt însă de o importanță covârşitoare, deoarece de ele va depinde punerea în operă a politicilor guvernamentale. La conducerea instituțiilor descentralizate trebuie oameni noi, care să fie şi foarte buni profesional, dar şi loiali Alianței. Nu-i neapărat nevoie să fie membri de partid, ba chiar ar fi o prostie să se pretindă acest lucru, aşa cum făcea acum opt ani un efemer şef de partid județean, preferând un pedeserist care şi-a schimbat pe loc culoarea politică, unei competențe autentice. Trebuie procedat invers, vorba lui Sorescu. Dacă am admite, prin absurd, că toate competențele s-au adunat la PUR, trebuie lăsate la o parte orgoliile de partid şi oferite toate posturile de conducere PUR-ului ! Este foarte dificil să alegi şi n-aş vrea să fiu în pielea liderilor de partid. Cu cine să înlocuieşti, de exemplu, sinistra troică (şi cuvintele tropăie!) de la inspectoratul şcolar ? O înlocuieşti pe doamna Marchiş cu domnul Enăşoaie, adică un activist cu alt activist ? Legea lustrației, care a fost

sistematic sabotată de activiştii din Parlament, ar putea fi în sfârşit aplicată, adică decizia ar trebui să fie luată, vorba lui Sorescu, invers decât până acum.

În construirea structurilor de putere din județ liderii politici au o răspundere uriaşă. Le doresc din toată inima să reuşească şi… le țin pumnii !

31 ianuarie

7

BARONII SINDICALIŞTI

Domnul preşedinte Traian Băsescu considera drept una dintre priorităţile sale activarea societăţii civile. Dar asta-i o prioritate care de cincisprezece ani este sistematic eludată, deoarece o societate civilă amorfă şi needucată este uşor de manipulat. Cine are acest interes ? O masă informă de oameni este ineficientă nu doar politic, ci şi economic, social, cultural. Mai mult poate decât structurarea clasei politice, mai mult decât nevoia de pluripartitism era nevoie de organizarea şi educarea societăţii civile. ONG-urile erau încă de domeniul utopiei, singurele forme de organizare a societăţii civile erau sindicatele, deoarece ele existaseră într-o formă pervertită şi înainte de decembrie 89, iar noua putere politică, noii patroni aveau nevoie de parteneri de dialog, fie şi formali. Au rezultat monştri manipulabili precum sindicatele minerilor, dar şi sindicate adevărate, este drept că puţine şi timorate, iar liderii sindicali autentici puteau plăti cu viaţa îndrăzneala lor, cum s-a întâmplat la Iaşi.

Cei mai mulţi lideri sindicali au devenit în aceşti cincisprezece ani adevăraţi baroni, cu vile şi case de vacanţă, cu sedii, maşini luxoase şi concedii petrecute în paradisuri turistice, la care nici nu visează un lider sindical din democraţiile autentice. Totul, pe banii strânşi de la amărâţii care cotizează fie din inerţie, fie din credinţa naivă că sindicatul chiar îi apără. Cum poate să apere interesele

sindicaliştilor un lider implicat politic, fie consilier, fie parlamentar pe lista unui partid ? Nu poți fi în acelaşi timp şi de o parte şi de alta a fileului. La Bacău avem o situație şi mai stranie, când o filială întreagă a unui sindicat, este vorba de Sindicatul Liber din Învățământ, a devenit filiala PRM. Politizarea sindicatului duce fatal spre decizii politice. Dialogul, uneori cu amenințări dramatice, devine o comedie jucată în fața membrilor de sindicat, iar avantajele materiale de care se bucură „liderii" reprezintă mita politică pe care o primesc pentru acest joc. În învățământ s-au declarat zeci de greve absurde, evident fără nici un efect asupra deciziei politice, însă cu pierderi de timp, de bani şi mai ales de prestigiu din partea cadrelor didactice. Ultima descoperire a „liderilor" băcăuani este faptul că nu s-au aplicat prevederile Statutului (Legea 128 din 1997) la calcularea salariilor. Dar de ce n-au văzut anul trecut, sau acum doi, trei, patru ani ? Pentru o asemenea greşeală ar trebui să-şi ceară scuze de la miile de învățători şi profesori, apoi să-şi dea demisia „de onoare" (scuzați expresia!). Domnul inspector şcolar general spune: „Sunt de acord cu poziția sindicatului, care este una corectă şi care este în spiritul legalității". Dar dânsul ce a păzit de când este inspector, cine se face vinovat de nerespectarea legii ? Ar trebui şi el să-şi dea demisia, iar procesul cu care amenință sindicatul ar trebui intentat în primul rând lor.

Dar dacă este vorba de o „comandă politică" ? Dacă lor nu le pasă nici un pic de salariile dascălilor, ci vor doar să pună în dificultate actuala guvernare,cerându-i să plătească banii pe care, legal şi treptat, potrivit fiecărui exercițiu bugetar, ar fi trebuit să-i plătească guvernul Năstase ?

8

7 februarie

SOLIDARITATEA CELOR BUNI

Aflu din ziare că într-o stație de autobuz un tânăr este înjunghiat în gât, fratele lui îl prinde pe agresor, dar mulțimea crede că agresorul este cel tâlhărit şi-i sare în ajutor, făcându-l scăpat. Mulțimea se face solidară cu banditul, crezând că face o faptă bună, că salvează un nevinovat. Confuzia este posibilă, presupun că oamenii care au intervenit erau de bună credință. Mulțimea nu este de condamnat. Mai degrabă ar fi de condamnat faptul că într-o stație de autobuz a unei piețe atât de mari cum este Piața Sud nu existau gardieni. Faptul că opinia publică reacționează, fie şi greşit, este un semn bun. Societatea civilă începe să se coaguleze, are măcar reacții pozitive, să avem răbdare până vom consemna şi inițiative.

Din păcate exemplul de la care am pornit este singular. Nu discutăm aici rezultatul pervers al acțiunii oamenilor aflați în stația de autobuz, ci reacția în sine, faptul că sincer ei au crezut în oportunitatea intervenției. Că ordinea publică ar trebui asigurată de cei pe care noi toți îi plătim pentru acest lucru este o altă problemă. Un organism social sănătos se poate apăra şi singur. Ce ne facem însă atunci când constatăm că oamenii de lângă noi, semenii noştri, au un comportament voit antisocial, ba chiar consideră normal să sfideze cele mai elementare reguli de conduită.

Un vecin îmi povesteşte, revoltat, ce i s-a întâmplat tot

într-o stație de autobuz. Când a coborât a asistat la o scenă făcută de taxatoare unor bătrâni care nu aveau bani de bilet. În acelaşi timp, patru călători care coborau i-au dat taxatoarei biletele folosite. Revoltat, le-a plătit el biletele celor doi bătrâni, dar a somat-o pe taxatoare, sub privirile ucigaşe ale şoferului, să rupă biletele primite, pentru a nu le mai putea revinde.

Cât de sănătoasă este o societate formată din asemenea indivizi ? Culmea este însă că nici călătorii care au înapoiat biletele, înlesnind o fraudă nu mai mare decât de zece mii de lei, nici taxatoarea, nici şoferul, dar nici oamenii din autobuz, ori cei care aşteptau în stație nu au perceput gestul ca fiind imoral. Spre deosebire de cei care l-au făcut scăpat pe cuțitar, călătorii din autobuz nu s-au solidarizat cu vecinul meu, nu au avut reacția normală de dezaprobare. Cât de departe este o societate formată din asemenea oameni de societatea civilă vie şi eficientă pe care o dorim cu toții ? Domnul Andrei Pleşu spunea că intrarea în Europa nu este atât o problemă a semnării unor acorduri sau tratate, cât este o problemă a transformării interioare a fiecărui român. Granița cu Europa nu este la Vamă, ci este în interiorul fiecăruia dintre noi. Când vom şterge această graniță, vom fi în Europa. Când orice călător cu autobuzul se va ruşina nu numai să înapoieze biletul taxatoarei, dar îl va păstra cu grijă până la primul coş de gunoi, unde-l va depune atent să nu-l ia vântul, când vom percepe o fraudă nu mai mare de zece mii de lei la fel cu una de zece milioane de euro, când chiar taxatoarea va respinge, indignată, această complicitate, când oamenii buni vor fi solidari nu doar la prinderea infractorilor, dar şi la tot felul de inițiative edilitare, zâmbindu-şi unul altuia , bucuroşi de această comuniune senină, atunci granița interioară de care vorbea

Andrei Pleşu va cădea şi orice acord sau tratat va deveni caduc: societatea civilă se va fi constituit şi solidaritatea celor buni va triumfa.

Cât timp va trece, însă, până atunci ?

14 februarie

9

LIBERALI POPULARI!

Congresul PNL a prilejuit, ca orice eveniment politic de marcă, multe şi foarte amestecate comentarii. Ele sunt importante însă mai ales în măsura în care ne ajută să înțelegem cât de necesară este pregătirea alegerilor viitoare chiar începând de azi, fie că sunt peste câteva luni, fie că sunt peste patru ani.

Ecouri ale polemicilor stârnite de procedura de votare au ajuns până la Bacău. Legea electorală însă, fie în partid, fie a țării, trebuie să fie astfel elaborată încât să nu accepte interpretări, dar mai ales să nu dea prilejul unor manipulări. Aşa cum este acum, legea electorală invită pur şi simplu la încălcarea ei. O autoritate electorală permanentă, care să țină evidența electorilor, să emită cărțile de alegător, să organizeze logistic alegerile, de la consiliul comunal până la parlament şi preşedinte, nu avem. Această foarte importantă instituție a democrației ar trebui dată în seama societății civile, pentru ca partidele să nu se mai suspecteze între ele. O asemenea instituție însă trebuie ea însăşi organizată şi acest lucru cere timp. Iar ne vom trezi că unii votează pe buletin, alții cu timbrul lipit pe cartea de identitate, că primăriile aleargă după comisii de votare, că se pierd saci cu voturi, că fiecare spune că s-au furat alegerile de către celălalt etc. Legea electorală ar trebui schimbată şi ea, în sensul în care se discută de ani buni: toată lumea este de acord cu votul uninominal, însă în parlament

acest principiu nu trece! Toată lumea este de acord că secretul votului este o expresie a libertății de decizie, dar chiar în parlament se votează la vedere. Toată lumea este de acord că votul pe liste turistice este un prilej de fraudare, dar aceste liste se mențin. Ar trebui luată legea articol cu articol şi refăcută cu bună-credință, dar nu cu două-trei luni înainte de alegeri, ci chiar de azi. Dacă liberalii ar fi ajuns la un consens în ceea ce priveşte alegerea pe listă sau uninominal, disputa din congres pe această temă nu ar mai fi avut loc!

O altă problemă gravă a organizării noastre politice a ridicat-o domnul Stoica. Proiectul politic propus de domnia sa viza o fuziune a PNL-ului cu PD-ul într-un partid care să devină Popular şi să adere la partidul omolog european. Sigur că sunt argumente de ordin strategic care justifică o asemenea construcție politică, dar se poate gândi exclusiv în termeni de eficiență şi oportunitate? Jocul politic nu are nici o regulă în afara câştigului cu orice preț? Cum pot părăsi liberalii o doctrină care a construit România modernă, doar de dragul eficienței? Membrii de rând ai partidului, dar mai ales simpatizanții, cei care votează de fiecare dată săgeata liberală, nu se vor simți trădați, oricâte argumente de politică europeană le-ai aduce? Dar social-democrații din PD, atât de mândri de apartenența lor la marea familie a social-democrației europene, vor accepta uşor această struțo-cămilă? Ca să nu mai vorbim de liderii Partidului Popular din Europa, care nu văd în România o structură creştin-democrată sau conservatoare fără PNȚCD.

Cred că a trecut perioada în care să ne mai jucăm de-a partidele, să facem partide de automobilişti, de sindicalişti etc. Un eşichier politic serios, care să rezolve problemele grave ale țării cu responsabilitate şi competență, nu poate fi

construit decât pe baze doctrinare. Noi trebuie să avem – şi avem! – un partid liberal puternic, un partid social-democrat adevărat, şi-l avem în PD, şi un partid creştin-democrat şi conservator, „popular" cum se spune în Europa. Dacă legea partidelor ar impune această exigență, atunci tabla de şah a politicii s-ar clarifica şi alegătorii şi-ar găsi uşor afinitățile politice. În PSD sunt social-democrați autentici, mai ales tineri, care ar trebui să vină în adevăratul partid social-democrat, iar actualul PSD ar rămâne ce-a fost din totdeauna, un cimitir al elefanților vechii nomenclaturi şi al baronilor. UDMR-ul este membru al PPE, dar mă îndoiesc de faptul că toți membrii săi au convingeri creştin-democrate. Ar trebui ca liberalii să se înscrie în PNL, social-democrații în PD iar cei care se consideră cu adevărat conservatori să vină alături de PNȚCD şi de celelalte aşchii în care s-a împrăştiat democrația creştină din România şi să construiască acel atât de necesar Partid Popular Creştin Democrat. Cele trei doctrine mari ar fi reprezentate de trei partide puternice, foarte bine cunoscute şi apreciate în Europa, capabile să aducă din perspectivă doctrinară, nu îngust-politicianistă, soluțiile cele mai bune în administrarea Țării.

Citesc ultima frază şi mă sperii. Mi se pare că am construit o utopie, că politicienii noştri nu vor trece niciodată peste măruntele orgolii, peste ambiții, peste calcule meschine care au în centru propriul lor interes, nu binele Țării. Şi dacă minunea se va întâmpla, totuşi? Hai mai bine să fim optimişti şi să sperăm că Dumnezeu ne va ajuta!

21 februarie

10

DIRECTORI ŞI „MANAGERI"

Îmi amintesc o întâmplare de prin anii 70. Vreo şaizeci de directori din județ au fost trimişi la CEPECA pentru a se perfecționa. Veniseră nişte specialişti în management din America să-i învețe pe directorii noştri cum se conduce. Li s-a dat un test după tipicul american şi doar cinci l-au luat. Restul au fost trimişi acasă, spre marea indignare a primului secretar: cum îşi permit americanii să spună că-s proşti nişte tovarăşi în care partidul are încredere ? Partidul nu greşeşte niciodată ! Culmea este că tovarăşul prim avea dreptate: într-un sistem autoritar, autoritatea nu se atribuie celui competent, ci totdeauna celui obedient. Un director nu trebuie să eficientizeze sistemul pe care-l conduce, el trebuie doar să execute orbeşte ce i se spune, spre folosul superiorilor şi spre folosul său. Scăpați din frâiele ierarhiei de partid, miile de directori au pornit harnici la demolarea economiei şi a instituțiilor pe care le păstoreau, spre folosul lor şi a familiilor constituite ad hoc după decembrie 89. Domnul preşedinte Emil Constantinescu, într-o excepțională analiză a României postdecembriste, consideră că mafia s-a constituit din activişti, securişti, gestionari şi directori. Iată de ce acum problema selecției oamenilor care să acceadă la decizie este esențială pentru guvernare. Eliminarea celor moşteniți de pe vremea lui Ceauşescu este obligatorie, dar cu ce vor fi înlocuiți ?

Dacă din nou se va pune drept condiție obligatorie

calitatea de membru de partid, cum s-a procedat în urmă cu opt ani, când un efemer lider al unui efemer partid prefera să numească la conducerea unor instituții pedeserişti dispuşi să semneze pe loc o adeziune la formațiunea sa politică, deşi existau specialişti în management şcoliți în Europa şi dispuşi să se angajeze în dificila, sisifica reformă începută de CDR., nu vom progresa. Sigur, există şi teoria potrivit căreia factorul de decizie trebuie dubla de factorul de competență. Eu am combătut această idee, spunând că este mai normal ca factorul de competență să fie în acelaşi timp şi factor de decizie, dar văd, după cincisprezece ani, că n-am avut dreptate. Acum aş fi mulțumit dacă factorul de decizie, ajuns în poziția respectivă prin jocul politic, ar accepta consilierea celui competent. Dar parcă văd – ce spun, am şi văzut! – cum personalități politice importante îşi dau cu părerea despre domenii în care nu se pricep, după modelul foştilor activişti care se pricepeau la toate…

În fond, cum ar trebui să fie noul director, hai să-i zicem „manager" ? Nu vreau să fac aici o lecție plictisitoare şi pedantă. Mai bine aş spune cum nu ar trebui să fie. Autonomia, descentralizarea, atât de clamate de domnul preşedinte Traian Băsescu, nu sunt posibile cu directori care blochează orice inițiativă pe care nu o pot controla, sau de la care nu pot avea un profit personal. Un „manager" care, deoarece el nu poate lucra la calculator, nu acceptă instalarea calculatoarelor în instituție, unul care blochează un proiect dacă nu-i şi el coautor, sau suspectează pe oricine are o inițiativă că doreşte să-i ia locul, unul care se întreabă mereu ce urmăreşte un subordonat cu nu ştiu ce idee, unul care îi suspectează pe toți până la paranoia nu doar că nu duce cu măcar un pas înainte instituția pe care o conduce, dar este o puternică frână. Din păcate acest model negativ

este posibil şi datorită faptului că de-a lungul celor cincizeci de ani de totalitarism s-a format o masă de subordonați placidă şi supusă, bucuroasă oricând să fie lăsată în pacea dulce şi somnoroasă a nonacțiunii, o masă corelativă. Tinerii formați în ultimii ani, sau cei care au fost în lumea civilizată, au muncit şi au învățat altfel decât în totalitarism ar trebui angajați de noua putere în actul atât de important al deciziei. Managerii adevărați sunt capabili să aplice politicile atât de necesare ale noii guvernări, indiferent de faptul că sunt sau nu membri de partid. Aş vrea să cred că partidul de care este acum nevoie e partidul oamenilor inteligenți, eficienți şi lipsiți de tarele de neşters ale regimului comunist. Partidele politice la putere trebuie să parieze pe ei.

28 februarie

11

UN MIRON COZMA CU BARBĂ

„Jos guvernul! Noi, sindicatele, declarăm grevă generală şi schimbăm guvernul, dacă se atinge cineva de Codul Muncii Socialist". Îl ştiam pe liderul sindical carismatic destul de ponderat, ce-i veni să amenințe cu o nouă mineriadă ? Scandalul declanşat, tensiunea indusă în marea masă a salariaților prin jumătățile de adevăr rostite încruntat, tensiune de-a dreptul periculoasă pentru siguranța națională, mediatizarea unor prevederi care nu există, toate astea ce urmăresc ? Cui folosesc ? Cusătoreasa, ori cizmarul, vânzătorii din magazinele cu orar nonstop ori salahorii din construcții, crunt exploatați de patroni străini sau chiar autohtoni, muncind mult peste cele opt ore prevăzute în codul muncii, în condiții uneori infernale şi pentru salarii de mizerie, vor trăi mai bine dacă va rămâne acelaşi cod, făcut să nu fie respectat ? Dacă nimic nu se va schimba, ce contează ce scrie în codul muncii ? Sindicatele apără cu adevărat interesele salariaților, sau apără interesele unei caste de privilegiați, autoproclamați „lideri"? Dacă guvernul poate media un cod al muncii modern, european, o adevărată constituție a relațiilor de muncă, menită să aducă pacea între angajați şi angajatori, prin contracte care să devină literă de lege, nu cumva aşa zişii lideri sindicali vor rămâne fără „obiectul muncii" ?

Nu cumva unii „lideri" bătuți în cuie, care fac jocuri politice, care joacă teatru în fața salariaților, ținându-i mereu

în tensiune, cum s-a întâmplat recent în învățământ, când au fost puşi mii de oameni să trimită pe banii lor o scrisoare către avocatul poporului, deşi oricine ştia cât de cât constituția, ştia că problemele din scrisoare nu sunt de competența acestei instituții, nu cumva aceşti lideri țipă ca din gură de şarpe că patronii vor un cod al muncii care să-i favorizeze ? Manipularea din învățământ, penibilă în măsura în care s-a exercitat asupra unor oameni care ştiu cât de cât carte, continuă cu circul din fața prefecturilor, absurd deoarece prefecturile nu sunt competente în materie, iar în Bacău este şi hilar deoarece „liderul" sindicaliştilor băcăuani este şi consilier județean, deci el protestează împotriva lui ! Este clar că ei nu apără interesele salariaților, ci îşi apără propriile lor interese.

Domnul Hosu protestează împotriva unei pretinde dereglementări pe care o propune guvernul. Am citit şi eu propunerile pe site-ul Ministerului Muncii şi am fost chiar decepționat de cât de timid este abordată această atât de necesară reformă. Aşa zisele dereglementări sunt de fapt reformulări care să ducă la limpezirea textului, care să-l facă mai puțin ambiguu. Actualul cod al muncii suferă de fapt de un exces de reglementare, care face foarte dificil formularea unui contract. Ori contractul trebuie să facă legea dintre angajat şi angajator. Codul muncii trebuie să fie, cum spuneam mai sus, un fel de constituție, care să traseze cadrul general în interiorul căruia cei doi, angajatul şi angajatorul, să stabilească regulile. Şi mai trebuie ceva: acest cod trebuie să garanteze respectarea contractului de ambele părți, stabilind aspre sancțiuni pentru călcarea unui punct din contract. Angajatorul trebuie să fie asigurat că nu plăteşte lenea sau incompetența, angajatul trebuie să fie asigurat că salariul, condițiile de muncă, asigurările de

sănătate, pensie, şomaj etc. îi sunt garantate. Ce folos că acum este asigurat locul de muncă prin contract cu durată nelimitată, dacă întreprinderea dă faliment şi el ajunge pe drumuri ? Ce folos că acum este prevăzută ziua de muncă de opt ore, dacă patronul cere unor angajaţi să stea zece, chiar paisprezece ore, să lucreze şi sâmbăta, şi duminica, fără să-i pese de ce scrie în contract ? Actualul cod al muncii nu cred că poate fi rescris, chiar şi cu sugestiile făcute de guvern. Ar trebui pur şi simplu abrogat şi elaborat un cod nou, de către patronat şi sindicate, având ca arbitru guvernul. Această CONSTITUŢIE A MUNCII ar trebui să dea cadrul legal general, fără exces de reglementări, pentru contractul de muncă, iar acest contract ar trebui să fie legea care să reglementeze relaţiile de muncă dintre angajat şi angajator, în toată infinita lor varietate. Îmi amintesc o întâmplare din vara lui 90. Un fost elev, atunci student, s-a dus în Germania să-şi cumpere o maşină. Mulţi tineri se duceau în vacanţă să muncească pentru câteva sute de mărci, cu care cumpărau o maşină la mâna a doua şi veneau acasă pe patru roţi. Îmi povestea cum într-o zi, aşteptând să fie angajat pentru muncă ocazională, a venit în piaţeta în care erau mai mulţi ca el o bătrână în căutarea unui tăietor de lemne. S-a angajat pentru un număr de mărci, un prânz cu bere şi mâncare. A început să taie lemnele, pe la zece i s-a făcut sete şi a rugat-o pe bătrână să-i dea berea de la prânz s-o bea atunci. Bătrâna s-a gândit puţin, apoi l-a refuzat: nu aşa a fost contractul ! Pacea socială va fi la noi atunci când şi patronii, şi muncitorii vor înţelege, ca bătrâna nemţoaică, faptul că un contract este sfânt şi el nu trebuie încheiat nici la presiunea străzii, nici suspectându-l mereu pe celălalt că vrea să te fure, ci urmărind mereu ca părţile să fie, în egală măsură, mulţumite.

Atunci când strigi „jos guvernul”, sau pichetezi prefecturile, atunci când introduci în negociere o foarte periculoasă componentă emoțională, sigur nu vrei să joci cinstit!

12

7 martie

FINANȚAREA CULTURII

Zilele trecute a ținut pagina întâi un eveniment monden care tinde să intre în tradiție: balul Fundației pentru Sprijin Comunitar, poate cel mai activ, cel mai bine organizat ONG din Bacău. Oamenii cu bani prezenți la eveniment s-au întrecut în a face donații generoase pentru fundație. Proiectele celor care se ocupă cu protecția socială se bucură de sprijin nu doar din partea oamenilor bogați, dar şi din partea fundațiilor străine, cum ar fi Betania, sau a tot felul de programe de finanțare, însă foarte rar veți vedea un program care să-şi propună susținerea unor proiecte culturale. Am participat la câteva întâlniri ale ONG-urilor cu finanțatori şi de fiecare dată am avut sentimentul, ca reprezentant al unei asociații culturale, că sunt în plus, deoarece se vorbea doar de protecția copiilor străzii, a celor cu dizabilități, de distribuirea de prezervative gratuite, sau de bolnavii de sida, însă în nici un caz de cultură. Am încercat o finanțare directă, oferind un spațiu publicitar unei firme a unui cunoscut om de afaceri băcăuan, al cărui nume chiar mi-e ruşine să-l spun, deoarece din discuția cu mine a tras concluzia că societatea culturală pe care o reprezentam este tot o asociație de protecție şi m-a expediat la contabil, oferindu-mi un milion, două, ca la cerşetori. Evident că l-am refuzat, dar indignarea mea nu cred că l-a impresionat în vreun fel, mi-am dat seama că nici nu ştia ce face. Actul de cultură, de la tipărirea de cărți şi reviste, până la ridicarea unor monumente, sau organizarea unor

manifestări culturale complexe, nu doar manele, bere, mici şi focuri de artificii, este finanțat absolut la întâmplare, sau deloc. Primăria mai dă uneori câteva milioane pentru editarea unei cărți, sau pentru un program cultural la vreo şcoală, dar fără nici o strategie, ca să spun vorbă mare. Recent a înființat un fel de comisie, care ar trebui să avizeze cererile de finanțare a proiectelor culturale, dar nimeni nu ştie dacă este vreun regulament, dacă se fac licitații, este încă totul în ceață. La Timişoara, de exemplu, societatea civilă a luat inițiativa de a elabora un astfel de act normativ, iar Consiliul local l-a discutat şi adoptat, astfel încât finanțarea actului cultural se face transparent.

Soluția celor de la Timişoara poate fi bună, dar eu cred că la nivel județean şi local ar trebui aplicată ideea doamnei ministru Mona Muscă, de externalizare a finanțării, în acelaşi timp cu organizarea unor structuri care să stimuleze parteneriatul public-privat în această până la urmă vitală activitate. Primăriile şi Consiliul Județean ar pune la dispoziție fondurile de care dispun, oamenii de afaceri - câți ar înțelege cât de profitabil este pentru ei să investească în cultură - ar oferi sprijinul lor, iar fundația care ar lua astfel naştere ar putea finanța actul de cultură după o anumită strategie, gândită de oameni de cultură, cu o transparență care să facă imposibilă manipularea fondurilor, capabilă de finanțare a unor proiecte mari, cum ar fi reabilitarea culturii la sate prin revitalizarea căminelor culturale şi a bibliotecilor, casa memorială Vasile Alecsandri, sau refacerea statuii lui Eminescu, distrusă de vandali.

Dacă printre factorii de decizie din Bacău există măcar unul căruia să-i pese de cultură, inițierea unei asemenea fundații este soluția la care ar trebui să apeleze neîntârziat.

13

14 martie

AVEREA SINDICATELOR

Poate cea mai mare avere după cea a gospodăriei de partid a aparținut sindicatelor. Baze de tratament, hoteluri, case de cultură, baze sportive, sedii şi multe altele aparținuseră UGSR-ului înainte de decembrie 89. Sindicatele nou create după căderea lui Ceaşescu erau moştenitoarele de drept ale acestei averi. Ca şi în cazul averii UTC-ului, sau a instituțiilor de cultură, gestionarea acestor bunuri trebuia imediat reglementată. Domnul Andrei Pleşu a avut ideea, ministrul culturii fiind, să înființeze o fundație botezată "Domus", prin care să inventarieze şi să gestioneze tot ce aparținea culturii, de la săli de teatru la baze de producție cinematografică, muzee, case de creație, săli de expoziție etc. L-a chemat în acest scop pe Alexandru Popovici de la Tescani, un om pe care-l cunoscuse în efemerul pseudoexil şi care sigur nu avea "relații" în minister, s-au apucat serios de treabă, dar mafia din ministerul culturii, deranjată de ideea că o asemenea structură o va împiedeca să mai dispună discreționar de uriaşul patrimoniu, i-a înscenat naivului cinstit de la Tescani o "afacere" necinstită şi l-au scos din scenă. A plecat şi domnul Andrei Pleşu de la minister, iar ei au rămas să-şi împartă prada.

În vara lui '90 am insistat mult pe lângă Victor Ciorbea, proaspăt ales în fruntea celei mai mari confederații sindicale, să organizăm şi noi, după modelul fundației

imaginate de Andrei Pleşu, o societate pe acțiuni care să gestioneze toată averea sindicatelor şi care să aibă ca proprietari toate sindicatele legal constituite, proporțional cu numărul membrilor. Nu a spus nici da, nici nu, dar în anii care au urmat am înțeles cât de naiv am fost crezând că liderii în formare ai sindicatelor ar fi fost dispuşi să fie "săraci şi curați". Averea sindicatelor s-a evaporat şi nici măcar nu poate fi întrebat cineva cum şi unde. Mi-a explicat recent un domn procuror de la PNA că sindicatele au un statut, au structuri de control intern şi nu se poate amesteca nici PNA-ul, nici altcineva în gestiunea lor. Evident, pentru o organizație neguvernamentală statutul este lege şi tocmai de aceea numai înşişi membrii de sindicat pot controla eventualele abuzuri ale "liderilor". Iată de ce politica şefilor este de a păstra cât mai mult funcția, dacă se poate pe viață, deoarece o schimbare de şef ar putea duce, Doamne fereşte, la unele dezvăluiri. S-ar găsi cineva să întrebe ce se face cu veniturile caselor de cultură, ale afacerilor pornite, perfect statutar !, de diferite sindicate, cum se cheltuiesc banii pe deplasări în stațiuni balneare, deoarece o şedință convocată într-o sală de clasă nu-i de rangul unui "lider" etc. etc. S-ar găsi cineva să întrebe ce strategie educațională are o casă de cultură care oferă în masă kitsch pentru a face bani. La unul dintre concursurile organizate pentru licee, pentru care casa de cultură a luat foarte mulți bani de la elevii şi profesorii naivi, nu s-a oferit măcar o cabină pentru interpreți, elevii s-au dezbrăcat în culise şi o elevă a rămas fără ghete, furate de unul dintre obişnuiții "instituției de cultură" ! Ce contează, bani să iasă! Prezența subliminală a "Cântării României" îi face atât pe elevi, cât şi mai ales pe profesori să participe la asemenea grozăvii pseudoculturale cu seninătate, chiar cu entuziasm.

Statutul de "lider" trebuie însă menținut prin păcălirea naivilor care plătesc lună de lună cotizația, dându-le iluzia că "liderii" se bat pentru ei. Aşa se inventează probleme şi mai ales aşa se inventează acțiuni cât mai zgomotoase, aşa a fost exploatată drama minerilor, acum au venit la rând feroviarii. Cele două "detaşamente de avangardă ale clasei muncitoare" servesc diversiunii emoționale prin care "liderii" conving o țară întreagă de faptul că sunt indispensabili. Mai grav este faptul că şi categorii profesionale cu pretenții de instrucție înaltă, cum sunt profesorii, cad de ani de zile pradă penibilă demagogiei sindicale semnând scrisori absurde sau participând la greve şi demonstrații inutile, fără să înțeleagă faptul că ei nu sunt "clasă muncitoare", că problemele lor trebuie discutate în alt fel de organizații decât cele sindicale, că relațiile lor de muncă nu sunt reglementate prin "Codul muncii", ei au un STATUT, precum medicii, sau juriştii. Înțeleg ca masa de muncitori să fie uşor de manipulat emoțional, am văzut la televizor demonstranți care făceau afirmații care mai de care mai absurde cu privire la "Codul muncii", indignați la culme şi gata să se ia la bătaie, tocmai pentru că nu ştiau ce spun, dar manipularea emoțională funcționa. Nu am să înțeleg, însă, niciodată cum nişte oameni a căror meserie este să gândească, aşa cum sunt dascălii, pot fi păcăliți de cincisprezece ani de aceiaşi "lideri" care-s "mai veşnici" chiar decât domnul Ion Iliescu, cum nu pricep ei că hainele împăratului nu există, că împăratul e gol... gol... gol...

14

21 martie

CARTEA DE VIZITĂ A PRIMĂRIEI

O primărie cum este primăria Bacăului are sute de funcționari, are zeci de birouri, dar numai o mică parte din acest furnicar se vede, doar o mică parte intră în contact direct cu publicul, formează acea interfață după care cetățeanul judecă întreaga instituție. Este de înțeles deci interesul pe care îl acordă actualul primar acestei zone atât de sensibile din primărie. Vremea în care pe coridoarele de la toate etajele era o viermuială de talcioc a apus. Ideea de a face un serviciu unic de relații cu publicul ajută şi cetățeanul, care nu va mai fi nevoit să colinde pe la zeci de birouri pentru zecile de aprobări necesare potrivit sfintei noastre birocrații, dar ajută şi primăria, care va arăta publicului o singură față, dacă nu ideală, măcar cosmetizată suficient de bine încât să pară civilizată. Se reduce şi rata de corupție, deoarece contactul cu un singur funcționar în loc de zece, să spunem, reduce de zece ori posibilitatea de a da peste un corupt.

Sunt însă mii de băcăuani care nu au nimic de cerut de la primărie, nu calcă pragul onorabilei instituții decât o dată pe an, când trebuie să plătească impozitele şi taxele locale. Pentru ei imaginea primăriei este dată de zecile de ghişee din curtea poştei, unde stau la coadă sute de oameni să-şi plătească impozitele. Nu ştiu dacă şi domnul primar îşi plăteşte impozitul stând la coadă aici, dar sigur ar trebui să viziteze măcar de curiozitate această zonă din ograda sa. Ar

constata atunci că aici relația cu publicul este departe de standardele pe care doreşte să le impună.

La mijlocul lunii martie, când se apropie scadența primului sfert din impozitul anual, la ghişeele pentru taxe şi impozite este mare înghesuială. Nu ştiu cum se face, dar în ultima zi îşi aduc aminte sute de băcăuani că n-au plătit dările şi se înghesuie să câştige cei zece la sută. Ca un făcut, când e mai mare înghesuiala se întâmplă să lipsească o funcționară şi coada creşte proporțional. Lunea trecută, când mai era o zi până la data fatidică, lipsea tocmai funcționara care colecta chirii şi alte taxe ce n-au legătură cu impozitul. Printr-o "dispoziție internă", aşa cum ne-a informat, ritos, un domn Filip (nu ştiu dacă ăsta este numele lui, funcționarii nu poartă ecuson, poate cea mai elementară dovadă de respect față de cetățean!), funcționara de la ghişeul numărul zece a primit sarcina să o înlocuiască pe absentă. Zecile de cetățeni care s-au aşezat, cuminți, la coadă la acest ghişeu au aflat, după ore de aşteptare, că acolo nu se încasează impozite! Şeful care a dat "dispoziția internă" a uitat că publicul trebuie respectat, că este o dovadă elementară de respect să pui un anunț deasupra ghişeului cu "la acest ghişeu nu se încasează impozite", deşi calculatoarele fiind în rețea, cred că de la orice calculator se pot efectua orice servicii. Funcționara de altfel completa, conştiincioasă, un formular cu pixul, iar calculatorul şoma. Mai lipsea un abac, pentru a ne imagina că suntem acum cincizeci de ani, la primăria de la Găiceana ! De plata unor taxe şi impozite prin conturi bancare, sau prin card, nici vorbă. Acelaşi domn Filip ne informează că ar fi bine să se folosească instrumente bancare de plată, dar nu crede că se va lua curând o hotărâre în acest sens...

Este bine că domnul primar vrea să stopeze viermuiala din primărie, organizând un serviciu de relații cu publicul. În biroul său va fi linişte. Serviciul de taxe şi impozite este însă tot al primăriei şi nu cred că este permis ca aici să domnească haosul, mai rău ca într-un talcioc. Băcăuanii care vin la primărie o dată pe an, să-şi plătească impozitele, cu această imagine rămân despre primăria care se pretinde a fi a unui oraş european...

15

28 martie

DIN NOU DESPRE LEGEA PRESEI

Scandalul recent de la "Adevărul" demonstrează pentru a nu ştiu câta oară faptul că amestecul foarte rău mirositor între interesele economice şi cele politice devine exploziv atunci când atinge masa critică. Interesele economice stârnite de marile ziare sau televiziuni, - dar chiar şi de cele mici! - sunt legate de sumele imense vehiculate pentru publicitate, inclusiv pentru publicitatea politică. Ziariştii de la "Adevărul" nu s-au supărat atât pentru o ipotetică îngrădire a libertății de exprimare, cât pentru faptul că nu mai pot controla felia de publicitate pe care o controlau. Patronatul vrea, pe de altă parte, să câştige cât mai mult. Cum a apărut însă acest patronat ? În urmă cu mulți ani, când s-au privatizat ziarele, toți ziariştii din redacțiile de la acel moment au devenit acționari. În statutul noilor societăți s-a trecut şi clauza potrivit căreia acțiunile nu pot fi vândute decât între acționari, tocmai pentru a păstra libertatea de expresie a ziariştilor-proprietari. În aceste condiții apariția unor rechini care să devină proprietari de media fără să fi scris în viața lor măcar o ştire era imposibilă. Iată însă că a apărut concentrarea de capital, în primul rând datorată faptului că ziaristul care câştigă doar câteva milioane de lei pe lună este tentat să-şi vândă acțiunile. Ce l-a determinat însă pe domnul Tinu să concentreze capitalul de la "Adevărul" şi mai ales cu ce bani? Fiecare privatizare de acest fel are o poveste din care se poate face un roman. Cum au rămas ziariştii de la cotidianul

"Deşteptarea" fără ziar? Cum s-a privatizat "Tribuna învăţământului"? Cum a evoluat acţionariatul de la "România liberă"? Cred că sunt sute de asemenea semne de întrebare care n-ar exista dacă un domeniu atât de important cum este mass-media ar fi reglementat prin lege.

Nu mai este un secret pentru nimeni faptul că al treilea război mondial a început de mult şi că acesta este un război informatic. Opinia şi informaţia sunt vitale atât pentru naţiuni, cât şi pentru indivizi. A lăsa nereglementat prin lege acest domeniu este o crimă. Înţeleg rezerva unor ziarişti care cred că o lege a presei ar însemna de fapt o îngrădire a presei, dar cine-i opreşte să o formuleze chiar ei şi să o impună în parlament prin campanii de presă duse profesionist, cum numai ei ştiu să o facă. Este naiv să crezi că rezolvi problema prin organizarea Clubului Român de Presă, pentru ziariştii care câştigă milioane de dolari şi sindicate ale ziariştilor, pentru cei care câştigă milioane de... lei ! Un cod al manierelor elegante pentru ziarişti, botezat „deontologic", nu-i o lege. El nu defineşte delictele de presă, nici dreptul la replică, nici nu prevede sancţiuni, deci este inoperant. El nu defineşte relaţiile dintre patronat şi ziarist, nu reglementează publicitatea, nu stabileşte condiţiile de muncă ale ziariştilor, drepturile şi îndatoririle lor, mijloacele de protecţie etc. Ziaristul nu-i muncitor producător de "bunuri materiale", el nu poate fi angajat sau concediat după "Codul muncii", cum se întâmplă acum, evident aberant.

Constituţia României consfinţeşte dreptul la opinie şi dreptul la informaţie în articolele 30 şi 31. Dar aproape în fiecare paragraf se spune "se va reglementa prin lege". Care lege? Ar trebui o lege organică a comunicării în masă, după

care să vină legi ordinare ale audiovizualului, presei scrise, publicității, dreptului la replică, a dreptului de autor, a delictelor de presă, a protecției ziariştilor, a raportului dintre patronat şi ziarişti etc.

În peste zece ani, mai multe parlamente au trecut peste cele mai importante două articole din Constituția României şi au lăsat pradă legii junglei comunicarea în masă, vitală pentru țară, dar şi pentru fiecare trăitor în România.

16

4 aprilie

DEMISIA

Domnul inspector şcolar general nu vrea să-şi dea demisia. Am privit jenat la declarația transmisă de televiziunea locală şi nu înțeleg rațiunea pentru care profesorul Ghiorghi Iorga se "cramponează" de scaunul pe care, fie vorba între noi, n-a făcut mare lucru. La încheierea unui mandat, un om politic ar trebui ca, din orgoliu, să poată spune: în mandatul meu am realizat cutare şi cutare lucruri, care vor rămâne în istoria învățământului băcăuan. Ce va rămâne după domnul Iorga ? Evident, întrebarea este retorică... Atunci de ce vrea să mai stea, măcar o lună, pe fotoliul pe care nu l-a onorat atâția ani ? Ce proiect măreț l-a început şi mai are nevoie doar de o lună ca să-l ducă la bun sfârşit ? Devine mai penibil decât doamna Marchiş, ca să zic aşa. Apoi, de ce trebuie să fie numit director la Colegiul Național Ferdinand, când acolo este un director care a dat un examen, are un contract şi nu doreşte de loc să renunțe la un drept câştigat legal ? Locul domnului Iorga este la Liceul H.Coandă, unde-şi are catedra, dacă nu cumva una dintre realizările mandatului său a fost transferarea catedrei "mai la centru".

În romanticul an '90, filosoful Mihail Şora, ajuns ministru, explica faptul că reconstruieşte ministerul de sus în jos: a numit secretarii de stat, adjuncții lor, apoi directorii generali ş.a.m.d. În acelaşi timp, în şcoli era mare vânzoleală cu alegerea directorilor, alegerea inspectorilor ş.a.m.d., de

jos în sus. Am întrebat atunci, cu o naivitate jucată, unde se vor întâlni numirile cu alegerile? Acum pare absurdă alegerea directorului, dar tot nu putem spune că structura ierarhică a învățământului preuniversitar – dar şi a administrației publice în general - s-a clarificat. Acum e moda concursurilor, dar până la ce nivel posturile se ocupă prin concurs şi sunt independente sub raport politic, iar de la ce nivel posturile ar trebui să fie ocupate de oameni numiți de guvern, care să aplice politicile partidului aflat la guvernare şi să răspundă politic de domeniul respectiv, în cazul nostru de învățământ ? Părerea mea este că, aşa cum prefectul şi subprefectul sunt oameni politici, iar restul funcționarilor din prefectură sunt angajați prin concurs, aşa şi la inspectoratul şcolar inspectorul general şi cei doi adjuncți sunt oameni politici, ei trebuie numiți de guvern şi trebuie să aplice politicile guvernamentale în domeniu. Nimic nu-i de târguit, cum face domnul Iorga. Frumos ar fi ca să predea în mod festiv mandatul, fără ciondăneli penibile.

Pe de altă parte, coaliția aflată la guvernare ori nu are oameni pregătiți pentru instituțiile din județ, ori aceştia se ciondănesc pe posturi, din cauza nenorocitului de algoritm, altfel nu-mi explic de ce la trei luni de la instalarea guvernului, încă nu-s numiți măcar şefii principalelor instituții. Am mai spus acest lucru; domnul prefect ar trebui să se consulte cu partidele din coaliție şi să numească repede cei mai competenți oameni, capabili să implementeze politicile pentru care țara a votat actuala guvernare. Nu contează de la ce partid sunt, nu contează dacă nici nu sunt în vreun partid, important este ca aceştia să fie buni profesionişti, loiali guvernului, capabili să se mişte repede deoarece este mult de muncă: trebuie întâi reparat tot ce a

stricat PSD-ul, apoi trebuie ca până în 2007 să îndeplinim exigențele Uniunii Europene. Nu-i timp de ciondăneli, nu-i timp de politicianisme ieftine, cei care vin în fruntea instituțiilor trebuie să fie convinşi că nu vin să câştige, vin să ofere, vin mai ales să se ofere, cu toată energia, cu toată competența şi mai ales cu toată bunacredință de care sunt în stare. În materie de învățământ, la Universitatea Bacău există o profesoară, care şi-a dat doctoratul în pedagogie tocmai cu o teză despre reformă, care perfecționează cadrele didactice din tot județul, doamna conf. univ. dr. Venera Cojocariu, care ar trebui cel puțin consultată, dacă nu chiar să i se ofere postul de inspector şcolar general. Domnul prefect trebuie să ia în cazul acestor numiri decizii de maximă responsabilitate. Succesul domniei sale în atât de dificila muncă de conducere a județului depinde într-o măsură determinantă de echipa cu care se va înconjura.

17

11 aprilie

O DICTATURĂ NECESARĂ

În urmă cu mulți ani, un venerabil consilier liberal atrăgea atenția asupra faptului că nu ştiu ce hotărâre propusă consiliului județean încălca legea. "Asta-i dictatură, a ripostat enervat şeful pedeserist interesat în votarea hotărârii, ce fel de democrație este asta, dacă nu pot să votez ce hotărâre vreau ?" "În adevărata democrație, o singură dictatură este necesară: dictatura legii!", i-a ripostat venerabilul liberal. Mi-am amintit de această întâmplare zilele trecute, când am asistat stupefiat la circul pe care-l făcea în consiliul local un "fost", deranjat de faptul că, foarte timid, actuala conducere a primăriei încearcă să contracareze abuzurile din cei opt ani care au trecut. S-a început cu monopolul asupra transportului în comun, apoi cu grădinița "Letea", dar abuzuri au fost cu sutele. Sigur că abuzurile au fost acoperite de acte în aparență legale, sigur că acum se invocă "autoritatea lucrului judecat" în cazuri în care s-au pronunțat hotărâri judecătoreşti discutabile, sigur că profitorii de ieri au contat pe zicala "mortul de la groapă nu se mai întoarce". Acum sunt furioşi când văd că abuzurile nu numai că ies la iveală, dar duc la revizuiri absolut necesare ale hotărârilor nelegale. Consilierii din fostul consiliu ar trebui să răspundă, inclusiv cu averea personală, pentru hotărârile pe care le-au votat împotriva legilor statului. Evident, vina cea mai mare o are secretarul primăriei şi comisia juridică, adică acei "specialişti" care au avizat favorabil hotărâri nelegale. Ei aveau obligația

profesională să cunoască legea şi să nu dezinformeze consilierii.

Cu grădinița "Letea" s-au încălcat exact aceleaşi legi care au fost încălcate şi în cazul Liceului "Mihail Eminescu": art. 166 din Legea 84/ 1995 a învățământului şi prevederile legii nr. 213/ 1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia. Probabil prevederile legale privind proprietatea publică s-au încălcat şi în alte multe cazuri. Poate ar fi necesar un audit asupra tuturor hotărârilor luate în ultimii opt ani, deoarece actuala conducere a primăriei nu va putea introduce atât de necesara dictatură a legii peste mai multe trecute fărădelegi.

Legea învățământului prevede clar că proprietățile şcolilor nu numai că nu pot fi vândute, retrocedate etc., dar şi cele care au fost înstrăinate până în 1998 trebuie înapoiate. Direcția silvică putea să fi câştigat în instanță o proprietate, cine a cumpărat fabrica "Letea" putea să fi devenit proprietar şi pe grădiniță, dar consiliul local avea datoria să-i despăgubească după lege, iar clădirile grădiniței şi ale liceului să fie lăsate, tot conform legii, pentru învățământ. Inspectoratul şcolar, în loc să ceară cu fermitate respectarea legii, caută soluții paleative care să protejeze abuzurile respective. Mai mult, în cazul liceului "Mihai Eminescu" a refuzat orice consiliere juridică, nu s-a implicat nici în proces, la nici o instanță, iar în şedința de consiliu local în care s-a hotărât trecerea curții şi a celor două clădiri din domeniul public în domeniul privat pentru a putea fi cedate, doamna inspector general adjunct, care era şi consilier local, a plecat la jumătatea şedinței pentru a nu exprima în nici un fel poziția inspectoratului în această hoție.

Veți spune că fiecare are dreptatea lui. Sigur, altfel n-ar mai fi procese. Sigur, altfel n-am mai avea nevoie de consilieri şi de şedințe de consiliu. Cineva trebuie să împartă dreptatea. Pentru a nu se ajunge, însă, la abuzuri, la hoții, la jafuri, peste toate instanțele şi peste toate consiliile trebuie să domnească o necesară dictatură: dictatura legii !

18

18 aprilie

DREPTURILE OMULUI?

Am aflat zilele trecute din presă că gardienii de la închisoare au protestat împotriva faptului că au un regim de via]ă inferior hoților pe care îi păzesc. Într-adevăr, tot felul de organizații care luptă pentru "drepturile omului" nu omit să se preocupe de confortul necesar celor care au ajuns în pu1cărie. Apare astfel situa]ia absurdă în care bolnavii dintr-un spital au un tratament inferior criminalilor, spitalele se dărâmă pe bolnavi, dar în parlament se propunea acum câțiva ani construirea unei închisori de cinci stele, cu tot confortul necesar, cu televizor şi aer condiționat, cu frigider şi telefon, pentru ca pensionarii să se simtă ca acasă. Dacă până şi gardienii sunt revoltați de diferența de tratament față de puşcăriaşi, atunci sigur s-a atins un nivel al absurdului dincolo de care ar trebui să ne întrebăm, totuşi, cine este de vină. Declarația universală a drepturilor omului , adoptată de Adunarea Generală a ONU la 10 decembrie 1948, a fost distribuită în toate statele membre ale organizației mondiale, pentru a fi cunoscută şi discutată. Ediția în limba română a fost distribuită în județe, dar n-a ajuns la cititori, probabil în urma unei "indicații". Eu am găsit-o într-un sertar la Comitetul pentru Cultură, am luat câteva exemplare pe care le-am oferit unor prieteni şi abia după decembrie '89 am tipărit-o în revista "Catedra", convins fiind că fac un gest eroic. Acum însă mă gândesc la faptul că această declarație ar face mai mult rău dacă ar fi aplicată, deoarece porneşte de la o premiză falsă: toți

humanoizii sunt oameni ! Dacă vorbim despre drepturile omului fără să definim ce este omul, riscăm să aplicăm unor ființe eminamente periculoase, cum sunt criminalii, sau teroriştii, hoții de tot felul, sau violatorii aceleaşi tratamente ca oamenilor cinstiți şi cu frica lui Dumnezeu.

Un oarecare scriitor francez care semna Vercor a publicat imediat după război un roman plin de ideile egalitariste la modă în epocă, roman care se numea "Animale denaturate". Era vorba despre un ziarist foarte revoltat de tratamentul la care erau supuse nişte ființe exploatate într-o fabrică de confecții din Polinezia, sub motiv că nu-s oameni, ci doar maimuțe care au învățat să coase nasturi şi să tragă tighele. Îmbătat de ideile comuniste care amețeau multe capete ale intelectualilor francezi din epocă, ziaristul nostru i-a făcut unei maimuțe un copil, a omorât copilul şi s-a autodenunțat. Dacă era condamnat pentru omucidere, însemna că se recunoştea calitatea de oameni acelor ființe şi odiosul exploatator ar fi trebuit să le trateze ca atare, eventual să aplice declarația Națiunilor Unite...

Mi-am amintit de romanul citit acum cincizeci de ani şi de gestul meu donquijotesc din ianuarie '90 zilele astea, când revolta gardienilor de la închisoarea din Bacău se pierdea în uriaşul val de răpiri, arestări pentru jafuri imense, rețele ale crimei organizate, în care sunt amestecați români, arabi, spanioli, țigani, italieni etc. într-o foarte democratică Internațională a crimei. M-am întrebat dacă toate aceste ființe patibulare pot intra într-o posibilă definiție a omului, dacă nu cumva ar trebui mai degrabă să definim ce nu este omul, cine trebuie exclus de la protecția legii, de la avantajele apartenenței la cetate, de la calitatea de

cetățean. Din păcate sfera acestor excluderi s-ar mări, cel puțin din punctul meu de vedere, îngrijorător. Ar intra aici şi politicienii, şi polițiştii, şi judecătorii care au contribuit, printr-o complicitate vinovată, la proliferarea crimei. Ar intra şi pseudoartiştii care prin vulgaritate distrug orice idee de valoare, fac să se aştearnă peste tot un jeg gros, concurat doar de jegul unor pseudoziariști care folosesc insulta în loc de argument, făcându-l pe cititor să nu mai respecte nimic. Când am scris mai sus cuvântul "excludere", m-am şi gândit cu groază că îmi ridic în cap o altă categorie de militanți, cei împotriva discriminării. Dar a defini înseamnă tocmai a discrimina. Cine are interesul ca totul să fie o apă şi-un pământ, ca să nu mai deosebim pe cel bun de cel rău, pe cel deştept de prost, pe harnic de leneş ? Comunismul a răsturnat valorile: cu cât erai mai rău, cu atât erai mai bun, vorba lui Marin Preda. Am sperat ca după căderea comunismului, scara valorilor să revină la normal şi hoțul, criminalul, teroristul să se ruşineze de sine, să aibă conştiința faptului că s-a autoexclus dintre oameni. Din păcate acest lucru nu s-a întâmplat şi tinerii încep să-şi facă modele de urmat din ce are mai hidos lumea. Drepturile omului... Care om ? Şi totuşi, precum eroul lui Eugen Ionescu din finalul "Rinocerilor", înarmați cu o puşcă imaginară, cei câțiva oameni care au mai rămas rezistă eroic în mijlocul tropăitorilor deocamdată victorioşi.

19

25 aprilie

PIAȚA UNIVERSITĂȚII

Au început, după cincisprezece ani, audierile în legătură cu mineriada care a înăbuşit în sânge Piața Universității, adevărata revoluție anticomunistă din România. Printr-o stranie coincidență, aceste audieri coincid cu congresul PSD, urmaş al FSN-ului din anii '90, continuator "neabătut" al partidului comunist. Procurorii vor să facă acum ce n-au făcut acum cincisprezece ani: să afle cine sunt vinovații, să încadreze în articole de lege fărădelegile strigătoare la cer care au transformat Piața Universității într-un simbol al terorii sălbatice, atât de caracteristice dictaturilor comuniste. Dar acum evenimentele care au înmărmurit o lume întreagă sunt istorie, poate doar istoricii ar trebui să se mai aplece asupra lor. Am pe birou Raportul alcătuit de GDS şi de APADOR-CH . Este atât de complet, este atât de cutremurător şi exact în acelaşi timp, încât el putea fi, dacă ar fi existat voință politică, un rechizitoriu suficient pentru a stabili vinovățiile imediat. Un proces corect şi rapid ar fi făcut ca alta să fi fost istoria ultimilor cincisprezece ani. Criptocomunismul în care ne-am zbătut în tot acest timp, responsabil de ruinarea economiei, de proliferarea mafiilor de tot felul, de distrugerea fibrei morale a poporului putea fi anihilat în acei ani, cum bine spunea domnul Corneliu Coposu.

Acum este prea târziu. Acum o lege a lustrației, chiar un proces al comunismului, cerute cu vehemență de societatea

civilă în anii '90, sunt tardive. Cei cincisprezece ani de criptocomunism au intrat în istorie şi doar istoricii vor putea judeca ce rol a interpretat domnul Ion Iliescu, ce rol au jucat alți oameni politici, care a fost jocul securității în această crimă orchestrată la adresa poporului român. Mafia formată din activişti, securişti, directori şi gestionari, aşa cum foarte bine o analizează domnul preşedinte Emil Constantinescu, a distrus țara pentru câteva decenii de aici înainte. Suntem singura]ară din lagărul socialist care încă nu a scăpat de coşmar. Oare am ajuns la capătul tunelului, oare vom trăi în aceşti ani victoria Pieței Universității ? Am mai avut iluzia că ieşim din subterana roşie acum opt ani, dar a fost doar o iluzie. Să fie acum victoria portocalie, redeschiderea dosarului mineriadei, congresul PSD semne că iluzia se va transforma în realitate ? Cine ştie...

Stabilirea vinovățiilor în sens juridic nu mai contează. Pentru istorie, însă, va trebui să evocăm nu doar crimele, ci şi eroismul unor oameni care , adunați în Alianța Civică, au luptat cu mâinile goale împotriva balaurului criptocomunist ce avea, în toți aceşti ani, şi puterea politică, şi economia, şi armata, şi serviciile secrete şi care pârjolea totul în calea lui. Îmi amintesc de inginerul Ioan Mănucu, cel care a tăiat curentul pe regionala CFR Craiova, pentru a împiedeca trenurile cu mineri din Valea Jiului să ajungă în Bucureşti. Mai mulți directori din Ministerul Transporturilor, terorizați de frică, sau având în sânge complicitatea criminală tipică nomenclaturii, l-au dat afară, l-au condamnat pentru fapta sa eroică. Cine să se fi solidarizat cu singuratecul inginer ? Ce rost mai are acum, după cincisprezece ani, un proces ? Dar istoria trebuie să consemneze fapta sa eroică. Un alt erou al acestei lupte care încă nu s-a terminat este George Şerban, unul dintre autorii Proclama-

ției de la Timişoara, care a murit de inimă rea, văzând că legea lustra]iei, pe care o redactase pornind de la Proclamația de la Timişoara, este sistematic respinsă de parlament. Acum şi această lege este tardivă, iar de va fi ca, la presiunea Uniunii Europene, să fie adoptată, vajnicii noştri parlamentari vor avea grijă ca articolele să fie formulate astfel încât să nu poată fi aplicată, sau să aibă efecte contrarii, cum s-a întâmplat cu legea deconspirării securității ca poli]ie politică.

De ce i-am evocat pe cei doi eroi ? Deoarece cred că istoria trebuie să rețină mai bine numele eroilor, decât pe cele ale criminalilor. Sigur, cu doar câțiva idealişti nu se duce o luptă. Poporul, el este alături de cine? Poporul român este format din lucrătoarele de la APACA, strigând "noi muncim nu gândim" şi "moarte intelectualilor", ori din hoardele de mineri veniți să devasteze Bucureştii ? Sau este format din miile de tineri care au declarat Piața Universității "zonă liberă de comunism", sau din sutele de mii de oameni care au participat la cea mai mare demonstrație anticomunistă din istorie, la 15 noiembrie 1990, demonstra]ie care a prefațat apariția Alianței Civice, singura forță consecvent anticomunistă din aceşti ani ?

Din păcate, românii au devenit blazați. De fapt nu au devenit, ci continuă să fie. Este cunoscut bancul despre imnul "Deşteaptă-te, române": românii s-au deşteptat, dar încă nu s-au sculat din pat...Un fatalism multisecular îi face să dea neputincioşi din umeri şi să accepte toată liota care îi asupreşte convinşi că nimic nu este de făcut. Întrebat fiind de către un ziarist de ce nu avem şi noi un Havel, Gabriel Liiceanu a spus că am avea chiar vreo cinci - şase, dar nu avem popor pentru un Havel...

20

2 mai

CATEDRALA PATRIARHALĂ

Discuțiile despre amplasarea "Catedralei Neamului" au ajuns în Parlament. Politicieni şi ziarişti, preoți şi mireni, oameni de pe stradă şi personalități îşi dau cu părerea despre construirea Catedralei. Un ziarist despre care aveam o părere bună, titular de talk-show, s-a trezit spunând cu un aer justițiar că mai bine s-ar face un cămin pentru copii şi unul pentru bătrâni cu banii care s-ar cheltui, inutil, pe construcția catedralei. Asemenea enormități sânt debitate zilnic, într-o absurdă democrație a părerilor, pe o temă pe care cei mai mulți nu numai că nu-s capabili să o abordeze, dar nici nu pot să o înțeleagă! Biserica Ortodoxă Română este a doua ca mărime printre bisericile ortodoxe, după cea rusă. Poporul nostru este printre puținele popoare din lume care nu au fost creştinate, ci s-au născut creştine, grație Sfântului Apostol Andrei. Patriarhia Română, care a apărut ca o instituție a statului național unitar, este în primul rând o expresie a recunoaşterii, de către celelalte biserici surori, a valorii bisericii noastre. Nu voi mai vorbi despre autoritatea şi încrederea de care se bucură biserica în rândul românilor, nu voi mai vorbi despre inițiativele bisericii noastre în dialogul ecumenic actual, nu voi mai vorbi despre înmulțirea lăcaşurilor de cult, sau despre înmulțirea credincioşilor care însă găsesc în biserică vindecarea sufletului. Este inutil să demonstrăm o evidență. Şi totuşi de trei sferturi de veac, Patriarhia Română nu are o Catedrală, este găzduită de Mitropolia Bucureştilor. Este ruşine că un

popor ca al nostru nu este în stare să-şi ridice un Templu, o Catedrală a Neamului.

Este evident pentru oricine că o asemenea instituție nu-i un cămin de bătrâni, că Biserica este înainte de toate un simbol, un semn al legăturii dintre noi şi Dumnezeu. Un asemenea simbol trebuie scris şi citit altfel decât oricare altul. Numai câțiva aleşi, luminați de harul Duhului Sfânt, pot spune unde să se aleagă "loc pentru zidire", când este vorba de o Casă a Domnului. Discuțiile duse în parcuri sau pe străzi, chiar mitingurile organizate de oameni fără Dumnezeu, mediatizate iresponsabil de presă, sunt penibile. Nici Parlamentul nu cred că este mai autorizat decât Sfântul Sinod să ia o hotărâre. Cum să amplasezi Catedrala, un simbol al Luminii, lângă Casa Parlamentului ? Cel puțin din punct de vedere estetic, este o absurditate: masivitatea celei mai mari clădiri din Europa ar strivi măreția spirituală a Catedralei. Asta îmi aduce aminte de epoca în care se construiau blocuri cu zece etaje lângă biserici, pentru a le anula ca semn arhitectonic. Vezi hotelul Moldova, lângă Catedrala din Bacău.

Catedrala Patriarhală ca simbol al Cerului pe pământ îşi avea însă un loc binecuvântat lângă Mormântul Eroului Necunoscut, un alt simbol sacru al poporului nostru, cu care însă ar fi realizat un dialog duhovnicesc atât de necesar, care să înlocuiască actuala blasfemie: Mormântul Eroului Neamului, în dialog cu monumentul diavolului, care este mausoleul comunist. Argumentul potrivit căruia semnul crimei este o valoroasă operă de artă cade. Chiar de s-ar număra printre cele şapte minuni ale lumii, tot ar fi trebui demolat, deoarece Dumnezeu nu ne poate izbăvi de cel rău, cât timp noi îi cioplim templu diavolului. Câte monumente

dedicate lui Hitler au păstrat germanii, câte monumente dedicate lui Musolini au conservat italienii ? Cum poate să vorbească doamna ministru Mona Muscă, intelectual adevărat, despre "valoarea artistică" a unui simbol al celei mai atroce crime la adresa poporului român ? De-ar fi cioplit de Michelangelo, sau Brâncuşi, tot ar trebui să fie dărâmat !

Sunt domenii ale deciziei în care democrația nu-i deloc indicată. Domeniul sacrului este prin excelență interzis specialiştilor în datul cu părerea. Cea mai înțeleaptă decizie a Parlamentului ar fi aceea ca să ceară, cu umilință, Sfântului Sinod să hotărască "locul de zidire", pentru a spăla ruşinea de a nu avea şi noi, românii, o Catedrală pentru Patriarhie. Şi cum va zice Sfântul Sinod, luminat de Duhul Sfânt, aşa să fie !

21

9 mai

VALOAREA EVALUĂRII

Apropierea sfârşitului de an şcolar amplifică până la isterie comentariile pe marginea examenelor. Elevii care au luat note mici la simularea capacității, sau a bacalaureatului sunt făcuți "loaze", comentatori care au trecut ei înşişi cu greu bacul dau note proaste profesorilor şi discută cu superioritate despre "asigurarea calității în educație", ca şi cum ar fi vorba de producția de salam, ziariştii care se pricep la toate, deci şi la învățământ, profetizează academic faptul că "dacă nu se dau pe brazdă, şcolile vor rămâne pustii". Acest atac concertat al incompetenței este favorizat şi de minister, care în loc să continue opera de modernizare a învățământului inaugurată de domnul Andrei Marga, începe cu sfârşitul: cu evaluarea procesului instructiv şi educativ. Mania concursurilor şi proliferarea testelor de tot felul capătă în învățământ dimensiunea tipic românească a formei fără fond. La urma urmei, ce evaluăm ? Care este scopul evaluării ? Profesorii sunt obişnuiți, încă din "epoca de aur", să fie beşteliți de activişti agramați, care confundă procesul de învățământ cu procesul de producție. Dacă şcoala devine "furnizoare" de servicii, ca o frizerie, iar elevul, părintele şi "comunitatea"(!) sunt beneficiari, atunci toată legea învățământului trebuie schimbată, trebuie să nu mai vorbim de "ideal educațional", de formarea elevului ca rezultat al unui lung proces instructiv-educativ, ci de scopuri imediate. Are nevoie Europa de culegători de căpşuni, sau de servitoare, ori gunoieri ? Şcoala este gata să

"furnizeze specialişti" în domeniu ! Un liceu cunoscut pentru calitatea claselor de elevi viitori electronişti se mândreşte acum că pregăteşte... croitorese ! Filosoful Constantin Noica spunea că noi, românii, avem mentalitate de slugi, nu ştim să ne comportăm ca stăpâni ! În tot secolul trecut am avut un învățământ superior multor țări din Europa, de ce trebuie să-l abandonăm, maimuțărindu-i pe occidentali, de ce să nu ne impunem valorile noastre ? De ce o repetiție a examenelor din vară, foarte necesară atât pentru profesori, cât mai ales pentru elevi, să devină prilej pentru a ne manifesta paranoic, culpabilizând şcoala, pentru care ar trebui să avem tot atât respect cât pentru biserică ?

Este absurd ca elevii şi profesorii să fie insultați pentru nişte note care de fapt nu evaluează nimic. Sunt elevi care s-au prezentat la "simulare" la obiectul pe care-l stăpânesc cel mai bine şi ei au luat note mari. Sunt însă unii care s-au prezentat la obiectul la care se simt nesiguri, tocmai pentru a vedea ce mai au de făcut. O elevă foarte bună a făcut doar un subiect, pentru că doar asta o interesa. A luat patru puncte, dar asta nu înseamnă că este de nota patru ! Scopul acestei testări nu a fost evaluarea, ci o repetiție generală pentru ce va fi la vară. A-i face „loaze" pe elevii care au folosit inteligent prilejul oferit de minister mi se pare cel puțin jenant.

Pentru că tot veni vorba , şi examenele din vară sunt comentate în fiecare an absurd, cei care-şi dau cu părerea apreciind în procente o muncă de creație care nu prea poate fi măsurată. Fiecare generație îşi are premianții ei, dar şi repetenții ei. Profesorul lucrează „cu materialul clientului" şi acelaşi profesor l-a învățat şi pe premiant, şi pe repetent.

Adevărata evaluare a muncii unui profesor nu poate fi făcută decât de el însuşi, de propria sa conştiinţă şi de Dumnezeu. Este absurd să încerci să cântăreşti imponderabilul pe care îl presupune modelarea minţii şi a sufletului unui copil.

22

16 mai

GĂŞTILE POLITICE

Mai multe partide s-au întrecut în ultimele săptămâni în a-şi demonstra disponibilitățile doctrinare creştine şi democratice, populare şi conservatoare, într-un spectacol penibil al demagogiei transformată în principiu politic. Scopul lor este să ajungă în familia partidelor populare, care domină parlamentul european. Aparent este vorba de o strategie politică, bună în măsura în care serveşte scopului propus. Dar care este acest scop ?

Şcolăreşte vorbind, un partid este o organizație în care oamenii se adună pentru a cuceri puterea politică. Scopul nu este puterea în sine, ci punerea în operă a unei doctrine politice, care după credința lor va aduce fericirea oamenilor, va îmbunătăți sub raport economic, social, cultural, al securității etc. viața alegătorilor. Socialiştii cred că statul trebuie să dirijeze totul, liberalii cred, dimpotrivă, în eficiența statului minimal, creştin-democrații cred că soluția stă în subsidiaritate, conservatorii cred că ierarhia şi cultul valorilor reprezintă cheia succesului etc. Evident, am simplificat mult, dar nu mi-am propus aici să fac un curs de politologie. Am vrut să spun că un politician, atunci când alege un partid în care să militeze, o face convins fiind că doctrina partidului său este infailibilă. La fel procedează şi alegătorul, care votează un partid convins fiind că acel partid are soluțiile cele mai bune pentru problemele lui. Ideea votului uninominal trebuie discutată cu foarte mare

atenție, deoarece riscăm să avem un parlament format din... independenți, dacă nu ținem seama de importanța doctrinelor politice în democrație. Educația politică a alegătorului, încă de pe băncile şcolii, este de asemenea foarte importantă, pentru că la urne trebuie să meargă alegători care ştiu ce fac, nu "cetățeni turmentați".

Această mică utopie descrisă de mine mai sus poate funcționa la noi ? Avem noi partide politice cu adevărat, avem noi politicieni adevărați, sau doar maimuțărim pluripartitismul, iar celor care ajung la putere nici prin cap nu le trece că au ajuns acolo pentru a elabora şi "implementa" politici care decurg din doctrina partidului lor ? Întrebarea este, evident, retorică. Diferența dintre politică şi politicianism stă în faptul că politica ținteşte spre nişte idealuri, urmărind binele oamenilor, pe când politicianismul urmăreşte scopuri imediate, urmărind mai ales binele politicianului. Are nevoie PPE de parlamentari şi în România singurul partid creştin-democrat , PPCD, este extraparlamentar ? Se găsesc o mulțime de oportuniști dispuşi să-şi vopsească partidele în culorile democrației creştine cu scopul declarat de a ajunge astfel... europarlamentari! Îmi amintesc cu tristețe de domnul Vintilă Brătianu, care a venit de la Paris în țară, deşi era foarte în vârstă, crezând că va putea învia Partidul Național Liberal, a cărui istorie se confundă cu istoria familiei Brătianu. În scurta conversație pe care am avut-o, i-am citit în ochi disperarea. Înțelesese că nimic nu era de făcut. A plecat la Paris şi a murit la scurt timp, de inimă rea. Acelaşi lucru s-a întâmplat cu domnul Corneliu Coposu, care a reuşit să construiască şi să impună CDR ca singură alternativă la criptocomunism, cum numea el găştile politice încropite de nomenclatură pentru a jefui țara, dar un partid nu se poate

face doar cu o mână de oameni fideli înconjurați de o droaie de oportunişti. A plecat şi el în eternitate, fără să lase urmaşi.

Eşichierul politicii româneşti nu poate fi conceput fără o adevărată forță conservatoare, creştin-democrată, care să vină cu oferta politică pe care o aşteaptă electoratul. Cine să construiască un asemenea partid ? Dați-mi măcar trei nume! PPCD există ca o uriaşă, tristă formă fără fond. Partidul domnului Voiculescu, partidul domnului Corneliu Vadim Tudor, sau chiar partidul domnului preşedinte Trăian Băsescu ? Se răsucesc în morminte toți marii bărbați care au servit ideea conservatoare, de la Titu Maiorescu, la Corneliu Coposu!

Poate găştile politice care țin loc de partide vor accede în parlamentul european, poate vor servi, de voie, de nevoie, şi interesele României, dar un partid popular, creştin şi democrat, conservator în cea mai înaltă accepție a cuvântului, nu va ajunge mulți ani de acum înainte să-i reprezinte pe români nici în Europa, nici în România. El încă nici nu s-a născut !

23

23 mai

BOGĂȚIA NU-I UN VICIU

Declarațiile de avere ale parlamentarilor şi ale altor demnitari au stârnit un val de indignare, alimentat de o presă care face din orice banalitate o ştire senzațională. Demonizarea bogăției este de cea mai clar factură comunistă, dar cei ce comentează "averile aleşilor" nici nu-şi dau seama ce fac. Nu-i deloc o virtute să fii sărac, este mai degrabă o dovadă de ineficiență, ca să nu zic incompetență. Un parlamentar care câştigă 22 milioane lei pe lună, deci mai puțin decât un profesor din Ungaria, nu are cu ce se lăuda. Soția domnului deputat Valeriu Gheorghe are la bancă 200 de milioane, adică echivalentul a două salarii lunare ale unui director de la cea mai hulită întreprindere din Bacău ! Demnitarii noştri se mai duc prin străinătate, mai văd cum trăiesc colegii lor din alte țări şi pe bună dreptate ar trebui să fie nemulțumiți. Să ai o casă de reşedință, una de serviciu, una la mare şi una la munte nu-i chiar un lux, dar nici unul dintre aleşii băcăuanilor nu se poate lăuda cu aşa ceva. Să conduci o maşină care nu se înscrie în categoria "rable" iar nu mi se pare un lux exagerat. Scandalul declarațiilor de avere apare pe fondul sărăciei majorității românilor; comparația fiecare o face cu sărăcia lui, nu cu traiul normal din Europa. Sensul acestor declarații nu este demonizarea bogăției, ci monitorizarea felului în care aleşii românilor se feresc de câştiguri ilicite. Problema apare abia atunci când diferența de avere dintre cea declarată la începutul mandatului şi cea rezultată la

sfârşitul lui este mult mai mare decât câştigul legal din această perioadă. Atunci când un secretar de primărie adună o avere de multe ori mai mare decât salariul său, prezumția de avere licită, pe care o invocă toți cei care se simt cu musca pe căciulă, cade. Atunci când un primar țipă sus şi tare că el acționează legal, nu moral, iar când este întrebat cum a făcut avere, spune cinic privindu-l în ochi pe interlocutor că a găsit un sac cu bani pe şanț, primarul respectiv nu mai beneficiază de nici o prezumție şi trebuie anchetat de PNA. Problema noastră nu este bogăția. O țară este cu atât mai bogată, cu cât are mai mulți oameni bogați. Problema noastră este hoția, este corupția generalizată, care duce la îmbogățirea ilicită a unor hoți în dauna milioanelor de oameni cinstiți. Pentru ca pacea socială să coboare peste România, ar trebui nu declarații de avere, ci declarații de proveniență a acestora. Oamenii cinstiți sunt indignați nu de faptul că mulți români s-au îmbogățit, ci de faptul că hoți notorii, care chiar se mândresc cu această calitate, sunt tratați ca şi cum ar fi oameni cinstiți de o justiție cel puțin oarbă...

Declarațiile de avere au stârnit controverse şi în Parlament. Înverşunarea cu care senatorii au vrut să modifice aceste declarații, făcându-le vagi şi ineficiente, mă face să cred că aveau ceva de ascuns. Probabil nu doar cele câteva milioane depuse la bancă, sau două-trei hectare moştenire de la bunici pe cine ştie ce coclauri îi îngrijorează pe demnitari, probabil prezumția de corectitudine în declarații pe care am aplicat-o eu în acest comentariu nu se susține. Oricum, a-l condamna pe cineva că este bogat mi se pare o foarte mare prostie, împotriva tuturor valorilor pe care le împărtăşim de cincisprezece ani. Dac-ar fi să condamnăm pe cineva, aceia sunt poliția şi justiția, care au

datoria să confişte averile dobândite ilicit şi să-i bage pe hoți la puşcărie. Scurt, fără chichițe juridice, fără văicăreli şi justificări.

O avere dobândită prin înşelăciune este nocivă deoarece îl descurajează pe omul cinstit; el trage concluzia falsă că doar furând te poți îmbogăți. O avere dobândită cinstit, dimpotrivă, stimulează omul arătându-i că şi el poate deveni bogat dacă munceşte. Mai mult decât de bani, infrastructură, industrie şi agricultură moderne, societatea românească are nevoie acum de o infuzie masivă de moralitate.

24

30 mai

ŞOARECELE ŞI PISICA

Îmi amintesc de uimirea cu care priveam, copil fiind, la plăcerea pisicii noastre care se juca, printre florile din grădină, cu câte un amărât de şoarece pe care-l atingea cu lăbuța, făcându-l să fugă, pentru ca mai apoi, cu un salt spectaculos, să-l prindă ferm dar fără brutalitate, să nu-l omoare, ca jocul să poată continua. Uneori şoarecele reuşea să fugă pe sub tufele de trandafiri şi atunci pisica mai pândea o vreme, în speranța că-l va surprinde pe undeva, apoi se lăsa păgubaşă. Alteori pisica apăsa mai tare lăbuța, sau scotea din greşeală o gheară şi atunci şoarecele murea, spre dezamăgirea vânătorului, care se consola până la urmă, rontăindu-l tacticos.

Mi-a venit în minte această poveste de demult acum, când toate posturile de televiziune, toată presa discută aventura celor trei ziarişti români răpiți în Irak nu se ştie de cine şi nici în ce scop. Toată povestea este ca jocul pisicii cu şoarecele, doar că este mai puțin nevinovată şi are mult mai multe necunoscute. O pisică mai feroce şi mult mai profesionistă s-a jucat cu mai mulți şoareci după nişte reguli şi într-un scop pe care le vom afla peste cincizeci de ani. În ecuație au intrat, pe lângă cei trei ziarişti, preşedintele României, celula de criză de la Cotroceni, serviciile secrete, doi sirieni din România şi familia lor din Bagdad, răpitorii, cărora unii le spun terorişti, comunitatea musulmanilor din România, ambasadori şi experți, familiile ziariştilor, servi-

ciile secrete americane, luptători antitero, o armată de ziarişti, analişti politici, militari, psihologi, paranormali şi ghicitori în stele, milioane de telespectatori care au consumat sute de milioane de ore stând cu ochii lipiți de ecranele televizoarelor etc. Dintre cei enumerați mai sus, la care mai adăugați şi dumneavoastră pe cei pe care îi voi fi uitat, care-i pisica ? Unii spun că teroriştii, alții spun că sirianul din Bagdad, alții spun că sirianul închis în România, ba chiar sunt voci care spun că pisica ar fi domnul preşedinte. Care-i adevărul ? Nu vă faceți probleme, îl vom afla sigur peste cincizeci de ani ! Orice scenariu este posibil, chiar şi acela încă nediscutat, potrivit căruia emisarii musulmani din România i-au avertizat pe teroriști că, dacă nu-i eliberează pe ostateci, se ling pe bot de finanțarea pe care o primesc de la frații lor de aici !...

Manipularea emoțională a opiniei publice, zecile de comentarii fără cap şi coadă trec peste singura şi cruda realitate, aceea că suntem în război informațional, global dar nedeclarat, în care mediile de informare sunt armele, iar informațiile reprezintă muniția. Amintiți-vă de victoria fulgerătoare din Irak, transformată într-un război fără linie de front, fără inamic şi fără sfârşit, amintiți-vă de atacul asupra Americii, apoi de Spania şi veți vedea că războiul se duce acum pretutindeni, iar scopul unor lovituri dure este tot informațional. Cele două turnuri din New-York au fost lovite la o distanță de suficiente minute pentru ca a doua lovitură să fie transmisă în direct. Evenimentele din decembrie de la noi au fost create în bună parte pentru a fi mediatizate, ne putem mândri cu prima revoluție transmisă la televizor în direct! Ziariştii români au fost ținuți în captivitate cât timp mass-media din toate țările au mediatizat gruparea respectivă. Atunci când, pentru o nouă

lovitură de imagine, a fost necesară eliberarea lor, au fost eliberați - asta ar fi o altă ipoteză ! Dar şi în România sosirea ziariştilor a fost exploatată pentru imagine, iar analiştii au tăiat firul în patru, socotind cine a câştigat în imagine, cât este câştig spontan şi cât este regizat, dacă ziariştii trebuia să se bucure, sau dimpotrivă, dacă este sau nu este necesară o conferință de presă etc.

Lupta se dă acum nu cu pistoale şi grenade, ci cu informații şi imagine. Este un război nou, în care suntem cu toții angajați, fie că vrem, fie că nu.

Şi, totuşi, cine este pisica ?

25

6 iunie

ROSTUL ŞCOLII (I)

În urmă cu câteva săptămâni o tragedie îngrozitoare a zguduit Bacăul: doi tineri au fost striviți de roțile unei maşini pe asfaltul din fața discotecii de la Bogdan Vodă. Reporterul care povestea de la fața locului, spunea că prietenii celor care au crezut că pot face dragoste pe asfaltul şoselei erau amețiți de alcool. Este vorba de elevi, care la ora aceea ar fi trebuit să fie acasă, sub supravegherea iubitoare a părinților, să citească, să învețe sau măcar să doarmă. Prezența lor la discotecă, tragedia care a urmat nu-s, din păcate, excepții. Comportamentul deviant al tinerilor tinde să devină regulă, iar şcoala este adeseori încriminată. Ce poate face însă şcoala în cele şase ore pe care un elev le petrece în clasă, atunci când părinții, primii interesați în educația copiilor, poliția, televiziunea, producătorii de aşa zise distracții, societatea în general creează un mediu profund imoral în care tinerii cresc şi îşi dezvoltă comportamente pe măsură? Barmanul care, la discoteca de la Bogdan Vodă, le-a dat copiilor alcool este în puşcărie ? Câți vânzători vând alcool şi țigări tinerilor sub 18 ani, sfidând legea ? Câte amenzi a dat poliția tinerilor care tulbură liniştea locuitorilor prin gălăgia pe care o fac în fața blocurilor, prin comportamentul vulgar pe care-l afişează spre indignarea vecinilor? Aş zice că tinerii care se comportă necivilizat, ba chiar profund imoral, nu sunt vinovați deoarece ei nici nu au conştiința faptului că greşesc. Nu au "cei şapte ani de-acasă", în care părinții să le fi cultivat

respectul față de un set de valori. Lăsați pradă vulgarităților de pe ecranele televizoarelor, lăsați pradă tentațiilor de tot felul ei ajung în şcoală fără nici un respect pentru actul educațional. Devin astfel, din start, refractari la orice tentativă a şcolii de a-i modela. Îmi povestea un profesor că atunci când i-a cerut unui elev neatent să scrie pe caiet problema pe care o rezolva la tablă, elevul i-a răspuns, scurt: "Nu vreau!" Profesorul a rămas interzis. Cum să reacționezi ? Nici măcar nu ai cum să-l pedepseşti, deoarece importul de falsă democrație de tip american a distrus bruma de autoritate a profesorului. Pedagogii americani îşi pun abia acum problema pedepsei în actul educativ, după ce timp de câteva decenii au cultivat, sub pretextul unui comportament nonaversiv, relația cea mai laxă între profesor şi elev. Ar fi absurd ca noi să repetăm greşelile lor de acum o jumătate de secol, pentru a avea ce repara mai târziu!

Speriați de ideea că ar putea să pară demodați, unii profesori importă în şcoală vulgaritatea cu care elevii sunt obişnuiți. La stațiile de radio ale şcolilor auzi manele pe texte uneori pornografice, li se permite ca în şcoală să fumeze, ba chiar un liceu de prestigiu se lăuda cu faptul că a făcut un loc pentru fumat destinat elevilor, la şcoală vin îmbrăcați mai mult decât indecent, deşi se presupune că părinții i-au văzut cum arată când au plecat de acasă. Se produce un fenomen absurd: şcoala importă imoralitate în dorința de a fi pe placul elevilor, în loc să fie, dimpotrivă, o creatoare de comportament moral, în loc să dea societății nişte oameni înzestrați cu un set de valori morale care să-i ajute să se integreze cu succes în societate, la locul ales de Dumnezeu pentru fiecare dintre ei.

Este evident, deci, faptul că problema numărul unu a

şcolii este acum mutarea accentului de pe instrucție, pe educație. Factorii de decizie ar trebui să elaboreze un întreg program, o suită de proiecte care să redreseze şcoala din acest punct de vedere. Fiecare profesor ar trebui să conducă cel puțin un proiect educativ pe semestru. Prezența actualului consilier educativ în şcoală este ineficientă, este un fel de "îndrumător utc" de pe vremuri, cu funcții mai mult birocratice, care mai mult îi încurcă pe colegii cu inițiativă.

Chiar instrucția trebuie regândită. Trebuie să fim mai puțin obedienți față de modelele apusene, nu totdeauna eficiente, ar trebui să ne întrebăm dacă este normal să predăm limba română, de exemplu, cu accent pe vocabular, ca şi cum ar fi o limbă străină, o "limbă țintă", dacă este eficient să părăsim caracterul sistematic al predării, în ideea falsă că astfel dezvoltăm creativitatea. Abraham Moles observa că, din cauza exploziei informaționale, caracterul sistematic al setului de cunoştințe pe care îl dobândeşte cineva dispare, este înlocuit cu o "pâslă" informațională. Savantul american are dreptate dacă se referă la cunoştințele dobândite întâmplător, de-a lungul vieții. Şcoala, însă, nu trebuie să copie viața din acest punct de vedere. Instrucția poate fi şi ea educativă, cu o condiție: să câştige respectul, chiar admirația elevilor pentru ceea ce învață.

Rostul şcolii este imens. Ea trebuie să iasă din expectativa somnoroasă în care se complace, să aibă inițiativa activării tuturor celor care trebuie să contribuie la educație: părinții, comunitățile locale, Biserica, Armata, Academia, instituțiile culturale, mass-media etc., să gândească strategia acestei bătălii pentru sănătatea

spirituală a neamului şi asta repede, cât mai e timp, altfel riscăm să ne pierdem identitatea, să ne pierdem însăşi fiinţa noastră naţională.

Un pas important pe acest drum dificil ar fi dezvoltarea asociativităţii în rândul părinţilor, al elevilor şi chiar al educatorilor. Din păcate acest proces este frânat de factorii de decizie, mai ales de directori, pentru nişte cauze pe care le voi analiza săptămâna viitoare.

26

13 iunie

ROSTUL ŞCOLII (II)

Şcoala nu mai este, în societatea actuală, un templu spre care elevii şi părinții să privească respectuoşi. Ea este concepută din ce în ce mai mult de către toți actorii implicați în procesul educațional pragmatic, drept parte a unei strategii de integrare a individului în comunitate, spre binele lui, dar şi spre binele celorlalți. În aceste condiții apare ca obligatorie dezvoltarea asociativității, atât ca mijloc de educare a capacității de integrare, cât şi ca formă de organizare a elevilor, părinților şi profesorilor în scopul derulării unor proiecte în parteneriat public/ privat. Din păcate acest proces este frânat de factorii de decizie, mai ales de directori, dar şi de inspectori, sau de aşa zişii lideri de sindicat, care nu-s interesați să împartă decizia cu nimeni. Există, evident, prezumția de vizare a unor câştiguri ilicite, deoarece o confuzie instituțională duce la o confuzie contabilă şi de aici până la însuşirea ilicită a unor bunuri sau valori nu este decât un pas.

În multe şcoli, mai ales în Transilvania, locul vechilor comitete ale părinților a fost luat de asociații ale părinților elevilor dintr-o anumită şcoală. Aceste asociații sunt persoane juridice, ele au cod fiscal şi cont bancar, ele pot primi, conform legii, finanțări atât de la eventualii sponsori din comunitatea locală, cât şi de la consiliile locale, sau de la organizațiile europene. Există chiar o cerință a organizațiilor europene, ca programele finanțate să fie derulate în

parteneriat public-privat. Programul "1% din impozit pentru ONG-uri" ar fi adus sume substanțiale cu care se puteau derula proiecte importante, dacă aceste ONG-uri ar fi existat. De ce nu se fac? Eu cred că sunt peste zece ani de când cer acest lucru la liceul meu, dar vorbesc în zadar. Cine se opune ? Evident, cine are de pierdut de pe urma unui asemenea proiect: în primul rând directorii de şcoli. Ei doresc, în bună tradiție comunistă, să controleze tot ce mişcă în şcoală. O inițiativă a unui profesor, oricât de măruntă, dacă nu-i controlată de director, este dezavuată. Am încercat să înțeleg de ce se întâmplă aşa. Pe lângă faptul că acest comportament este caracteristic mai ales celor care au avut funcții de decizie înainte de 1989, ei îşi pun încă două întrebări: ce se poate câştiga, material vorbind, de pe urma unui proiect, dar şi ce se poate câştiga atât ca experiență managerială, cât şi ca stimă. Profesorii care derulează proiecte devin, pentru viitor, nişte concurenți la "funcție"! Părinții care ar conduce un ONG al lor şi ar participa, din această poziție, la luarea unor decizii ar putea deveni incomozi atunci când este vorba de cheltuit banii asociației.

Dar şi elevii ar trebui să se organizeze în asociații neguvernamentale. Cu cât mai multe asemenea asociații, cu atât mai bine. Partidul comunist a avut grijă să facă educație comunistă prin organizații de pionieri şi de u.t.c. bine puse la punct şi mai ales bine finanțate. Ele răspundeau unei comenzi politice, profesorii care le îndrumau erau doar executanți. Deşi acum educația ridică mult mai multe probleme, ne ferim cât putem de realizarea unor structuri organizaționale care să preia activitatea extraşcolară a elevilor. Cluburi şi cenacluri, societăți corale, societăți culturale sau de protecție a mediului, de turism etc. etc. ar trebui să fie cu sutele. În Bacău sunt câteva, "Inter-mediu" a

doamnei profesoare Cristina Ichimaş, "Veniți cu noi" de la Colegiul Ferdinand, celebrul Club de Debate de la Buhuşi, Societatea Culturală a Elevilor şi Profesorilor din Liceul "Mihai Eminescu", dar le numeri pe degete şi trăiesc doar datorită entuziasmului unor profesori şi al unor elevi, căci nu-s sprijinite; finanțarea, când apare, este jenantă, membrii lor au tot timpul sentimentul că fac ceva ilegal. De exemplu societatea culturală "Mihai Eminescu", în al zecelea an de existență, nu numai că nu a fost ajutată - prin cooperare - de conducerea liceului în acest an, dar a fost chiar sabotată în cele câteva proiecte pe care le-a derulat. Elevii şi profesorii implicați în proiecte şi-au făcut, spre onoarea lor, treaba şi cu toate reproşurile, chiar interdicțiile dictate de cele două directoare au obținut rezultate bune. Un proiect de acum patru ani, "Forum-ul ONG-urilor şcolare", derulat la Valea Budului, care s-a bucurat de un mare succes, a murit în anul următor, deoarece a fost mereu amânat de inspectorul şcolar general, duşman al organizării ONG-urilor şcolare. Nu-i de mirare că şi directorii se uită urât la aceste organizații. Şi totuşi profesorii cu inițiativă, care vor să deruleze proiecte ambițioase, cu parteneri din toată Europa, ar trebui să treacă peste piedicile puse de directori şi să înființeze cât mai multe ONG-uri şcolare. Casa Corpului Didactic ar putea oferi consultanță în acest sens, poate ar fi oportun un curs de inițiere în aspectele juridice, contabile şi manageriale pe care le implică un asemenea proiect.

Asociativitatea ca mod de existență a societății civile trebuie învățată în şcoală. Existența unor asemenea organizații nu are doar un rol pragmatic, ci este şi educativă. Chiar educatorii ar trebui să renunțe la sindicatele create acum cincisprezece ani, când o organizație sindicală "liberă" ni se părea o culme a libertății de asociere, deoarece dascălii

nu sunt "clasă muncitoare". Educatorii, ca şi medicii, juriştii, artiştii trebuie să-şi facă propriile structuri organizaționale care să le apere drepturile, inclusiv drepturile sindicale, dar ținând cont de specificul creativ al activității lor. Atunci când domnul Ion Caramitru a inițiat UNITER au fost sute de voci care au strigat împotrivă, dar acum vedem în organizația artiştilor un model. Medicii sunt organizați într-o Cameră Federativă, care adună specialişti din toate domeniile medicinii. Dacă dascălii ar revitaliza Societățile de Ştiințe, cu un statut care să cuprindă şi capitole referitoare la drepturile lor, inclusiv cele sindicale, apoi aceste societăți ar forma, asemenea medicilor, o structură federativă, am scăpa de sindicate şi de Codul Muncii, am înțelege că specificul şi importanța activității dascălilor trebuie să le confere un statut deosebit.

Rezumând, trebuie să constat că problema numărul unu a şcolii este acum nu compatibilitatea cu Europa, ci mutarea accentului pe educație. Cât priveşte instrucția, este necesară o revenire la caracterul sistematic al predării, dacă nu vrem să atingem gradul de incompetență al multor sisteme de învățământ occidentale. A treia problemă pe care eu o văd ca fiind prioritară în şcoala românească este dezvoltarea gradului de asociativitate, atât la părinți, cât şi la elevi şi profesori. Aceste trei direcții fundamentale ar trebui puse în discuția unui Forum Național al Educației deoarece şcoala este - nu-i aşa ? - prioritate națională ! Fie ca acest sfârşit de an şcolar să ne facă mai înțelepți, iar anul şcolar viitor să devină cu adevărat un nou început.

27

20 iunie

DESPRE CELERITATE

Mărturisesc faptul că am auzit cuvântul "celeritate" pentru prima oară într-un discurs al domnului preşedinte Emil Constantinescu, în care făcea referiri la justiție. M-am dus repede la dicționar şi am aflat că acest cuvânt rar vine din latinescul **celeritas** şi înseamnă "iuțeală, repeziciune". Atunci când se referă la activitatea Justiției, el cere o accelerare a procedurilor, pentru ca actul de justiție să se finalizeze într-un timp rezonabil. Atunci când un avocat doreşte să nu se ajungă la adevăr, deoarece adevărul îl defavorizează pe client, caută tot felul de "chichițe juridice" pentru a obține noi şi noi termene, până când faptele se prescriu. Avocații statului, însă, procurorii, n-ar trebui să aibă, cel puțin teoretic, nici un interes să tergiverseze o cercetare, deoarece statul este garantul tuturor drepturilor şi libertăților prevăzute în Constituție, deci procesele în care sunt judecați criminalii apără implicit viața liniştită a oamenilor cinstiți. Cum se explică, atunci, faptul că cercetarea evenimentelor din decembrie 89, sau Piața Universității nu au ajuns în instanță nici după cincisprezece ani? Parchetele din România nu au capacitatea de a instrumenta evenimente atât de complexe, ori nu există voința de a le scoate la lumină ? Celeritatea pe care domnul preşedinte Emil Constantinescu o cerea justiției este doar o vorbă în vânt, sau ar trebui să fie un principiu al statului de drept ? Ea nu se referă doar la cercetare, ci şi la actul de justiție în sine. Judecătorii lungesc nepermis de mult

procese în care oamenii păgubiți ar trebui repuşi în drepturi, iar hoții ar trebui să plătească pentru fărădelegile lor. Dacă în perioada 1997-2000 au fost sute de hoți băgați la puşcărie, justiția răspunzând, cât de cât, la cererea Preşedintelui, după schimbarea de putere au fost eliberați din închisoare majoritatea celor condamnați pe drept. Este justiția atât de dependentă de politic, încât în acelaşi proces se pot da două verdicte diametral opuse ? Recenta eliberare a lui Miron Cozma ar fi un exemplu. Tergiversarea cercetării în cazul primarului Dumitru Sechelariu ar fi un alt exemplu. Domnul Preşedinte Emil Boc cerea, într-un interviu televizat, ca un proces să nu înceapă decât atunci când faza de cercetare este completă, iar odată început să se judece o zi, două, trei, până la pronunțarea unui verdict. Amânarea pronunțării cu termene la distanță de luni de zile lungeşte un proces pe ani buni, până când faptele se prescriu, sau una dintre părți moare pur şi simplu ! Ştiindu-se protejați de o procedură scrisă parcă de ei înşişi, hoții şi criminalii îşi văd de blestemățiile lor în voie.

"Celeritatea" este un cuvânt care ar trebui să facă o carieră la fel de mare ca celebrele "şi nu numai...", sau "deci...". De câte ori cineva se referă la Justiție, ar trebui să nu uite de "celeritate". Chiar Doamna ministru Monica Macovei s-ar putea gândi la o "Lege a celerității", care să oblige magistrații să se mişte mai repede. În România sunt sute de mii de procese. Încetineala actului juridic duce fatal la blocarea întregului sistem. Tergiversarea, fie din rea intenție, fie din comoditate sau din incompetență, ar trebui foarte aspru sancționată. Nu putem vorbi de un stat de drept atâta timp cât hoții şi criminalii nu sunt pedepsiți scurt şi definitiv, iar oamenii cinstiți care cer dreptate aşteaptă zeci de ani o sentință justă.

28

29 iunie

COMPLEXUL TORȚIONARULUI

Marin Preda povesteşte despre Victor Petrini că în puşcărie a fost nevoit să ucidă un torționar, în legitimă apărare fiind. Torționarul de care este vorba îl privea pe filosoful puşcăriaş cu o sălbatică ură, iar de câte ori avea prilejul îi ciocănea tâmpla cu un vătrai şi-i striga: "Banditule, aici am să te ating, deoarece la tine capul este periculos!" Securistul intuia ce pericol mare este - pentru cine exercită puterea arbitrar, rudimentar şi nelegitim - scânteia de inteligență de sub tâmplă. Toți şefii de pe atunci, de la activişti şi securişti, până la tot felul de directori, numiți pe bază de dosar, nu datorită calităților morale, profesionale, manageriale, sufereau de complexul de inferioritate pe care l-am numit, pornind de la parabola lui Marin Preda, "complexul torționarului". Pentru ei cei mai periculoşi oameni erau cei care îndrăzneau să gândească. Şi erau cu atât mai periculoşi, cu cât erau în subordine şi reprezentau nu atât un pericol pentru fotoliul de şef, cât un fel de memento al nelegitimității.

Situația s-a continuat după decembrie, pe de o parte datorită faptului că structurile ierarhice ale statului socialist s-au prelungit până acum, când suntem încă foarte departe de nişte structuri administrative, economice şi sociale eficiente, bazate pe competență şi competiție, pe de altă parte datorită faptului că "dosarul de cadre" a fost înlocuit cu pseudoconcursul manipulat ca şi înainte de Pile-

Cunoştinţe-Relaţii. Poate cea mai grea criză prin care trece România este cea de competenţă. Ne costă îngrozitor de mult prostia cu acces la decizie şi nenorocirea este că ne costă pe toţi. Este normal, este drept ca prostul să plătească pentru prostia lui. Este însă nedrept, este o nedreptate strigătoare la cer, ca mii, uneori sute de mii de oameni sau chiar un întreg popor să plătească prostia unuia, sau a unora! Când decizia era excesiv centralizată, poate oamenii competenţi, morali, oamenii cu frica lui Dumnezeu nu aveau altă soluţie decât să tacă şi să nădăjduiască. Acum însă, adevăratele competenţe ale tinerei generaţii comit o laşitate vecină cu crima atunci când nu luptă pentru un loc de decizie, din care ar putea în sfârşit urni căruţa noastră hodorogită. Directori de pe vremea lui Ceauşescu, având bine cultivat "complexul torţionarului", stresează zeci, sau sute de tineri din subordine, le ameninţă tâmpla cu vătraiul, dar profită cât pot de pe urma lor. O directoare de şcoală, de exemplu, o persecuta cu obstinaţie pe o tânără profesoară de chimie, pentru că aceasta era... coautoarea unui manual! Când a devenit însă inspectoare, a schimbat foaia: groaza şefilor produsă de faptul că au subordonaţi mai deştepţi ca ei nu mai funcţionează şi "în sus" ! Atunci când revista şcolii a primit ca premiu o excursie la Viena pe urmele lui Eminescu, elevii au fost însoţiţi nu de profesorul care făcea revista, nu de altcineva competent în materie, ci, aţi ghicit, de "doamna directoare", care n-avea nici o legătură cu poetul nostru, dar ştia de pe vremuri că directorul este "reprezentativ"... Vă mai amintiţi bancul cu definiţia şampaniei: "Şampania este vinul pe care îl bea clasa muncitoare prin reprezentanţii săi..." Acum la şcoala respectivă o tânără profesoară de biologie a iniţiat un proiect de mediu pentru care a obţinut finanţare europeană. Cum la proiect participă şcoli din Turcia, Polonia şi Spania,

directoarea s-a băgat în colectivul de profesori şi elevi care sunt prinşi în proiect şi pot paria că, dacă va fi vreo întâlnire de lucru în Spania, se va duce ea, deşi n-are nici o legătură cu ecologia. Aşa nu vom ajunge niciodată nicăieri, deşi mii de români bat Europa în lung şi în lat, unii să culeagă căpşuni, alţii să participe la tot felul de comitete şi comiţii, la tot felul de proiecte, bune doar pentru ceilalţi europeni. Îmi amintesc de două asistente medicale venite din Finlanda să ţină câteva ore la Liceul Sanitar din Bacău. În ultima zi a sejurului , au făcut un seminar de patru ore cu care şi-au încheiat proiectul . Cum ultima oră coincidea cu vernisajul unei expoziţii de pictură, le-am propus să concentreze ceea ce aveau de spus în aşa fel încât să termine cu o oră mai devreme, pentru a merge la vernisaj. Mi-au mulţumit foarte politicos, dar mi-au spus că guvernul lor le-a plătit să facă toate orele din program, deci nu pot renunţa la o oră ! Când vom ajunge noi la un asemenea mod de a gândi ? Când vom ajunge ca fiecare să fie conştient de talantul pe care i l-a dat Dumnezeu şi să încerce să-l valorifice cât mai bine, fără să se uite chiorâş la cel pe care Dumnezeu l-a hărăzit cu mai mulţi talanţi, fără să vrea să-i dea la cap, precum torţionarul din parabola lui Marin Preda ?

29

4 iulie

ROMÂNIA MEDIEVALĂ

Tragedia de la Tanacu a isterizat câteva săptămâni o întreagă țară, ba chiar a trecut şi peste hotare. Un rol important în realizarea acestei psihoze colective l-au avut mass-media, mai ales cele audiovizuale. Toată povestea ar putea servi drept model într-un curs universitar despre dezinformare. Accentul pus pe elementul emoțional, indus prin minciuni izvorâte din imaginația bolnavă a unor reporteri iresponsabili a dus la adevărate confruntări de stradă, a creat o stare de tensiune cum n-am mai văzut de la "revoluție". Doar de dragul senzaționalului, o domnişoară se uita încruntată la câte un trecător paşnic şi-l întreba: "Ce părere aveți despre faptul că măicuța a murit în chinuri groaznice, legată cu lanțuri pe cruce, cu căluşul în gură şi înfometată ?" Mai lipsea "Biciuită, arsă cu fierul roşu etc." Sigur că trecătorul făcea ochii mari şi devenea brusc indignat, chiar violent. Câtă conştiință profesională are un ziarist care, fără să se documenteze, inventează asemenea elucubrații ? Ca-n bancurile cu radio Erevan, nu era o măicuță, ci o bolnavă psihic agitată, violentă, nu a fost legată de o cruce (observați aici manipularea mistică!) ci de o scândură, nu a fost înfometată, ci ea nu putea mânca datorită convulsiilor. Un ziarist "nemedieval" ar fi trebuit să se documenteze în primul rând la spitalul unde bolnava a fost internată. Aflu de la un reporter care a avut ideea asta că bolnava a fost imobilizată şi în spital, că a fost diagnosticată cu un "sindrom" şi tratată doar parasimptomatic, cu diaze-

pam (!!), că i s-a dat drumul din spital fără să mai fie apoi urmărită de un medic de familie şi nevindecată atâta timp cât era dependentă de medicamente. Ajunsă în mănăstirea care s-a oferit s-o găzduiască, bolnava a primit, cu bună credință, îngrijirile pe care i le puteau oferi măicuțele şi preotul mănăstirii.

Salvarea a venit cum a venit. Doctorii caută să se disculpe, spunând că bolnava murise când a ajuns salvarea la mănăstire. De ce această paranoia a medicilor, de ce cred că sunt mereu pasibili de pedeapsă pentru culpă medicală ? Ăsta este rodul celor cincizeci de ani de teroare, când medicul, profesorul, juristul trăiau cu conştiința faptului că oricând pot fi sancționați pentru vini imaginare. Îmi amintesc de faptul că acum treizeci de ani, tatăl meu a murit din cauza aceasta. A făcut un abdomen acut, ar fi trebuit operat de urgență, dar a fost plimbat cu salvarea de la Băceşti la Negreşti, la Vaslui şi înapoi, până a murit pe salvare, pentru a nu se "raporta" mortalitate în spital ! Când s-au dus a doua zi în camera mortuară, l-au găsit pe jos, lângă pat. Asta înseamnă că de fapt a mai trăit şi după ce-l declaraseră mort ! Este evidentă crima medicilor de acum treizeci de ani. Eu am şi rupt pagina pe care aveam notate numele lor. Dumnezeu să-i ierte! Constat însă că nu s-au schimbat multe lucruri de atunci. Vasluiul este într-o buclă temporală, în care se învârte de cel puțin treizeci de ani...

Alături de bolnavă a fost tot timpul şi fratele ei, angajat al sfântului lăcaş, frate care nu are nimic de reproşat celor care au avut grijă de sora sa. Ce a făcut tânăra în Germania, ce relații avea cu familia, ce s-a întâmplat cu banii pe care nu şi i-a mai recuperat, cum au contribuit toate astea la îmbolnăvirea ei, iată subiecte asupra cărora merită să ne

aplecăm. Doctorul Ştefan Stîncă îşi scria pe la mijlocul secolului al XIX-lea teza de doctorat cu titlul "Mediul social ca factor patologic". Asta ar trebui să fie subiectul de investigat pentru ziarişti, nu biserica, pe care nu o înţeleg oricum. Un tolkşovist îl întreba pe un preot cu obstinaţie cum se explică logic prezenţa diavolului, deoarece el vrea să înţeleagă de la cauză la efect! Teleastul care judeca inchizitorial "crima" de la Tanacu nu ştie că logica lui nu-i la fel cu logica celor care cred în Dumnezeu. Cei care cred că pot judeca un asemenea caz, să pună mâna pe carte şi să mai şi citească. Le recomand "Psihoterapia ortodoxă" a mitropolitului Hierotheos Vlachos. Dacă vor reuşi să o parcurgă până la capăt şi mai ales dacă vor reuşi să o înţeleagă, se vor cruci de câte aberaţii s-au spus şi scris în aceste săptămâni. Dar oricâte absurdităţi, mai mult sau mai puţin "medievale" s-ar spune, biserica şi credinţa nu pot fi maculate: ele există într-un alt timp, "mai pur".

În "Azilul de noapte", un personaj îl întreabă pe un călugăr: "Batiuşka, Dumnezeu este ?" Călugărul îi răspunde: "Dacă crezi, este, dacă nu crezi, nu este !"

30

18 iulie

MÂNIA LUI DUMNEZEU

"Ne-a pălmuit Dumnezeu pentru păcatele noastre!" spunea cu obidă un sinistrat care abia scăpase de furia apelor. Dintre miile de analize şi declaraţii cu care au fost pline emisiunile maraton ale posturilor de radio şi televiziune, poate această declaraţie a fost cea mai de bun simţ. Plătim pentru jefuirea pădurilor, plătim pentru ezitarea, poate chiar complicitatea cu care am ţinut şi încă mai ţinem în fruntea ţării tot felul de activişti şi securişti fără frică de Dumnezeu, plătim pentru faptul că tolerăm marea corupţie, pe marii hoţi la gândul că poate ne cade şi nouă ceva fărâmituri din jaf, plătim pentru lenea şi indiferenţa cu care tratăm totul, de la educaţia copiilor, la infrastructură sau la aurul din Munţii Apuseni. Chiar şi o nenorocire ca potopul care s-a abătut în această vară peste ţară nu ne învaţă minte. Întrebate de reporterul unui post local de televiziune ce cred despre dezastru, trei mahalagioaice oprite pe stradă l-au beştelit cât de vulgar au putut pe primarul Bacăului că nu a luat nici o măsură ca să le scoată apa din beci! În loc să pună mâna pe câte o căldare şi să scoată ele apa, tună şi fulgeră împotriva autorităţilor, aprobate de crainica postului, o domnişoară cu o faţă inexpresivă care spune ce vede scris pe prompter, că "autorităţile sunt incapabile". Incapabile de ce ? Incapabile să scoată apa din pivniţele celor leneşi, sau să le spele pardoseala ? În aceste zile teribile am văzut, dimpotrivă, că administraţia şi armata, de la domnul prim ministru, până

la ultimul poliţist din cea mai izolată comună, au dat dovadă de un adevărat eroism, nu clamat de la tribună, cum face domnul Ion Iliescu, ci efectiv, mergând în vâltoare şi periclitându-şi viaţa pentru a salva ce se putea salva. Oameni refugiaţi în copaci şi pe acoperişuri, animale izolate pe insule de pământ de apa înfuriată, organizarea unor adăposturi temporare în şcoli sau biserici, astea sunt probleme, nu apa care a inundat pivniţa cu murături a nu ştiu cărei femei certărețe.

Din păcate activiştii domnului Iliescu politizează până şi tragedia prin care trece ţara. Ei nu spun de faptul că au defrişat pădurile, că au distrus sistemul hidrotehnic al ţării, atât cel de irigaţii, cât şi cel de regularizări ale cursurilor râurilor, că tragedia ar fi putut fi mai mică dacă toate acestea ar fi funcţionat. Ei doar exploatează situaţia, coincidenţa potopului cu nenorocirea legislativă pe care au regizat-o atât de bine, încât au obligat guvernul să demisioneze. Acum spun că guvernul demisionează şi lasă ţara sub ape. Ei uite că nu este aşa, guvernul gestionează cât se poate de bine criza prin care trecem, dar să nu uităm că administraţia trebuie doar să organizeze salvarea de la înec, să organizeze aprovizionarea şi cazarea sinistraţilor, nu se poate substitui oamenilor care trebuie ei înşişi să dea dovadă de solidaritate şi chiar de eroism, să lupte, nu să se lamenteze. Nu trebuie învăţat nici primarul, nici primul ministru ce trebuie făcut. Dacă este necesar ca primul ministru să meargă în Europa pentru a aduce ajutoare, atunci el trebuie să facă acest lucru, nu să vină să dea apa afară din pivniţa unor leneşi cu găleata. Nu poţi ca mergând pe stradă cu sacoşa în mână, să faci politică naţională! Este o prostie mai mare decât reporterul care crede că asta-i "opinia publică".

În "Patericul egiptean" există o mică parabolă cu care aş încheia aceste însemnări:

„Acest avva Antonie, căutând la adâncul judecăților lui Dumnezeu, a cerut, zicând:
Doamne, cum unii trăind puțin, mor, iar alții prea îmbătrânesc? Şi pentru ce unii sunt săraci, iar alții bogați ? Şi cum cei nedrepți se îmbogățesc, iar cei drepți sunt săraci ? Şi a venit lui glas zicând: Antonie, ia aminte de tine, că acestea sunt judecăți ale lui Dumnezeu şi nuți este ție de folos a le şti."

31

11 iulie

MAŞINA DE SCRIS

"Un cetățean din Dolhasca avea o maşină de scris... Şi nu i-a folosit la nimic!". Acest banc pe care legenda i-l atribuie lui Mihai Ursachi, dar pe care eu l-am auzit de la Emil Brumaru , îmi vine în minte ori de câte ori văd oameni care se luptă pentru posturi, vor cât mai multe funcții, dar când ajung să le dețină constată că nu ştiu ce să facă, la ce-s bune funcțiile pe care le-au râvnit atât de mult. Sunt în partidele noastre vânători de funcții care nu au nici un program, nu-şi propun nimic, singurul lor scop este să fie "director", sau "preşedinte". Este mare păcat, deoarece în felul ăsta se blochează decizia, ori am mai spus că una dintre cele mai importante cauze ale nenorocirilor noastre o reprezintă precaritatea actului decizional. Blocarea posturilor de decizie de către oameni ai vechiului regim, (mă refer la cel de dinainte de 89!), cum se întâmplă acum în justiție, este nu doar imorală, este o crimă. La începutul guvernării CDR, un medic pedeserist s-a înscris peste noapte în PNTCD pentru a rămâne în postul de conducere în care era. Aflu acum că o directoare de şcoală vrea să se înscrie în PNL, poate ajunge chiar în inspectorat ! Nu-i vorba de un program, nu-i vorba de cine ştie ce proiecte care nu pot fi puse în operă decât din perspectiva cutărui partid, a cutărui guvern sau a cutărei doctrine ! Nici vorbă de aşa ceva, e vorba doar de un post care înseamnă bani mai mulți, călătorii în străinătate, eventual automobil la scară. Forma fără fond este idealul unui asemenea individ. El vrea

"maşina de scris" nu ca să scrie cu ea, ci ca să creadă lumea că este mare scriitor! Atunci când sunt mai mulți amatori de "maşini de scris" într-un partid, începe o bătălie absurdă pentru "funcții", cum s-a întâmplat recent în PNL, la Bacău. Un partid serios, un partid care se revendică de la mari boieri cum au fost cei din familia Brătianu, îşi cultivă nişte ierarhii pe care le respectă. Boieria nu-i țigănie, (mă gândesc la penultimul cânt din "Țiganiada"!), alegerile interne ar trebui să fie consesuale. Un senior al partidului, ca domnul preşedinte Ion Chiriac, nu ar trebui să fie contestat de nimeni, cu atât mai mult de tineri veniți de câteva luni în partid. Nu-l cunosc pe domnul primar, dar l-am votat şi l-am simpatizat pentru aerul nou pe care-l aducea în primărie. Am crezut şi încă mai cred că doreşte în mod cinstit să redea Bacăul băcăuanilor, să fie un adevărat părinte al oraşului. O funcție de partid l-ar încurca mai mult. O funcție de partid ar trebui să aştepte să i se ofere, drept mulțumire pentru ceea ce a făcut, dar asta peste câțiva ani, sau chiar peste câteva mandate. N-au intrat zilele în sac, tinerii care vor să se afirme în politică trebuie întâi să-şi construiască o biografie pe măsură, nu să umble cu politicianisme ieftine. Printre altele, trebuie să învețe să fie boieri ! Întâmplarea de la PNL mi-a amintit de romanticul Partid al Alianței Civice, inițiat în 1991 şi sucombat câțiva ani mai târziu, pe bună dreptate. După Congresul de constituire din iunie, am avut prima întâlnire a Consiliului Național în august. Eu, domnul Mănucu şi alții susțineam că nu trebuie să primim în partid decât membri ai Alianței Civice. O colegă de la Hunedoara ne-a dat dreptate, povestind ce s-a întâmplat în organizația lor: A venit un inginer de la Combinat şi i-a întrebat câți sunt. "Patruzeci şi cinci", a răspuns ea. "Vreți să vă aduc din combinat încă şaptezeci de membri?" Bucuroasă, colega noastră a acceptat.

Inginerul a venit cu oamenii lui din Combinat, i-a înscris pe toți în partid, apoi le-a spus celor din conducerea Alianței Civice:"Ei, acum hai să facem alegeri!". Cam aşa au vrut să facă şi noii veniți în PNL, doar că ei au greşit socoteala cu câteva zeci de voturi.

Păi, aşa se poartă un boier ?

32

25 iulie

AUTORITATEA PREMIERULUI

Cine are câteva noțiuni elementare de sociologie, politologie sau management, ştie că autoritatea legitimă are trei surse principale: legalitatea, competența şi carisma. Atunci când, datorită jocului politic, sau relațiilor clientelare cineva ajunge într-un post de conducere fără să aibă competența necesară, legitimitatea lui poate fi contestată. Este domnul Călin Popescu Tăriceanu în această situație ? Răspunsul este evident "nu" şi să vedem de ce.

În primul rând nu se poate vorbi de lipsa unei solide susțineri politice din partea partidelor aflate la guvernare sau a domnului preşedinte Traian Băsescu. Faptul că domnul Valeriu Stoica face declarații aberante aproape că nu mai trebuie discutat. Motivele personale ale domnului avocat sunt cunoscute, capacitatea sa de a genera crize, de asemenea. Ca ministru al justiției n-a făcut nimic pentru reformă, iar ca lider al PNL mai mult a demolat decât a construit. Chiar proiectul dizolvării partidului liberal în marea populară susținut cu atâta convingere, fără să clipească, nu-l recomandă ca un bun sfătuitor. Imaginați-vă un partid liberalo-popular condus de domnii Stoica şi Opriş ! Cât îi priveşte pe democrații domnului Boc, este evidentă dezamăgirea lor generată de ratarea anticipatelor, dar şi preşedintele Traian Băsescu, şi liberalii, însuşi domnul prim ministru, toți sunt supărați din acest motiv. Cauza însă nu este inconsecvența premierului, atât de blamată de presă, ci

inundațiile. Hotărârea domnului Călin Popescu Tăriceanu de a nu mai demisiona nu trebuie scoasă din context. Pentru orice om de bună credință este clar că blocarea parțială a reformei în justiție de către curtea constituțională a fost motivul legitim şi elocvent al demisiei guvernului, care se adresa electoratului astfel ultimativ, cerând o majoritate cu care să poată pune în operă programul de guvernare. Potopul care a căzut peste țară a schimbat prioritățile. Este absurd să-i reproşezi primului ministru faptul acesta. Pe de altă parte, alegerile anticipate ar fi trebuit declanşate în ianuarie, adică imediat ce s-a constatat că parlamentul nu-i dispus să ajute guvernul decât prin aranjamente declarate de domnul preşedinte "imorale". După 12 iulie imoral ar fi fost ca guvernul şi preşedintele să țină morțiş la proiectul anticipatelor, care, trebuie să repet, era cea mai bună soluție pentru ieşirea din criză. Presa însă, având reacții mai mult emoționale, inversează ordinea faptelor pentru a trage concluzii aberante. Acest mod demonic de argumentare induce în opinia publică o neîncredere în guvern, chiar o ostilitate care ar putea face din ce în ce mai dificil actul de guvernare.

Cum competența domnului prim ministru nu poate fi pusă la îndoială, să vedem dacă cea de a treia componentă a autorității, carisma, ar putea fi discutată. I s-a reproşat că merge "pe teren" în pantofi, nu-şi pune cizme de cauciuc şi caschetă de miner, că este distant, că nu-i "popular". Toate calitățile sale carismatice au fost citite ca defecte de nişte oameni care au o satisfacție diabolică în a demola. Îmi amintesc de un episod din "Marele singuratic" în care Simina, iubita lui Niculaie, merge la Siliştea îmbrăcată în blugi. Ilie Moromete nu numai că nu-i reproşează acest lucru, dar chiar se arată încântat de faptul că pictorița se

comportă natural. Mi se pare foarte natural ca domnul Vasile Lupu, țăran din Bucovina, oricâte doctorate ar avea, să se îmbrace în costum național, dar mi s-ar părea de-a dreptul ridicol să-l văd pe domnul Călin Popescu Tăriceanu îmbrăcat cu ițari şi opinci ! Eleganța cu care premierul nostru a oferit un superb buchet de flori unei doamne la Bruxelles era firească şi în nota sa de carismă, însă nu mi-l pot închipui bând un şpriț la capra podului şi ciocnind paharul cu muncitorii. Oamenii simpli înțeleg instinctiv acest lucru şi-l urmează pe premier pentru ce este el, vreau să cred că sunt mândri de faptul că în fruntea guvernului este "un domn", chiar dacă tot felul de cârcotaşi fac un zgomot emoțional infernal în jurul lui.

Nota de plată pentru dezastrul din țară trebuie plătită de adevărații vinovați. Când se va întâmpla, însă, această minune ?

33

28 iulie

CREDIBILITATEA GUVERNULUI

Domnul Theodor Stolojan a ieşit în arena politică făcând tot felul de declaraţii în legătură cu "tensiunile" din PNL, cu "inexistenţa" alianţei, mai ales în teritoriu, cu soluţiile pe care le aduce domnia sa, ca un salvator pe cal alb, dintre care cea mai importantă este separarea funcţiei de premier de cea de preşedinte de partid. Aceste declaraţii ar trebui să-l determine pe domnul preşedinte Traian Băsescu să-l demită imediat, deoarece este absolut neconstituţional ca un consilier prezidenţial să se amestece în treburile unui partid, indiferent care ar fi acesta. Numai că însuşi domnul preşedinte procedează neconstituţional atunci când declară: „Dacă există în Alianţă oameni politici care gândesc la o guvernare prin compromisuri cu PSD, mai bine plecăm de la guvernare. Spunem poporului că n-am putut". Domnul preşedinte nu poate folosi persoana întâi atunci când vorbeşte de guvernare împotriva PSD-ului, deoarece el este - potrivit Constituţiei - preşedintele tuturor românilor, inclusiv al celor din PSD! "Credibilitatea" guvernului, de care face atâta caz domnul Stolojan, este minată în primul rând de asemenea gesturi politice.

Într-un liceu o directoare ia decizii cu privire la plecarea unor elevi în străinătate, sau la motivarea unor absenţe peste capul profesorului diriginte, pe care nici măcar nu-l informează despre ce se întâmplă în clasa lui. Este evident că în felul acesta încrederea părinţilor, dar şi a elevilor

dispare, nici măcar nu-l mai bagă în seamă pe profesor. Dispare încrederea, dispare şi autoritatea de care vorbeam în articolul trecut. La fel se întâmplă la nivelul unei ţări. Dacă preşedintele, din motive de imagine, se amestecă în decizia administraţiilor locale, a armatei, a guvernului, a constructorilor, nu numai că încurcă, dar şi sapă autoritatea celor care prin lege sunt investiţi cu ea. La urma urmei, problema majorităţii parlamentare trebuia pusă în ianuarie. Atunci trebuia ca românilor să li se spună: ori, ori ! Acuma avem un guvern în care parlamentul are, de bine, de rău, încredere, avem un program de guvernare care, cu toată opoziţia mafiei, se pune în operă, a compromite credibilitatea guvernului acum este o acţiune criminală. De ce este necesară separarea funcţiei de premier de cea de preşedinte de partid ? Ar merge mai bine guvernul? Avem acum legi, şi fiscale, şi pentru reforma justiţiei, şi pentru proprietate. Noul sistem de impozitare este menit să însănătoşească economia, reforma în justiţie va impulsiona lupta anticorupţie, rezolvarea problemei proprietăţii ne va scoate din barbaria comunistă. Cum se poate spune că guvernul este incapabil, că nu a făcut nimic ? Cine are interesul să-l discrediteze tocmai acum, când trebuie să treacă la aplicarea acestor legi ? Întrebarea este, evident, retorică.

În 1997, domnul Victor Ciorbea a devenit prim ministru fără să aibă nici o funcţie în partid. Conducea guvernul, dar pe linie de partid era subordonat preşedintelui din nu ştiu ce sector ! A contribuit acest lucru la întărirea autorităţii lui ? Îmi amintesc de o întâlnire din vara acelui an, în care i-am reproşat că "nu face nimic". Mia spus că are vreo două sute de legi, gândeşte o reformă globală, pe care o va pune în practică după ce, în toamnă, legile vor trece prin parlament.

Nu ştiu cine, dar cred că aceleaşi forţe oculte care şi acum propun tot felul de "soluţii" l-au lăsat să elaboreze toată strategia şi când au văzut că devine periculos l-au schimbat. Acum suntem într-un moment asemănător. Va fi lăsat guvernul să pună în practică legile care au trecut atât de greu ? Va putea să facă acest lucru cu un aparat administrativ în mare parte corupt şi obişnuit cu vechii stăpâni? Va putea să reformeze puterea judecătorească în aşa fel încât să se treacă la o lichidare efectivă a corupţiei şi a mafiilor ? Dacă-i punem mereu la îndoială credibilitatea şi autoritatea, dacă-l întrebăm în fiecare zi când se remaniază, dacă funcţionarii stau cu ochii în plafon şi nu fac nimic, deoarece nu ştiu dacă mâine vor avea acelaşi şef ca azi, credeţi că legile, oricât de bine intenţionate, vor depăşi stadiul de simple ficţiuni?

Domnul Stelian Tănase spunea: "Tăriceanu a renunţat să mai demisioneze. Imaginea sa a ieşit extrem de şifonată din acest clenci. Presa de ieri şi alaltăieri îl calcă în picioare. Habar nu am daca va reuşi să se mai ridice vreodată premierul în stima jurnaliştilor." Nu-i mare scofală să fie cineva în stima unuia ca Stelian Tănase. Adevărul este însă că mulţi ziarişti au reacţionat emoţional, nu au înţeles că ei înşişi erau manipulaţi. De cine? De cine a fost trimis la Palatul Victoria domnul Theodor Stolojan? Mă tem că, dacă paralela pe care am întrezărit-o eu între Victor Ciorbea şi Călin Popescu Tăriceanu se continuă cu o paralelă între PNŢCD şi PNL, avem toate şansele ca peste patru ani să nu avem de ales decât între două partide: unul al activiştilor şi unul al securiştilor...

34

1 august

JOCUL DE-A DEMISIA

Când un copil se supărã pe colegii de joacã pentru nu ştiu ce amãnunt care capãtã în ochii micuțului proporții apocaliptice, spune supărat: "Îmi iau jucãriile şi plec!" Şi chiar pleacã spre consternarea tuturor. Nu la fel ar trebui sã reacționeze oamenii mari, mai ales dacã jocul lor se numeşte "politicã" şi de el depinde soarta țării. Un politician trebuie sã aibã o privire scrutãtoare şi impenetrabilã, nu trebuie sã se lamenteze, nici sã plîngã, nici mãcar sã râdã. Ca un jucãtor de şah, sau poker, trebuie sã gândeascã fiecare mişcare, insensibil la orice emoție. Mã gândeam la toate acestea privind-o pe doamna ministru Mona Muscã motivîndu-şi demisia doar prin o sumã de orgolii, în disprețul oricãrei logici, deoarece este total ilogic sã spui cã primul ministru este capabil, cã guvernul a fãcut o mulțime de lucruri foarte bune, cã tu însãți ai fãcut o adevãratã minirevoluție la minister în cele câteva luni de ministeriat şi totuşi sã vrei morțiş sã demisionezi, deşi colegii, domnul preşedinte, primul ministru, toți te roagã sã rãmâi. Povestea cu principiile este uşor penibilã, deoarece principiile liberale nu au nimic de-a face cu schimbãrile de decizie ale domnului Cãlin Popescu Tãriceanu, motivate de evenimente mai presus de orice decizie sau principiu de partid. Aici avem de-a face ori cu o bosumflare copilãreascã aşa cum o descriam mai sus, ori cu o încercare de a discredita guvernul şi de a-l pune în situația în care a pus domnul Traian Bãsescu guvernul Victor Ciorbea ! Trebuie

doar să ne hotărâm în ce categorie o plasăm pe doamna ministru: a copiilor care acționează mai ales emoțional, sau a jucătorilor de poker ?

Instituția demisiei este foarte importantă pentru un om politic. Ea îi dă posibilitatea ultimă de a fi consecvent programului său, atunci când din diferite motive nu şi-l poate îndeplini. Este însă, cu adevărat, ULTIMA ! Nu-i vorba de nici un fel de principii. Domnul Corneliu Coposu, de la care politicienii din toate partidele ar trebui să învețe, spunea că în politică orice poate fi negociat, în afară de principii. Evident, se referea la principii politice, cu alte cuvinte un liberal nu poate adopta o politică social democată, sau "populară", dar poate negocia oricând cu social democrații, sau cu democrații creştini, ca în limita unor compromisuri să adopte nişte politici care să satisfacă principii ale amândurora. Despre ce principii a fost vorba în situația pe care o discutăm ? Sunt cei doi lideri liberali pe poziții principiale diferite ? Doamna ministru a venit la Ministerul Culturii cu un set de politici liberale pe care se grăbeşte să le pună în operă şi colegi de guvern, sau chiar primul ministru, îi pun bețe în roate ? Apoi a încercat toate negocierile posibile, a făcut toate compromisurile (până la prinicipii!), a făcut tot ce se putea face şi nu mai are altă soluție decât demisia ? Domnul prim ministru şi-a călcat pe orgolii, a renunțat la demisie şi a venit în județul Bacău să-i ajute pe cei aflați în nenorocire. Doamna ministru a lăsat şi ea orgoliul deoparte şi a venit să vadă ce-i la Tescani, sau la Comăneşti, ce se poate face pentru a fi salvat patrimoniul cultural ? A făcut toate acestea şi apoi, epuizată (este şi ăsta un motiv de demisie, vezi domnul Theodor Stolojan!) şi-a dat demisia ?

Instituția demisiei este foarte importantã, dar ea trebuie cu adevãrat sã fie justificatã: o demisie este un act politic tot atât de important ca o investiturã. Mã gândesc, prin comparație, la demisa viceprimarului liberal (tot liberal!) de Bacău. Colegii sãi de partid ar trebui sã-l întrebe, dincolo de faptul cã nu existã comunicare în triumviratul din fruntea primãriei, ce proiecte politice, administrative, culturale, economice le-a avut în minte când a venit la primărie, ce obiective ale organizației liberale, stringente pentru prosperitatea oarşului a vrut sã le realizeze şi ceilalți doi colegi l-au împiedicat ? Oare a încercat toate cãile de colaborare şi este convins cã le-a epuizat, cã nimeni, nici conducerea municipalã sau județanã a alianței, nici prietenii politici, nici guvernul, nimeni şi nimic nu-l mai poate ajuta şi nu are altã soluție politicã decât demisia ?

Copiii, pentru care orice joc este o treabã foarte serioasã, nu-i agreeazã deloc pe cei care, supărați din nu ştiu ce motiv, "îşi iau jucãriile şi pleacã". Oamenii mari, pentru care politica este un joc foarte serios, cum ar trebui sã reacționeze atunci când parteneri de guvernare se supãrã brusc şi-şi dau demisia, demonetizând acestã instituție despre care spuneam cã este tot atât de importantã ca şi investitura ?

35

8 august

CRIZĂ DE COMUNICARE ?

Scandalul produs de domnul preşedinte Traian Băsescu prin declarațiile făcute la radio luni a fost interpretat drept o expresie a "crizei de comunicare" între preşedinte şi primul ministru. Deşi au petrecut la mare, au dansat cu românii din diaspora şi au făcut plajă, se pare că domnul preşedinte n-a avut timp să-i spună domnului Călin Popescu Tăriceanu ce-a aflat de la serviciile secrete şi să-i atragă, amical, atenția asupra unor eventuale pericole. A trebuit să facă acest lucru prin radio, la una dintre cele mai ascultate emisiuni, fără să bănuiască măcar că este ascultat nu doar de primul ministru, ci şi de câteva milioane de radioascultători. Probabil a clipit apoi nevinovat din pleoape şi s-a mirat că insinuările lui au produs atât de mare scandal. Intenția a fost de cea mai bună credință, a vrut doar să prevină eventuale derapaje în guvern, n-a vrut deloc să erodeze credibilitatea guvernului, nici să provoace o eventuală cădere a acestuia, care ar putea provoca la rândul ei alegeri anticipate. Nimeni nu ar putea să-i atribuie preşedintelui nostru asemenea gânduri machiavelice, doar ştim cu toții cât de naiv de cinstit gândeşte ! Să ne amintim doar de felul în care a căzut guvernul Ciorba, dar atunci erau altfel repartizate locurile în bărcile partidelor, nu putem face nici o apropiere... Domnul preşedinte nu a ştiut măcar de încercarea de destabilizare a PNL-ului şi a guvernului prin inițiativa domnului Stoica. Nici de domnul Stolojan nu a ştiut nimic, deşi e vorba de un consilier

prezidențial. Nici demisia foarte intens mediatizată a doamnei Mona Muscă nu are nici o legătură cu domnul preşedinte. Toate aceste torpile, care ar fi scufundat şi un transatlantic, au venit "din toate pozițiile", preşedintele României nu se ocupă cu aşa ceva, nici chiar declarația de la radio nu sunt foarte sigur că îi aparține, în fond el nu face decât să citeze informații ale unor servicii secrete care nu ştim cum au fost obținute, că de aceea sunt secrete, nici la cine se referă, nici care sunt faptele concrete încriminate. Important este să se creeze suspiciune. Însă dacă ăsta este modul de a se ajunge la alegeri anticipate, tare mă tem că rezultatul va fi realizarea unei majorități confortabile, dar pentru PSD!

Şi totuşi o problemă de comunicare există la cele două partide din Alianță şi la toate nivelele. Nu au specialişti în comunicare, sau nu-i ascultă. Nu ştiu ce se discută cu uşile închise şi ce se discută în public. Nu ştiu să se comporte în public în aşa fel încât să transmită electoratului încredere, convingerea că în fruntea țării sunt oameni puternici şi competenți, morali şi hotărâți, pe care te poți baza. Nici la nivelul județului nu putem spune că stăm mai bine. Liderii partidelor stau mai bine la o şuetă cu prietenii, decât să comunice între ei. Cât priveşte comunicarea cu electoratul, ea devine oportună doar în pragul alegerilor. Ziarul primăriei, bun în intenție, este făcut mai mult decât amatoristic. Nu se mai organizează conferințe de presă în fiecare săptămână, fiecare politician monologhează dacă este apelat de vreun ziarist, altfel stă liniştit în banca lui. Nu se fac declarații politice, nu se inițiază evenimente politice, oamenii nici nu ştiu de partide decât doar la alegeri. Vorbeam cu un consilier județean reprezentant al unui partid ce nu mai există, care mi se plângea de faptul că sunt

hotărâri care se iau cu majoritatea pe care o are PSD-ul, cu toată opoziția celorlalți . I-am spus că după fiecare şedință de consiliu ar trebui să facă o conferință de presă în care să comenteze fiecare hotărâre pe care nu a votat-o şi să aducă argumente. În felul acesta electoratul participă la decizia politică, fie şi doar prin faptul că este informat, îşi cunoaşte reprezentanții pe care îi va alege judecând după ce au făcut în patru ani, nu doar în campania electorală de două săptămâni.

Majestatea Sa Regele Mihai spunea că un rege - prin extensie un om politic - trebuie să se comporte ca şi cum ar trăi într-o casă cu pereții transparenți. Fiecare gest al său este văzut de milioane de oameni, el nu-şi mai aparține. Oare putem spune despre domnul preşedinte că îşi supraveghează fiecare gest şi fiecare cuvințel în aşa fel încât românii să perceapă mereu mesajul ideal pe care îl aşteaptă de la Şeful Statului ? Dacă nu a fost un machiaverlâc, declarația de la radio a fost o dovadă a ştiinței comunicării ? Îl vedeți pe preşedintele Franței stând în genunchi şi bătând din palme ca un erou din filmul "Şatra" ?

După atâtea întrebări, nici nu mai ştiu ce să cred: domnul Traian Băsescu este un veşnic gafeur în materie de comunicare, sau fiecare "gafă" este de fapt atent regizată şi urmăreşte un scop ?

36

15 august

CORUPEREA INOCENȚILOR

În primele săptămâni ale erei postcomuniste, când domnul Ion Iliescu şi ai lui dăduseră ţara în pradă, preşedintele şi inginerul şef dintr-o gospodărie colectivă din Bărăgan au devenit brusc mari revoluționari şi au îndemnat țăranii să devasteze geaceul. Preşedintele a luat tractorul, inginerul a luat ARO-ul, apoi țăranii s-au repezit în sediu şi au luat fiecare ce a apucat: unul un scaun, altul o uşă, altul tuşiera de pe birou, în sfârşit, au distrus simbolul atâtor decenii de umilinți furând fiecare câte ceva. Când poliția a vrut să prindă hoții, nu a căutat nici tractorul, nici autoturismul, ci câte un nenorocit de scaun şchiop !

Întâmplarea asta este emblematică pentru modul demagogic şi profund imoral în care s-a făcut la noi "privatizarea". Domnul Văcăroiu a dat nişte cupoane fără valoare majorității românilor pentru ca mafia să "privatizeze" industria, de fapt să fure tot ce se putea fura. Problema caselor naționalizate a trenat până azi, acel "restitutio in integrum" cerut de societatea civilă şi de partidele istorice a fost cu obstinație refuzat până s-a furat tot ce se putea fura. Pentru ca nomenclaturiştii să-şi păstreze vilele furate acum cincizeci de ani, invocau situația mizeră a mii de chiriaşi din case insalubre de raport. Şi aceşti amărâți chiar se solidarizau - şi încă se mai solidarizează - cu hoții.

Retrocedarea pădurilor de pe Valea Trotuşului s-a făcut în acelaşi stil mafiot. Este uşor de corupt un țăran care nici nu ştie legea, dar care este bucuros să-i dai un hectar de pădure, sau zece, fără să înțeleagă faptul că în felul ăsta este luat părtaş la hoție. Pentru hoți este o transferare aproape comică a răspunderii: ei rad pădurea, apoi spun că proprietarii au făcut-o. Mai sunt tolerați şi hoții mărunți, care fură cu spinarea, sau cu căruța, pentru a se da vina pe cineva la nevoie. Nimeni nu spune că, indiferent de forma proprietății, regimul silvic trebuie respectat, că pentru furturile masive din păduri există oameni care trebuie traşi la răspundere. Tare aş vrea să văd ce spune domnul Ghelase, de exemplu, cum explică el tragedia de pe Valea Muntelui. Tare aş vrea să văd pe cine arestează procurorii, pe marii afacerişti cu cherestea, ori vreun amărât care a furat o căruță de lemne ca să se încălzească ? Dar funcționarii publici, de la prefectură până la primării, răspund penal pentru punerile în posesie ilegale, care au creat haosul în care hoții au operat fără grijă ? Dar polițiştii din zonă, care au închis ochii făcându-se că nu văd jaful, ce sancțiuni vor primi ? Căci degeaba avem legi, dacă nu există şi sancțiuni aspre pentru cei care nu le respectă. Degeaba avem administrație locală, poliție, dacă acestea nu răspund civil, penal şi material pentru deciziile pe care le iau. Furtul din păduri se practică de cel puțin cincisprezece ani. Toți locuitorii de pe Valea Muntelui nu pot dormi din cauza trailerelor care cară zi şi noapte, de cincisprezece ani, pădurile munților noştri spre destinații necunoscute. Nimeni n-a zis nimic până acum. Este o complicitate ca-n povestea cu care am început aceste rânduri, a celor care fură un braț de lemne, cu cei care fură păduri întregi.

Trebuie înțeles că nu regimul proprietății a dus la

despăduriri, că "legea Lupu" nu a fost aplicată decât în cazul în care servea la acoperirea unor retrocedări false. Mă tem că şi actualele legi ale proprietăţii vor avea aceeaşi soartă. În fond, cea mai criminală lege în materie de proprietate este legea Ion Iliescu. Jumătatea de hectar cu care i-a împroprietărit el atunci pe locuitorii satelor care nu aveau pământ a fost luată nu de la moşieri, nu de la IAS-uri, ci de la micii proprietari cărora li s-a ciuntit ogorul cu câte un hectar - două. Cum se vor reconstitui acum proprietăţile, care au fost fie deplasate, fie vândute ? Cum se vor abţine corbii de la primării să nu pună gheara pe încă o parte din atât de urgisita proprietate ?

Dumnezeu ne-a pedepsit cu potopul pentru păcatele noastre. Poate oamenii simpli şi cu frică de Dumnezeu vor înţelege în ultimul ceas faptul că nu trebuie să se bucure la ce nu-i al lor, că furtul cel mic îl acoperă pe cel mare, dar nu aduce nici un folos, doar lacrimi şi durere.

37

22 august

MUNCA DEGEABA

Un reporter de la un post de televiziune i-a întrebat pe doi țărani care stăteau la bufetul din sat cu nişte halbe goale în față, de ce stau degeaba.

- Decât să muncim degeaba, mai bine stăm degeaba ! a venit răspunsul comentat apoi de reporter: câştigul pe care l-ar obține cei doi dacă ar munci în Bucureşti ar fi oarecum egal cu un pachet de țigări plus costul transportului, aşa că oamenii preferă să nu muncească, decât să muncească degeaba. Aparent ei au dreptate. Spun numai "aparent", deoarece după logica asta nimeni n-ar trebui să muncească. Motivația exclusiv financiară a muncii îi face pe mulți să adopte filosofia celor doi țărani.

Eminescu spunea că un neamț, dacă este pantofar, visează să facă cei mai grozavi pantofi din lume, un olandez, dacă este morar, visează să facă cea mai fină făină din lume, un român însă visează să fie funcționar la stat, sau pensionar, ca să ia nişte bani fără să facă nimic ! Se pare că nu s-a schimbat mare lucru în mentalitatea noastră în ultimele două secole. Sigur că motivația financiară este importantă, dar nu ar trebui să fie singura. Filosoful Mihai Şora a scris acum vreo zece ani un eseu intitulat "A fi, a face, a avea" în care analizează cele trei modalități de ființare a omului în lume. Este important să ai avere , dar tot atât de important este şi să faci ceva. Se spune că un om într-o viață trebuie să facă o casă, o fântână, un pod, să planteze un copac, nu să se

gândească toată ziua la bani. Țăranii din reportajul televizat cred că, dacă nu câştigi bani, "munceşti degeaba" şi de pe terasa crâşmei contemplă strada plină de gropi, şanțurile înfundate cu gunoaie şi bălării, gardurile căzute şi casele nevăruite, socotind nu cum ar arăta satul dacă ar pune mâna pe lopată, ci câte pachete de țigări sau halbe de bere ar câştiga dacă ar încerca să muncească. Faptul că un ofițer indignat de atitudinea unui tânăr sinistrat care se uita la soldați cum cară nămolul din curtea casei sale fără să mişte un deget, a dispus ca soldații să nu mai muncească în ograda respectivă mi se pare normal. Am admirat o femeie energică de pe Valea Muntelui care spunea că nu are nevoie de pomană, că-s oameni harnici şi gospodari, îşi vor reface gospodăria, autoritățile să-i ajute doar cu materiale de construcții. Asta este, cred eu, modalitatea cea mai bună de a-i ajuta pe oameni. Nu pomana socialistă, care-l face pe om leneş, suspicios, gata oricând să fure, dar nici ideea liberală că fiecare trebuie să se descurce cum poate, care-i face pe cei mai slabi să renunțe la muncă, să deznădăjduiască. Subsidiaritatea creştin democrată, care presupune că statul îl ajută doar pe cel care se ajută singur, că trebuie ajutat doar cel care are un proiect viabil, dar nu are forța de a-l finaliza, este calea de a reconstrui casele, podurile şi drumurile distruse de ape. Nu trebuie încurajat cel care stă la crâşmă ca să nu "muncească degeaba" amintindu-şi de vremea când stătea tot "degeaba" în timp ce elevii şi soldații veneau să-i strângă recolta de la geace. Comentariul pe marginea a ce a făcut celălalt rău, încurajat din păcate de televiziune, trebuie înlocuit cu atitudinea pozitivă izvorâtă din ceea ce ai făcut tu însuți bine. Jeluirea trebuie înlocuită cu plăcerea de a munci. Dincolo de calculele financiare oamenii trebuie să caute şi alte valori: bucuria de a face, bucuria de a comunica, bucuria de a trăi în lumina credinței creştine.

Cei doi țărani care preferau să stea degeaba, decât să muncească degeaba, iroseau de fapt singura avere pe care o avem toți la fel şi de valorificarea căreia depinde viața noastră: timpul, pe care este o crimă să-l pierzi la crâşmă cu o halbă goală în față. Din păcate gestionarea acestei averi este un secret pentru cei mai mulți dintre noi, dar despre asta voi vorbi în articolul următor.

38

30 august

TIMP PIERDUT

- Ce faci ?

- Pierd timpul !

Acest dialog poate fi auzit de sute de ori pe zi, rostit de tineri sau vârstnici, de bărbaţi sau femei, într-o deplină democraţie. Sunt mii de feluri de a pierde timpul, de la învechitul joc de table, până la bârfa cea de toate zilele, sau la "distracţiile" de tot felul, fie discoteca, fie doar privirea aţintită hipnotic spre televizor, sau zgomotul cacofonic produs de aparate electronice, zgomot pe care unii îl cred muzică, aşa cum cred că aberaţiile cu lumini psihedelice, vulgarităţi licenţioase şi fete dezbrăcate sunt spectacole de mare artă. Această idee, de "a pierde timpul", ar părea absurdă pentru un american, sau pentru un neamţ, pentru care planificarea timpului pe ore şi minute este obligatorie. Agenda electronică a devenit în ţările civilizate un obiect strict necesar, ba chiar şi telefoanele mobile au fost înzestrate cu asemenea instrumente, cu totul futile pentru noi. Încă nu ne-am deprins cu folosirea ceasului, la mai bine de un secol de când regele Carol I, exasperat de lejeritatea cu care românii tratează punctualitatea, s-a apucat să dea cadou celor care deveneau mai apropiaţi Casei Regale câte un ceas de buzunar . Aluzia şi îndemnul se pare că nu au dat roade nici peste veac ! Sigur, nu toţi românii joacă table sau ascultă în prostie manele. Să amintim aici că un român - şi băcăuan pe deasupra ! - a scris poate cel mai complet şi mai complex eseu despre timp, este vorba de Solomon Marcus.

Nu voi aborda problema din punct de vedere matematic, fizic sau astronomic, deoarece nici nu mă pricep, dar trebuie să mă opresc asupra dimensiunii psihologice a timpului. Se pare că minutul nu este la fel de mare pentru toți, sau în diferite împrejurări. Minutul este foarte scurt pentru cine vrea să învețe, să muncească, să creeze şi dimpotrivă foarte lung pentru cineva care "pierde timpul". Minutul este foarte scurt când dai un examen, dar devine brusc foarte lung când aştepți pe cineva care întârzie la întâlnire. Copilul trebuie educat din ca mai fragedă vârstă în aşa fel încât să ştie să-şi folosească timpul, această unică bogăție pe care o avem toți în mod egal, cât mai bine cu putință. Trebuie învățat că va fi bogat sau sărac în funcție de ce va putea să facă într-o oră, sau într-o zi, comparativ cu altcineva.

Anul şcolar trecut am încercat să fac, pentru elevi şi profesori, o "Agendă şcolară" care să-i ajute să-şi planifice timpul în aşa fel încât să-l folosească optim. Difuzarea ei s-a lovit de ostilitatea directorilor de şcoli, dar şi de indiferența colegilor. Educarea la elevi a ceea ce s-ar numi "managementul resurselor de timp" li s-a părut "o sarcină în plus" şi, după bunul obicei moştenit de pe vremuri, potrivit căruia dacă poți să nu faci ceva, atunci nu fă, au refuzat pur şi simplu oferta mea. Nu mică mi-a fost mirarea când am văzut la elevii dintr-o şcoală din Miercurea Ciuc agende şcolare. I-am întrebat de unde le au şi mi-au spus că un părinte în trecere prin Bacău a văzut în librărie agende şi a luat câteva pentru copilul său şi pentru câțiva prieteni.

Mi-am amintit atunci de o povestire de-a lui Fănuş Neagu, din volumul său de debut. Este vorba acolo de o bătrână dintr-un sat uitat de lume care vine la târg cu câteva legături de pătrunjel şi ce-o mai fi avut în traistă, să le vândă.

Aşteaptă răbdătoare să vândă marfa, apoi cu banii câştigaţi se plimbă prin oraş gândindu-se ce să cumpere. Vede într-o vitrină un abajur emailat, verde la exterior şi alb în interior şi se întreabă la ce foloseşte. Cum în satul ei nu era curent electric, nu-şi imaginează la ce poate folosi ceva care seamănă cu o farfurie, dar nu are fund ! Se mai codeşte, se mai învârte pe lângă vitrină, ar vrea să plece dar curiozitatea nu-i dă pace. Intră până la urmă în magazin, cumpără abajurul cu toţi banii care-i avea şi pleacă fericită spre casă, pe drum gândindu-se ce întrebuinţare să-i dea acelei farfurii ciudate, fără fund !

Directorii, profesorii şi elevii care au refuzat să încerce să învețe cum se planifică timpul cu ajutorul unei agende nu au fost curioşi măcar cât baba lui Fănuş Neagu...Din păcate şcoala îi învaţă pe elevi cum se pierde timpul şi nu trebuie să ne mirăm dacă vom auzi din ce în ce mai frecvent acest dialog:

- Ce faci ?
- Pierd timpul !

9 septembrie

39

INTELECTUALI DE STÂNGA ?

Domnul senator Ion Iliescu a pornit o campanie de amplă mobilizare a forțelor de stânga, menită să reprezinte viitoarea alternativă la guvernare. După ce a certat bine "societatea civilă" că este "de dreapta", a hotărât o schimbare bruscă a culorii acestei societăți recalcitrante şi în acest sens a făcut un apel autoritar la intelectualitate, care nu poate fi, după cum crede Ion Iliescu, decât de stânga ! Doar un grup gălăgios şi cu totul minoritar, adunat în jurul GDS şi al Alianței Civice, dă impresia falsă că întreaga intelectualitate română este de dreapta. Patapievici, Liiceanu, Mungiu, Ana Blandiana nu sunt reprezentativi pentru intelectualitatea română adevărată, formată din Dinu Săraru, Adrian Păunescu et co.

Problema, aşa cum o pune domnul Ion Iliescu, este de trei ori falsă.

În primul rând, noi nu avem o societate civilă. Ceea ce ar trebui să fie "societatea civilă" este la noi o masă amorfă, care nu are idealuri, nu are nici măcar speranțe, nu este în nici un fel organizată, nu poate nu doar influența decizia politică, dar nici măcar nu poate intra în cele mai nevinovate relații de parteneriat cu administrația. Cine ar putea iniția şi organiza la noi un referendum, de exemplu ? Cele mai dezvoltate ONG-uri sunt cele care se ocupă cu protecția socială. Nu avem organizații culturale, de protecție a

mediului, ale părinților, ale proprietarilor, profesionale, mii de organizații cu cele mai variate şi diferite scopuri şi idealuri, care să creeze o adevărată rețea gata să valorifice inițiativa civică a fiecărui cetățean. Priviți la cele mai active, de la ProDemocrația, la ASCOR. Sunt câteva, le numeri pe degete. Organizația cea mai veche şi mai de prestigiu de la noi, ACR-ul, a fost distrusă prin politizare, iar despre sindicate, să nu mai vorbim ! GDS-ul nu-i "societate civilă", ba chiar este un grup destul de exclusivist, pe care în zadar a încercat FSN-ul să-l contracareze cu "Societatea de mâine", un grup asemănător care nu a funcționat tocmai pentru că erau acolo şi câțiva intelectuali ! Bine ar fi dacă intelectualii s-ar implica în organizarea societății civile, distrusă de comunism, dar ei sunt prin excelență nişte singurateci, nu au vocația mişcării mulțimilor.

Intelectualii nu pot fi oameni politici prin definiție. Asta ar fi a doua premiză falsă de la care porneşte domnul Ion Iliescu. Uitați-vă la Guvern, uitați-vă la Parlament şi veți vedea că intelectualii adevărați pot fi numărați pe degete. Am avut un singur preşedinte cu adevărat intelectual, domnul profesor Emil Constantinescu, contribuția sa la istoria recentă a României este covârşitoare, dar puțini vor afirma acest lucru, chiar şi dintre prieteni. Intelectualul nu poate fi înțeles în politică de comilitoni, ca să nu mai vorbim de adversari, deoarece el vede acțiunea politică din perspectiva idealului, nu din unghiul îngust politicianist din care se elaborează politicile la noi, de cele mai multe ori păguboase pentru țară, dar profitabile pentru politicieni. George Călinescu spunea că, dacă cei mai mulți oameni de cultură aspiră spre erudiție, el coboară din când în când în ea. Parafrazându-l, aş spune că, dacă cei mai mulți politicieni aspiră spre politic, intelectualii coboară din când

în când la el. Atunci când o face, intelectualul se maculează conştient, face un sacrificiu. El nu poate intra în găşti politice, nu poate face aranjamente de tot soiul, de aceea este incomod. El poate fi tolerat pentru imagine, vezi cazul domnului Hurezeanu, sau, mai recent, al domnului Andrei Pleşu, ori poate fi manipulat în atingerea unor scopuri mult prea depărtate de idealurile sale. Proiectul său fiind vizionar, nu poate fi realizat, el nu poate fi exploatat decât demagogic de către politicianul pragmatic.

În sfârşit, a treia premiză falsă de la care porneşte domnul Ion Iliescu este aceea că intelectualii sunt, prin tradiție, "de stânga". Dacă este adevărat ce am spus mai sus, anume că intelectualul este deasupra politicului, este clar că în spațiul eterat în care trăieşte el nu există nici dreapta, nici stânga. Dacă trebuie să coboare în politic, atunci adevăratul intelectual, vreau să spun cel care cultivă adevăratele valori, nu poate să coboare decât prin dreapta. Dreapta este a lui Dumnezeu, stânga vine de la diavol. Dreapta cultivă adevăratele valori, stânga pe cele false. Dreapta duce la echilibru, stânga la tulburare. Dreapta respectă ierarhia, stânga cultivă anarhia. Prefațându-şi cel mai demonic volum de poezie, "Flori de mucigai", Tudor Arghezi scrie: "Când mi s-a tocit unghia îngerească...m-am silit să scriu cu unghiile de la mâna stângă." Câți intelectuali, de la Maiacovski la Aragon, au fost păcăliți de diavol şi au plătit cu viața sau cariera faptul că au intrat pentru un timp în slujba întunericului ? "Intelectual de stânga" este o contradicție în termeni. Pe cine vrea, deci, domnul Ion Iliescu să antreneze în construcția lui ?

12 septembrie

40

REGULAMENTUL ŞCOLAR

Acest an şcolar începe cu acelaşi deziderat din fiecare toamnă: modernizarea învățământului. N-a fost ministru care să nu afirme că de la el începe modernizarea, de când este învățământul românesc. "Şi iar rămâne totul o lungă teorie", vorba lui Bacovia ! Problema principală a învățământului este aceea a întregii țări şi a fost formulată recent de domnul preşedinte Traian Băsescu: adoptăm uşor legi foarte bune, dar ele nu-s aplicate. Proiectul MEC de modernizare a învățământului, intitulat "Descentralizarea învățământului preuniversitar", este scris foarte inteligent şi cuprinde o viziune cu adevărat modernă, în sensul de funcțională, asupra sistemului. Ce folos însă de faptul că autorii acestui proiect gândesc bine, dacă aplicarea lui se face de funcționari uitați în minister de pe vremea pioneriei. Aceşti funcționari, pe care îi apără cu străşnicie PSD-ul, considerându-i mari specialişti, gândesc precum în urmă cu douăzeci de ani, adică nu gândesc, şi elaborează noul "Regulament şcolar", care de fapt este tot cel vechi, la care sunt adăugate ici şi colo câte un cuvânt, sau chiar un articol. Se întâmplă astfel ca unele prevederi să se repete (art. 33, al. 1 defineşte preşedintele consiliului de administrație ca fiind directorul şcolii, iar al. 3 reia acelaşi text, nu cumva vreun director mai timid să renunțe la concentrarea deciziei, pe bună dreptate combătută de "Descentralizarea..."), sau art. 31 stabileşte funcțiile consiliului de administrație, pentru ca abia articolul 33 să-l definească ! ş.a.m.d. Drepturile şi

îndatoririle elevilor, ale profesorilor şi ale părinţilor sunt copiate în mare după regulamentul vechi, alandala. Ideea că elevii sau părinţii pot contesta o notă, despre care s-a scris în ziare ca despre o minirevoluţie, este o prostie. Şi până acum o notă putea fi contestată în condiţiile stabilite de regulament, adică prin desemnarea unui profesor de aceeaşi specialitate care nu predă la clasa respectivă să examineze elevul nemulţumit. Nu cred că a existat vreun caz în care elevul să aibă dreptate ! Absurdităţi sunt multe, de exemplu consiliul de administraţie propune nivelul îndemnizaţiei de conducere a directorului (!!!), sau dirigintele răspunde de modernizarea clasei (art.42), dar nu are voie să dispună de bani, ori răspunde de starea fizică a catalogului (care în prezent este din ce în ce mai prost executat tipografic, din hârtie foarte proastă, este şi aici o mică afacere...), comisia pentru evaluarea calităţii (art. 43 şi 44) este de domeniul comediei SF. Comitetele de părinţi strâng fonduri, dar părinţii care nu vor să le plătească au acelaşi statut cu cei care plătesc, dirigintelui/învăţătorului îi este interzis să opereze cu aceste fonduri (art.48,6), dar fondurile băneşti se cheltuiesc ca urmare a propunerii lor, sau a directorului (al.7). Iar directorul ! Regulamentul este făcut mai ales pentru întărirea poziţiei directorului, deci în conflict cu celălalt document al ministerului. Ai impresia, citindu-le alături, că sunt elaborate de două ministere diferite !

Un adevărat regulament şcolar ar trebui rescris, nu transcris. Acest nou regulament ar trebui să definească actorii participanţi la procesul de învăţământ: profesori, elevi, părinţi şi comunitatea locală, ar trebui să stabilească drepturi şi îndatoriri pentru toţi şi mai ales ar trebui să stabilească răspunderi. Precum în Regulamentul circulaţiei

pe drumurile publice, pentru fiecare încălcare a regulamentului ar trebui stabilite sancțiuni. De exemplu, dacă primăria trebuie să igienizeze şcoala până la 1 septembrie şi acest lucru nu se întâmplă , ar trebui stabilit cât sau ce îl costă pe primarul/ consilierul/ funcționarul care nu şi-a făcut datoria. Nu ar mai fi situația actuală, când zeci de şcoli nu au autorizație de funcționare la început de an şcolar.

În sfârşit, curățenia ar trebui făcută nu doar la minister, ci şi la conducerea şcolilor. Directorii, mai ales cei care au apucat să "conducă" pe vremea epocii de aur, sunt incapabili să gândească în termenii în care o modernizare reală a învățământului să fie posibilă. Ei trebuie repede înlocuiți, chiar şi cu tineri care abia de acum ar învăța. Acest început de an şcolar este incert, atâta timp cât intențiile foarte bune ale domnului ministru şi ale echipei sale se ciocnesc violent de icebergul "foştilor", de la minister până la directorul din cea din urmă şcoală sătească.

19 septembrie

41

LEGEA LUSTRAȚIEI

Din nou se discută despre punctul 8 al Proclamației de la Timişoara, după cincisprezece ani. Şi din nou se discută în zadar. Legea lustrației, avansată în Parlament în două variante, a primit chiar un aviz negativ din partea Comisiei legislative a Parlamentului, pe motiv că ar fi discriminatorie. Domnul preşedinte al Camerei deputaților, Adrian Năstase, spune clar că va vota împotrivă şi aduce ca argument faptul că şi domnul Emil Constantinescu, sau domnul Teodor Stolojan au fost secretari de partid. Evident, este o mare diversiune, deoarece legea nu se referă la toți membrii de partid, secretari sau nu, ci doar la cei salarizați pentru "munca" de partid, la cei care făceau parte din nomenclatură şi la securişti. Asta îmi aminteşte de diversiunea de acum cincisprezece ani a domnului Ion Iliescu în legătură cu "procesul comunismului". Domnia sa afirma că se doreşte trimiterea după gratii a patru milioane de români, câți au fost membri de partid. Alianța Civică a arătat că este vorba de un proces moral, nu penal şi că răspunderea este personală, cu alte cuvinte trebuie să se simtă vizați doar cei care, profitând de poziția lor în partid, au făcut rău. Domnul Ion Iliescu îşi aminteşte acum de poziția Alianței Civice şi aduce el însuşi ca argument împotriva legii lustrației ... răspunderea personală ! Dar această lege nu se referă la nişte învinuiri, precum procesul comunismului, ci se referă pur şi simplu la o politică de management a resurselor umane, care nu vizează nici un fel

de discriminare, ci stabileşte doar nişte criterii de selectare a celor care vor ocupa în viitor funcţii publice sau demnităţi.

De ce este încă necesară o asemenea lege ? Deoarece vedem că, după atâţia ani, administraţia, guvernul, întreprinderile de stat, tot ce a păstrat în structuri vechii activişti şi securişti, vechii directori care au învăţat să conducă o societate şi o economie socialiste, continuă corupţia, birocraţia, lipsa de performanţă şi lipsa de răspundere caracteristice sistemului care i-a creat. Este necesară o înnoire a acestor structuri cu tineri care, chiar dacă nu ştiu încă meserie, sunt dispuşi să înveţe şi să modernizeze administraţia, învăţământul, sănătatea etc., tot ce contribuie la buna funcţionare a Statului. Am dat recent un exemplu în acest sens, atunci când am comparat două documente emise de acelaşi minister, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, care parcă erau emise de două ministere diferite: unul de acum douăzeci de ani, altul din anul 2005. Oricât de moderne şi europene ar fi legile emise de Parlament, oricât de inteligentă şi eficientă ar fi strategia Guvernului, dacă la primării, sau în aparatul guvernamental conservăm la nesfârşit oamenii formaţi în socialism, aceştia vor boicota orice iniţiativă care intră în contradicţie cu habitudinile lor.

După cincisprezece ani, vedem că suntem în coada Europei, deşi am avut un start care a însemnat un sistem bancar performant, o industrie dezvoltată, o agricultură bună, mai ales oameni bine calificaţi şi disciplinaţi, care ştiu să muncească. Cum se explică paradoxul? Dar nu-i nici un paradox, totul se explică prin contraperformanţa obţinută de clasa noastră politică, de administraţie şi de directori, deci de managementul cu totul defectuos al imensei noastre

bogății. Dacă tot nu am făcut când trebuia un proces al comunismului, acum ar trebui reluată ideea şi la capetele de acuzare ar trebui adăugate şi crimele economice şi sociale comise în ultimii cincisprezece ani!

Alianța Civică din Bacău a cerut acum cinci ani o editare a unei "Cărți roşii" a activiştilor şi securiştilor, eventual cu carierele lor postdecembriste. Dacă nu putem opri ascensiunea lui Arturo Ui, măcar să ştim cine sunt ei şi ce au făcut în ultimii cincisprezece ani. Dacă Parlamentul nu înțelege, odată pentru totdeauna, că Statul va merge ca o maşină cu frâna trasă cât timp nu se face curățenie printr-o Lege a lustrației, este în puterea societății civile, a presei să arate cu degetul spre cei care ne împiedică să devenim o țară civilizată şi prosperă.

23 septembrie

42

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ

Ca răspuns la ultima bombă lansată de domnul preşedinte de la Cotroceni în legătură cu parlamentul unicameral, domnul Ion Iliescu a spus, pe bună dreptate, că asta ar însemna o revenire la Marea Adunare Națională, care era şi eficientă, deoarece în câteva zile adopta toate legile prin ridicare de mâini, şi ieftină, deoarece deputații stăteau tot anul "în câmpul muncii", doar cele câteva zile cât ținea sesiunea erau "scoşi din producție". Aş mai adăuga faptul că s-ar rezolva şi problema clasei politice, deoarece în Marea Adunare Națională erau prezenți, pe lângă nomenclaturiştii de drept, un număr proporțional de tineri, de femei, de muncitori, de țărani (obligatoriu în costume naționale!), toți mari specialişti în elaborarea legilor... Un conducător al Rusiei postsovietice spunea despre Sovietul Suprem că avea deputați ca o mulgătoare fruntaşă dintr-un colhoz din Kazahstan, care nici nu ştia limba rusă, dar era instruită să moțăie cuminte în scaun şi când se punea ceva la vot să ridice mâna. Uriaşa formă fără fond care a fost democrația socialistă nu este însă o soluție pentru actuala formă fără fond care este, în mare măsură, politica românească. Dacă trebuie să admit criticile aduse partidelor şi parlamentului de către domnul preşedinte Traian Băsescu, nu pot fi de acord cu soluția pe care vrea să o impună, mai ales că are năstruşnica idee de a organiza un referendum, când specialişti în drept constituțional, istorici, politologi, oameni politici adevărați, ziarişti, în sfârşit cei

care cu adevărat pot lua o decizie în această problemă cardinală spun că parlamentul unicameral nu este potrivit pentru România. Problema eficientizării se poate rezolva prin legi şi regulamente care să impună un anumit ritm, deşi este discutabil dacă elaborarea legilor trebuie judecată după cantitate, nu după calitate. Cât priveşte numărul parlamentarilor, el poate fi chiar mai mare într-un parlament unicameral, depinde de norma de reprezentare, care se stabileşte tot prin lege.

Eu văd parlamentul reformat în sensul că el trebuie să devină cu adevărat expresia politică cea mai înaltă a țării. Ar trebui ca partidelor să le fie ruşine să trimită în fruntea țării oameni neinstruiți şi dotați intelectual cu totul şi cu totul modest. Pe vremea lui Gheorghiu Dej era un banc: Se zice că vine la Dej un coleg de la Bârlad, muncitor ca şi el, care îl roagă să-i dea şi lui o funcție. Dej îi propune să-l facă ministru, dar muncitorul, modest, refuză. Refuză să fie şi secretar de stat, şi director general, şi director, apoi Gheorghiu Dej, supărat, îi spune: "Mai mic nu te pot pune, deoarece de aici mai în jos trebuie să ştii carte !" Din păcate bancul este, cel puțin pentru parlament, valabil şi astăzi.

Am mai propus ficțiunea care urmează, cum văd eu un Parlament al României, dar profit de prilejul oferit de domnul preşedinte pentru a mai spune o dată această frumoasă poveste:

Senatul ar trebui să fie compus din câte un senator pentru fiecare județ, ales uninominal, prin tururi de scrutin. Ar fi senatorul de Bacău, senatorul de Iaşi, senatorul de Cluj etc. La aceşti reprezentanți ai județelor ar trebui adăugați senatori de drept: capul Bisericii Ortodoxe, ca biserică

majoritară, capul Armatei, preşedintele Academiei Române, foştii şefi de stat, care n-a mai trebui, după ce au fost conducători ai tuturor românilor, să se întoarcă în partide (aş zice "să coboare"!). Acest sfat al înțelepților ar trebui să aibă puteri pe măsura valorii lui, care ar exprima ce are mai valoros țara. Numărul lor, în jur de cincizeci, ar fi mult mai mic decât acum. Cât priveşte Camera Deputaților, aici ar fi laboratorul legislativ, unde partidele ar duce lupta politică după regulile democrației, reprezentate de deputați aleşi pe listă nominal, astfel încât electoratul să aleagă nu doar partidul, ci şi omul de pe lista partidului care să-l reprezinte. Şi aici numărul de mandate s-ar putea reduce la jumătate, dar nu trebuie judecat meschin, ci trebuie ca specialiştii în domeniu să spună care este numărul optim ce satisface şi reprezentativitatea, şi eficacitatea acestei "camere a reprezentanților".

Evident, din acest colț de pagină eu nu fac decât să-mi spun punctul de vedere, al unui "outsider", dar mă înscriu astfel la cuvânt în această dezbatere publică inițiată de domnul preşedinte Traian Băsescu.

5 octombrie

43

PROPRIETATEA GARANTATĂ

"Proprietatea privată este garantată şi ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular." Aşa sună articolul 44 (2) din Constituția României şi liberalii au luptat mulți ani cu socialiştii din parlament pentru a impune acest principiu fără de care nu există civilizație modernă. Principiul garantării proprietății de către stat este acum la loc de cinste în legea noastră fundamentală, avem un guvern şi chiar o primărie care se declară liberale, hai să vedem cum se aplică la Bacău concret acest principiu.

Zilele trecute am rămas fără telefon. Am reclamat la RomTelecom, a venit prompt o echipă să vadă care-i defecțiunea şi ce credeți că se întâmplase ? Cablul de telefonie fusese pur şi simplu tăiat de nişte muncitori care instalează contori pentru energia termică. Planşeul de beton nu mai poate fi spart pentru a poziționa un nou cablu, echipa de la RomTelecom a făcut o improvizație spânzurând un cablu de la panou până unde, prin spargerea peretelui, a putut să facă nişte conexiuni aproximative. Un muncitor mi-a spus resemnat că asta este a treia scară unde se întâmplă acest lucru. Poate CET-ul, sau cine montează aceste aparate a fost sesizat de la primul incident, dar nu-i pasă. Nimeni nu-l dă în judecată, nimeni nu-i cere despăgubiri, deşi tot în Constituție scrie: "Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi subsolul oricărei proprietăți imobiliare, cu obligația de a despăgubi

proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum şi pentru alte daune imputabile autorității" (art44,al.5).

Mai absurd, la scările blocurilor au apărut nişte anunțuri care cuprind extrase dintr-un ordin al preşedintelui A.N.R.S.P.G.C. privind metodologia de repartizare şi facturare a consumurilor individuale de energie termică în imobile de tip condominiu, potrivit căruia proprietarii care dețin centrale termie de apartament au obligația să izoleze termic țevile care trec prin apartamentul lor şi comitetele executive ale asociațiilor de proprietari trebuie să întocmească un proces verbal de constatare. Politrucul care a semnat un asemenea ordin (publicat în Monitorul Oficial !) habar n-are de Constituție, cred că nici nu ştie ce guvern avem, iar cei de la CET nu ştiu că Bacăul are o primărie liberală (Oare cei de la Primărie ştiu ?...). Cum este posibil ca să mi se impună o anumită lucrare în apartament, atâta timp cât eu nu am nici un fel de contract cu CET-ul sau cu alt furnizor de energie termică ? Dacă facem un contract, eu voi pretinde să-mi plătească CET-ul chirie pentru faptul că-mi tranzitează apartamentul cu țevile lui, iar dacă nu, n-are de cât să le taie. Cum este posibil ca nişte reprezentanți ai asociației de locatari, pe care eu nu i-am ales, deoarece nici nu sunt membru al asociației, în sensul că nu am făcut o cerere de înscriere, să intre în apartamentul meu să verifice dacă am izolat țevile sau nu ? Articolul 27 din Constituție spune că domiciliul şi reşedința sunt inviolabile. De zeci de ani CET-ul ia multe miliarde de la populație, de la şcoli, prestând nişte servicii mizerabile, iar acum, când proprietarii de apartamente au făcut unii sacrificii mari pentru a-şi monta o centrală termică de apartament şi pentru a nu mai arunca bani pe fereastră şi

vede că nu mai are cu ce plăti salarii de sute de milioane unor directori incapabili să optimizeze sistemul, recurge la obligativitatea consumului colectiv, care timp de jumătate de secol a ascuns prostia şi incompetența, ba chiar le-a răsplătit ! Cum se implică Primăria în acest conflict ? Cum apără Constituția şi principiile liberalismului, pe care pretinde că le reprezintă ? Eu cred că reacția sănătoasă va veni până la urmă tot din partea proprietarilor, care pur şi simplu le va închide uşa în nas celor veniți "în control"!

10 octombrie

44

PROTECȚIA SOCIALĂ

Recent PSD-ul şi PRM-ul, ca să mai tragă de timp în Parlament, au inițiat o moțiune pe tema pensiilor şi au adus la galerie circa două sute de pensionari care să aplaude spectacolul oferit de vajnicii luptători pentru drepturile pe care ei înşişi le-au croit strâmb, printr-o lege făcută să mărească pensiile celor care au fost înainte de 1989 activişti, securişti, directori etc. Principiul potrivit căruia pensia se stabileşte în funcție de cât a cotizat pensionarul de-a lungul întregii vieți active este valabil doar într-un sistem de asigurări în care fiecare plăteşte cotizația cât vrea şi primeşte apoi după cât a plătit. În economia socialistă nimeni nu te întreba cât vrei să cotizezi, iar salariile erau stabilite după criterii de partid. Inechitatea în care au trăit o viață cei care ies la pensie o văd perpetuată şi prin această lege. Parlamentarii reprezentanți ai fostei nomenclaturi, în loc să verse lacrimi de crocodil de la tribună pentru a impresiona galeria, mai bine ar iniția o revizuire a legii. Pensionarii nemulțumiți nu ar trebui să caşte gura de la galeria parlamentului, ci ar trebui să dea statul în judecată, cerând înapoi cotizația dată timp de patruzeci de ani, lună de lună. Pensia nu este "protecție socială", omul care a muncit o viață nu stă cu mâna întinsă ca domnii parlamentari să-l milostivească, el cere banii pe care i-a depus la Casa de Pensii ca la o bancă. Povestea absurdă că suntem un popor de asistați, că cei câteva milioane care sunt activi muncesc pentru a plăti pentru ceilalți, este o mare

minciună. Pensionarul nu ia nici un leu din ceea ce produc tinerii, el îşi cere doar banii lui înapoi. Acest lucru nu-l înțeleg nici măcar cei care lucrează la Casa de Pensii. Am fost recent pe acolo şi m-a îngrozit mizeria, lipsa de confort şi de atenție cu care sânt primiți pensionarii de nişte funcționari care iau totuşi salarii din banii lor. De la director la portar, toți ar trebui să se poarte cu pensionarii precum cu adevărații stăpâni ai acelei instituții. Este adevărat că există şi pensii de invaliditate, de urmaş, chiar pensii sociale care intră în sfera protecției sociale, dar nu trebuie să le punem în aceeaşi oală, cum face actuala lege a pensiilor. Confuzia este tipică pentru modul de gândire socialist, pentru care aşa zisa "solidaritate socială" înseamnă tocmai o asemenea nivelare. Pentru buget este o adevărată mană cerească, deoarece fondurile casei de pensii, ori cele ale sănătății, pot fi astfel deturnate spre sectoare rentabile...

Pentru că veni vorba de fondurile pentru Casa de Asigurări de Sănătate, trebuie să observ că s-a dus şi aici o campanie de presă absurdă pe tema plății asigurărilor de sănătate pentru bătrâni, copii şi țărani. O mulțime de politicieni şi ziarişti au țipat indignați că guvernul vrea să-i pună la plată pe țăranii care n-au un leu, sau pe bătrânii cu o pensie de mizerie. Adevărul este însă că nu mai putem pretinde medicului să facă muncă patriotică, precum în socialism. Un doctor dintr-o comună cu câteva mii de țărani care nu plătesc, de unde ia contravaloarea muncii sale ? Un pensionar care stă toată ziua la uşa medicului de familie, fără să plătească nici un leu, cheltuieşte banii pe care-i plăteşte un salariat, care n-are timp de medic. Ideea unui pachet de servicii medicale asigurat în contul banilor pe care medicul de familie îi ia de la CAS mi se pare absolut echitabilă. Cine nu-l consumă, treaba lui, cine-l depăşeşte,

să plătească. Poate să pară dur ce spun, dar trebuie să ieşim odată din acest colhoz al solidarității sociale. Protecția socială adevărată trebuie să o facă statul, nu pensionarii, nu medicii, nu "solidaritatea" care înseamnă să iau de la cine are cât de cât şi să dau la cine nu are. Moromete îi spunea fiului său, proaspăt activist de partid: "Eu înțeleg că voi, comuniştii, vreți ca toți să fim egali şi sunt de acord cu voi. Dar de ce să fim toți egali în sărăcie şi nu în bogăție ?". Ministerul agriculturii n-are de cât să plătească asigurarea de sănătate pentru țărani, ministerul muncii şi protecției sociale n-are de cât să plătească asigurarea de sănătate pentru pensionari şi pentru cei asistați social, astfel încât medicii să nu mai facă muncă patriotică. Statul român trebuie să înțeleagă protecția socială în spiritul Constituției, ca pe o obligație, dar o obligație a statului, nu a cetățenilor. Cât îi priveşte pe pensionari, toți trebuie să înțeleagă, de la parlamentari şi miniştri, până la portarul de la Casa de pensii, că ei nu sunt asistați social, ci sunt (sau ar trebui să fie!) rentieri ai unei munci de o viață.

24 octombrie

45

PLEBISCITUL LA ROMÂNI

Domnul preşedinte Mircea Geoană a avut zilele trecute năstruşnica idee de a ieşi în piață pentru a explica "boborului" cum devine cazul cu votul uninominal. Toneta cu pliante a stârnit curiozitatea câtorva gospodine, care alături de fideli ai PSD-ului au luat parte cu entuziasm la "acțiune". În acest peisaj balcanic, domnul Mircea Geoană nu se potrivea deloc, nu era de acolo, diplomatul obişnuit cu saloanele zâmbea stingher stând pe marginea trotuarului. Poate că totuşi acțiunea a dat roade, poate că cei câteva zeci de viitori votanți s-au lămurit cum este cu votul uninominal şi parlamentul unicameral. De cât timp este nevoie, însă, pentru a lămuri tot electoratul ? Şi oare chiar au înțeles ceva din pliantele tipărite de PSD şi din explicațiile domnului preşedinte cei care se înghesuiau în jurul tonetei? O tânără care tocmai ieşea de la "prelucrare" a fost întrebată de reporterul unei televiziuni ce a înțeles despre votul uninominal. "Este simplu, a răspuns tânăra, foarte convinsă. Voi vota cu PSD-ul !" La întrebarea despre parlamentul unicameral, a zâmbit telegenic şi a preferat să nu răspundă. Tânăra din reportajul televizat este un simbol al electoratului român. Imensa majoritate habar nu are despre ce este vorba, iar cei câțiva care ştiu, nu au nevoie de explicațiile domnului preşedinte. Cum să decizi prin referendum o problemă atât de importantă cum este legislativul, când cei chestionați au un singur răspuns la orice întrebare: "Mie îmi dă ceva?", sau "Se măreşte pensia?"

Dacă domnul preşedinte Traian Băsescu doreşte să experimenteze plebiscitul, îi propun să întrebe țăranii dintr-un sat tulcean dacă sunt de acord să li se omoare găinile, chiar şi după ce un doctor le va vorbi despre virusul gripei aviare ! Acela ar fi un referendum real, deoarece votanții ar exprima un punct de vedere despre însăşi viața lor. Pentru ei orătăniile sunt o soluție de supraviețuire, în timp ce votul uninominal sau parlamentul unicameral sunt precum loturile de pe planeta Marte vândute la Buhuşi. Referendumul pe care vrea să-l provoace domnul preşedinte Traian Băsescu nu va exprima voința electoratului, deoarece electoratul nu-şi poate exprima nici măcar opinia în legătură cu ceva despre care nu ştie mai nimic.

Care-i, atunci, scopul domnului preşedinte, de ce a cerut chiar schimbarea legii referendumului, care-i câştigul pentru el şi mai ales pentru țară ? Constituția este foarte clară (art.90), preşedintele poate cere poporului să-şi exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național, numai după consultarea Parlamentului. Structura parlamentului, sau votul uninominal sunt probleme constituționale pe care Parlamentul le poate pune în discuție şi preşedintele poate consulta "boborul" doar cu privire la ce a hotărât Parlamentul. De ce atunci atâta tevatură ? Părerea mea este că domnul preşedinte Traian Băsescu vrea să folosească legea referendumului nu doar ca pe o jucărie prezidențială, ci foarte pragmatic, pentru a exercita presiuni asupra partidelor care eventual îi ies din cuvânt. Se vede astfel că preşedintele nostru este mai mult decât un "jucător", el tinde, periculos, să treacă peste calitatea de "arbitru" pe care i-o conferă Constituția, prin art.80 !

Invitat în România postdecembristă de Alianța Civică, filosoful francez Jean-Francois Lyotard, pe atunci ministru al apărării în Franța, spunea: "Voi, românii, după ce ați rupt contractul social comunist, aveți nevoie de un nou contract social." După trei luştri, noi încă ne ciondănim pe tema aceasta. Până nu vom avea un nou "contract social", pe care să-l respecte toți, inclusiv preşedintele țării, şi care să nu mai fie pus mereu în discuție (vezi şi interminabila târguială din Parlament!), nu vom putea trece cu adevărat la joc : Nu poate fi joc cinstit fără un regulament acceptat de toți şi fără un arbitru care să nu mai pretindă să fie şi jucător în acelaşi timp.

21 octombrie

46

MINISTRUL INTERIMAR

Domnul ministru Mircea Miclea a demisionat, supărat pe colegii de cabinet care au dat şi pentru 2006, ca-n fiecare an, prea puțini bani pentru învățământ. Presa, politicienii ipocriți din toate partidele, chiar şi sindicatele au aplaudat acest gest. Ministrul demisionar a fost rugat să mai stea o lună în fruntea ministerului, până se va găsi un nume tot atât de "celebru" care să accepte postul.

Domnul Mircea Miclea este, deci, ministru interimar. Dar interimar a fost domniasa de când a venit în fruntea ministerului. Cele două rapoarte publicate în acest timp, "Rezultatele obținute în primele şase luni de la preluarea mandatului" şi "Raport asupra stării sistemului național de învățământ", deşi însumează 155 pagini, nu fac decât să demonstreze sterilitatea guvernării. Avem în fața ochilor o ficțiune formată din buline, grafice şi statistici. Totul este descriptiv, fără nici un fel de argumentare, fără nici o viziune, fără o "filosofie" a actului de guvernare. Raportările, atunci când se fac, sunt la documente ale Uniunii Europene, fără să ştie cititorul dacă e bine sau nu pentru România să ne aliniem la cutare "document". Domnul ministru a avut câteva "ținte", mai ales pentru învățământul universitar, pe care le-a atins doar teoretic. Aplicarea sistemului de credite transferabile presupune o recunoaştere a universităților noastre, de la Bacău, Vaslui sau Miercurea Ciuc, de către marile universități din lume.

Confuzia care domneşte în acest sector al învăţământului românesc este evidentă, de la revolta profesorilor vârstnici sau contestarea rectorilor, până la demonstra]iile studenţilor de limbă maghiară. În raport domnul ministru spune că, din multele probleme cu care se confruntă învăţământul românesc, trei sunt cruciale: subfinanţarea cronică, apoi calitatea educaţiei şi descentralizarea sistemului de învăţământ. După cum se vede, domnul ministru a clacat la prima! Nici celelalte nu le-a dus dincolo de ficţiune, deoarece "Legea asigurării calităţii educaţiei" este inaplicabilă pentru simplul motiv că educaţia are multe imponderabile, vreau să spun componente care nu pot fi cuantificate şi "controlate". Profesorul are doi judecători: pe Dumnezeu şi propria conştiinţă. De fapt domnul ministru, care este psiholog, ştie că psihometria este o utopie, mai ales dacă ne ridicăm în zone superioare ale psihicului. Cu atât mai mult în domeniul educaţiei o evaluare este aproape imposibilă. Dacă vorbim însă de instrucţie, de achiziţionarea unor abilităţi şi deprinderi practice, aici se poate măsura eficacitatea şcolii. Problema învăţământului actual nu este atât instrucţia, cât educaţia. Şi asta este nu doar o problemă a şcolii, ci a întregii noastre societăţi. In materie de educaţie, însă, domnul ministru n-a suflat o vorbă. Ca să nu mint, vorbeşte despre "lifelong learning" doar ca principiu, dar nu are nici o soluţie concretă, mai ales de domeniul educaţiei. Noul regulament şcolar, care a făcut o oarecare vâlvă, vizează în special descentralizarea, cea de a treia "problemă crucială", dar rămâne tot în domeniul ficţiunii, deoarece nu există nici voinţa, nici putinţa de a-l aplica, de la directori de şcoli sau primari şi părinţi, până la factorii de decizie din minister.

Gândind pe buline, statistic, în "puncte tari şi puncte

slabe" , fără argumente, fără o filosofie a educației, domnul ministru a construit, cât a construit, o lume virtuală, cu credite transferabile, masterate şi doctorate, comisii de evaluare a calității educației şi regulamente şcolare, toate fictive deoarece nu pornesc de la o realitate dramatică dar în multe privințe sublimă: şcoala românească. Cu domnul ministru Mircea Miclea se întâmplă ceea ce se întâmplă cu mulți colegi de guvernare, inclusiv (sau "mai ales"!) din județe: ei pot lua decizii, dar nu ştiu ce decizii să ia. Nu au înțelepciunea de a-i întreba pe cei care ştiu ce trebuie făcut. Cine poate nu ştie, cine ştie nu poate ! Şi ne trezim că, de la ministru până la directorul unei şcoli săteşti, toți sunt... interimari !

31 octombrie

47

SALARIILE BUGETARILOR

Citesc uluit în presă şi pe internet despre faptul că soția unui fost ministru al justiției, în prezent preşedinte al Comisiei de Integritate Morală a PSD (!!!), a fost numită de guvernul soțului său şefa unei bănci de stat, calitate în care a câştigat 7,2 miliarde de lei pe an, ultimul salariu fiind de 800 de milioane pe lună ! Destituită de actualul guvern, are tupeul să dea statul în judecată cerând 18 miliarde de lei despăgubiri. În acelaşi timp, profesorii fac o grevă de două ore pentru a li se mări salariul de 4,5 milioane cu vreo sută-două de mii de lei ! Absurdul situației întrece orice absurditate cu care ne-am obişnuit în Absurdistan.

Să ne înțelegem: oricine poate câştiga oricât de mulți bani, cu condiția ca suma respectivă să se justifice. Dacă doamna de care vorbim ar fi fost salariata unei bănci particulare, putea avea orice salariu, proprietarul băncii face cu banii lui ce vrea. Dacă este însă vorba de o bancă de stat, atunci proprietari suntem noi toți, iar guvernul administrează averea națională în numele nostru. Aici nu mai poate fi vorba de salarii confidențiale, transparența este necesară deoarece toți plătitorii de impozite au dreptul să ştie cum sunt administrați banii lor. Domnul Țiriac, de exemplu, îşi poate plăti salariații cu cât vrea el, poate da sute de mii de dolari "confidențial". Are doar obligația de a plăti impozitele legale, restul nu ne priveşte. Salariile plătite din buget, însă, la fel cu celelalte cheltuieli, avem dreptul să le

cunoaştem, deoarece sunt banii noştri. Avem dreptul să ştim cine a făcut şi cu câți bani Kitsch-ul din fața palatului prefecturii, deoarece plătim impozite şi taxe locale. Avem dreptul să ştim câți bani primeşte funcționara de la ghişeu, la primărie sau la poştă, câți bani primeşte polițistul, procurorul, medicul, profesorul, ofițerul, deoarece toți aceştia îl servesc pe Măria Sa Plătitorul de Impozite. Ce face o şefă de bancă pentru a o plăti cu opt sute de milioane, în timp ce un profesor este plătit cu patru milioane şi jumătate?

Pe de altă parte, miile de salariați ai statului au dreptul să ştie cum vor fi plătiți în anul financiar viitor, pentru a hotărî dacă este oportun pentru ei să rămână funcționari la stat, sau este mai bine să se angajeze la o firmă particulară. Mi-a căzut în mână acum câțiva ani o revistă din Franța care publica, în noiembrie, salariile oferite de Stat pentru anul următor în armată, justiție, sănătate, învățământ, cultură, administrație, pentru ca salariații să ştie cât vor câştiga dacă se angajează la Stat. Salariile bugetarilor ar trebui armonizate, astfel încât să nu existe diferențe amețitoare, cum este cea de la care am pornit acest comentariu. Eu am pledat în urmă cu mulți ani pentru o asemenea lege, inspirată din legea lui Mihail Manoilescu din 1927. Domnul Văcăroiu, pe atunci prim ministru, chiar a elaborat o lege bazată pe celebrul salariu al secretarei-dactilografe, o ficțiune care n-a ținut prea mult, deoarece fiecare categorie de salariați a cerut câte o lege specială, începutul făcându-l chiar parlamentarii. Acum profesorii cer o lege a salarizării în învățământ, lege care nu cred că îi va avantaja față de ceilalți bugetari. Din păcate cele trei sindicate din învățământul preuniversitar sunt conduse de acelaşi triumvirat neschimbat de aproape cincisprezece ani, în ciuda faptului că nu a reuşit niciodată să obțină ceva, ba

uneori a cerut chiar mai puțin decât era guvernul dispus să dea. În mod normal, cei trei ar fi trebuit să-şi dea demisia de onoare (sic!) de la primul eşec, dar ei continuă să inițieze greve ridicole şi să mimeze negocieri din care nu obțin nimic.

Guvernul trebuie să înțeleagă faptul că aşa nu se mai poate. Ceauşescu se mândrea cu faptul că ajunsese la un raport de 1/7 între salariul minim şi cel maxim. Care este raportul între salariul de 4,5 milioane şi cel de 800 ? Sigur că nivelarea salariilor este o prostie, dar o ierarhizare a lor ar trebui să răspundă unei filosofii cu privire la valoarea, importanța, nivelul de calificare etc. a salariaților, în aşa fel încât Măria Sa Plătitorul de Impozite să beneficieze de cele mai bune servicii oferite de Stat, iar salariații statului, "bugetarii", să aibă conştiința faptului că sunt plătiți cinstit, după calitatea şi cantitatea muncii lor.

7 noiembrie

48

MAREA TRĂNCĂNEALĂ

Doamna demisionată de la Cotroceni a stârnit o adevărată furtună prin dezvăluirea unui secret al cancelariei prezidențiale: domnul Tăriceanu a vorbit la telefon cu procurorul general când procuratura îl ancheta pe domnul Dinu Patriciu, procurorul l-a informat pe domnul preşedinte iar acesta a ținut informația secretă. Cine a greşit ? Şefa cancelariei prezidențiale are voie să spună tot ce ştie, nici o informație din cancelaria preşedintelui nu va rămâne secretă, măcar pentru perioada mandatului ? Domnul preşedinte are voie să țină secretă o informație care este de interes public, anume faptul că domnul prim ministru intervine pe lângă procurorul general, (dacă a intervenit !) în anchetarea unui caz ? Domnul prim ministru are voie să se informeze cu privire la un caz în anchetă ? De când doamna fostă şefă de cancelarie a aruncat bomba, o adevărată furtună mediatică s-a pornit, iar domnul preşedinte Traian Băsescu, abia aterizat pe aeroportul Otopeni, a răspuns după ureche unor întrebări foarte agresive care nu urmăreau atât adevărul, cât bârfa. Încălzit de ploaia de întrebări, domnul preşedinte a spus la un moment dat că primul ministru trebuie "să-şi vadă de treabă", ca şi cum ar fi uşier la Palat ! A început un nou episod din **marea trăncăneală**, uriaşul spectacol care ține la noi loc de politică. Politicienii noştri nu ştiu să țină un secret, dar nici măcar discreți nu sunt. În lipsa unor proiecte politice care să fie puse în operă şi care să le ia toată energia,

ei stau toată ziua la bârfe, spunând nu ce au făcut pozitiv pentru țară, ci mai ales ce au făcut rău adversarii, sau chiar inventând fel de fel de "scenarii". Dacă ştim că doamna Udrea a intrat în PNL în preajma alegerilor, pentru a deveni consilier în Consiliul Capitalei, dacă mai ştim că a fost recomandată de domnul Stolojan, apoi a fost luată la Cotroceni într-un post foarte important, dacă mai ştim că domnul Băsescu a demis-o acum câteva zile, ea a demisionat din PNL, deşi n-avea de ce să fie supărată pe partid, apoi a trântit "informația clasificată" (cu sau fără ştirea domnului Traian Băsescu?), dacă ne mai amintim cum a trântit domnul preşedinte guvernul lui Victor Ciorbea, atunci scenariul e gata ! Şi acum să te ții câte sute de presupuneri şi variante de scenariu, infinit mai multe decât în cazul telefonului lui Sorin Roşca Stănescu, telefon care a atentat nici mai mult, nici mai puțin decât la cea mai înaltă instituție a statului !

Problema transparenței actului decizional la noi se înțelege greşit. Sunt cazuri în care decidenții trebuie să păstreze discreția, sau chiar secretul informației un anumit timp. Este arhicunoscut cazul licitațiilor. Dar şi o anchetă trebuie să se desfăşoare cu discreție, chiar în secret. Un criminal este nevinovat până la sentința definitivă, deci mi se pare absurd ca doamna procuror care anchetează o presupusă crimă să apară la televizor şi să comenteze, riscând astfel să-l pună în gardă pe vinovat, sau să influențeze completul de judecată. Circul mediatic organizat în jurul arestării domnilor Iacobov, Sechelariu sau Patriciu riscă să compromită, să producă grave daune morale unor oameni care poate vor fi găsiți nevinovați. Miliardele de dolari pe care zice domnul Patriciu că le va pretinde drept daune s-ar putea să trebuiască la un moment

dat să le plătească cineva. A închide un om fie şi numai pentru câteva ceasuri, doar ca să-l umileşti, mi se pare nu doar un grav abuz, dar şi un comportament primitiv. Eu sunt de acord să fie închişi toţi hoţii, dar numai după o judecată dreaptă şi o sentinţă definitivă. Domnul Botoş a dat şi a primit nenumărate telefoane în zbuciumata sa carieră. De ce tocmai telefonul domnului prim ministru, nevinovat în sensul că nu urmărea să influenţeze ancheta, nici nu avea cum, ci doar urmărea să se informeze, de ce doar acest telefon a stârnit atâta tevatură ? Doamne fereşte, iar îmi vine în minte un scenariu !

Nici în politică nu tot ce se discută în structurile de conducere ale unui partid poate fi făcut public. Amintiţi-vă de celebrele stenograme ale PSD-ului (adevărate sau false, iar dăm peste un scenariu!), vedeţi câtă trăncăneală se face pe nişte remanieri, posibile sau doar inventate, cât se bârfesc oameni capabili care nu au altă vină decât aceea de a se fi înhămat la căruţa statului. Ziariştii imaginează decizii pe care partidele sunt departe de a le lua, dar şi politicieni dornici să-şi vadă numele la ziar, sau să-şi sape vreun coleg aruncă informaţii, acuze, astfel încât cititorul scârbit de atâta bârfă sfârşeşte prin a-i pune pe toţi în aceeaşi oală. Problema viceprimarului de Bacău, sau a subprefectului, ar fi trebuit ca publicul nici să nu le ştie. N-au decât ca stafurile partidelor să se adune, să discute până în zori şi când au soluţia politică gata, să convoace o conferinţă de presă şi să o comunice. N-are rost să beşteleşti un om ca domnul Constantin Avram pe motiv că face doar administraţie şi nu face muncă de partid, asta este chiar o problemă de discutat între patru ochi! Adevărul este că domnul subprefect nu ştie să comunice, nici nu prea primeşte sfaturi, dar ăsta nu-i un motiv să fie schimbat din funcţie. Ideea că de la 1 ianuarie

subprefectul devine funcționar public şi este bine să fie prins pe post nu cel care este capabil cu adevărat, ci doar cine este agreat de partid, s-ar putea să fie o bârfă. Ca să arate că nu asta a urmărit, conducerea PD din Bacău să amâne schimbarea planificată până la 1 februarie ! Uite că am ajuns să fac şi eu speculații, "să bârfesc", dar asta pentru că domnii de la partidul respectiv îşi spală rufele în public. Ia să fi păstrat discreția în legătură cu schimbările planificate, să discute în partid cât vor, iar când au ajuns la o hotărâre, să o comunice pur şi simplu!

In afară de numiri şi demiteri, de telefoane şi bârfe, politicienii noştri ar trebui să mai şi muncească. Altfel, țara se duce de râpă, deoarece toată munca lor este o mare trăncăneală.

10 noiembrie

49

FRUMOSUL CEL DE TOATE ZILELE

Zilele astea se desfăşoară la Bacău cel de al 12-lea Simpozion Național de Estetică. Grevele, sărăcia, luptele politice, mitocănia şi hoția care ne înconjoară par să trimită în ficțiune un asemenea eveniment. Ajuns la a douăsprezecea ediție, Simpozionul Național de Estetică organizat de Centrul Cultural Internațional George Apostu în colaborare cu Academia Română şi Universitatea Bacovia a devenit totuşi o adevărată instituție culturală. În 1992, când am inițiat prima ediție, am sperat într-un reviriment al esteticii în noua Românie. Visul meu de a avea o Academie de Estetică, o Revistă de Estetică şi un Simpozion Național de Estetică s-a împlinit doar în ceea ce priveşte simpozionul. Sper ca tinerii preocupați de problemele esteticii, fie că vin din filosofie, fie că vin din critica literară sau de artă, ori dinspre teoria artei, să ducă mai departe ceea ce am început eu în 1992, când cu ajutorul esteticianului Grigore Smeu de la Academie am organizat prima ediție, având ca temă "Starea esteticului în lumea de azi". Încercam atunci să răspundem la întrebarea dacă lumea sfârşitului de mileniu mai are nevoie de estetică, dacă pragmatismul nu presupune o abandonare a acestor preocupări devenite caduce. Faptul că simpozionul a ajuns la a douăsprezecea ediție este şi el un răspuns. Grigore Smeu a scris chiar o carte pe această temă, "Esteticul cotidian în lumea de azi" (Ed. Acad., 1992), în care nu se sfiieşte să abordeze infinita lume a esteticului cotidian, de la design la artizanat, de la

estetica ceremoniilor la Kitsch, deoarece obiectul esteticii nu-l formează doar capodoperele marilor artişti. Esteticul este "pâinea noastră cea de toate zilele"; pentru a putea trăi cu adevărat trebuie să trăim frumos. La ediția din 2002 părintele profesor, acad. Dumitru Popesc a vorbit chiar despre "Frumusețea lui Dumnezeu şi frumusețea lumii", subliniind faptul că Dumnezeu a făcut lumea frumoasă şi pe om sănătos, urâtul şi boala au intrat în lume datorită păcatelor oamenilor. Poate obiectul care nu ar trebui să lipsească din nici un plan de învățământ este tocmai cum să trăim frumos. Lumea artificială pe care o face omul nu trebuie să contrazică armonia lumii lui Dumnezeu. Strada, de exemplu, trebuie să fie frumoasă, cu trotuarele sale, cu vitrinele sale, cu întreg frontul stradal, pe fundalul căruia trebuie sa treacă siluetele oamenilor îmbrăcați astfel încât totul să se armonizeze. "Zâmbetul social", cum spunea G. Călinescu, trebuie să se vadă pe chipuri. Întors din exil după 50 de ani, domnul Neagu Djuvara spunea că primul lucru care l-a şocat la sosirea în țară a fost faptul că de pe chipul bucureştenilor se ştersese zâmbetul pe care-l ținea el minte. De la comportamentul social, care nu costă nimic, până la construcțiile care ar trebui să se armonizeze între ele şi care costă multe miliarde, tot ce ne înconjoară poate şi trebuie să beneficieze de teoria estetică. Estetica poate să coboare din Academie în stradă, dar aşteaptă să fie solicitată. Când primăria instalează plăcinta din fața Palatului Prefecturii, fără să întrebe pe nimeni, ca să iau doar un ultim exemplu, teoriile estetice pe care filosofi importanți le elaborează şi le comunică în simpozioane cum este cel de la Bacău rămân în rafturile bibliotecilor bune doar pentru a fi citate în bibliografii savante. Estetica trebuie să coboare în stradă, dar asta nu depinde apropare deloc de esteticieni. Părintele Iustin de la Petru Vodă spunea, citându-i pe sfinții părinți din

Filocalie, că lumea în care trăim este pridvorul raiului. Depinde însă de noi ca să vedem minunea lui Dumnezeu care ne înconjoară. Pentru asta trebuie să trăim în armonie cu această frumusețe şi Estetica ne poate ajuta să înțelegem lumea din această perspectivă şi să ne bucurăm de viață.

15 noiembrie

50

CORNELIU COPOSU

Au trecut zece ani de când cel mai important om politic al României postdecembriste a trecut în eternitate. Cu prilejul omagierii marelui dispărut, sute de români s-au adunat la bustul din fața Palatului Regal, o mare de flori şi coroane a vorbit despre cât de prețuit este Corneliu Coposu nu doar de prieteni şi discipoli, ci chiar şi de adversarii politici, sau de duşmanii pe care îi provoacă oricând o personalitate politică autentică. Celebre expresii, precum "sula în coaste", ori "s-au demascat !", au rămas în anecdotică, şi cei care s-au temut atunci, în iarna de după căderea lui Ceauşescu, de forța, inteligența şi talentul lui Corneliu Coposu, acum îşi exprimă jenați admirația. Neocomunismul instalat cu atâta forță atunci ar fi dus țara spre un "socialism cu idealurile neîntinate". Am fi fost azi departe de Europa şi de lumea civilizată, dacă n-ar fi fost opoziția unor personalități precum Corneliu Coposu, care să dea sens luptei disperate a tinerilor din Piața Universității, care să atragă atenția Occidentului asupra pericolului pe care îl prezintă chiar pentru securitatea Europei neocomunismul. Mentalitatea totalitară indusă de Foame, Frig şi Frică i-a făcut pe români să voteze până astăzi cu eşalonul secund al nomenclaturii. Dacă România s-a schimbat în aceşti cincisprezece ani, ea s-a schimbat numai la presiunea Occidentului şi un neobosit deschizător de drumuri spre lumea civilizată a fost Corneliu Coposu. Afiliind partidul organizat în clandestinitate înainte de 1989

la internaționala creştin democrată, el a dovedit o adevărată capacitate vizionară, deoarece aceasta era doctrina care putea scoate România din abisul comunist. Din păcate n-a avut colaboratori, discipoli care să lupte până la sacrificiu, cum el însuşi a luptat, pentru idealul său politic. Fiind preşedintele moral al României, aşa cum foarte inspirat spune domnul Gheorghe Ciuhandru, Corneliu Coposu admitea în politică orice compromis, orice se poate negocia, spunea el, cu excepția principiilor doctrinare. Verticalitatea sa morală a dus la victoria forțelor de dreapta unite în CDR după ce el nu mai era să dirijeze construcția pe care o imaginase cu un adevărat geniu politic. Urmaşii s-au dovedit epigoni, au uitat marea lecție politică despre negociere şi, negociind principiile, au pierdut totul. Personalitatea lui Corneliu Coposu rămâne în istorie sublimă şi tragică, izolată oarecum în măreția ei, deasupra viermuielii politice care macină România. Asemenea oameni se nasc în istorie o dată la câteva sute de ani. El trebuie să devină un model pentru tineri, pentru speranța noastră.

Azi se împlinesc cincisprezece ani de la cea mai mare demonstrație anticomunistă organizată în Bucureşti la 15 noiembrie 1990 de tinerii din Piața Universității, de intelectuali şi de populația capitalei. Manifestanții marcau astfel aniversarea revoltei de la Braşov (15 noiembrie 1987) şi statuau în acelaşi timp ziua de 15 noiembrie ca zi națională de luptă împotriva comunismului. Din păcate în şcoli nu se comemorează această zi, deşi poate cea mai autentică educație patriotică este pentru români educația anticomunistă. Este absurd să învățăm despre holocaust şi să nu învățăm copiii despre crimele comise împotriva poporului român de stăpânirea comunistă. Tinerii în care îşi punea atâtea speranțe Corneliu Coposu trebuie să ştie

adevărata noastră istorie, şi de până la 1989, şi de după. Numai aşa vor putea împlini idealurile patriotice pentru care a ars până la ultima suflare Corneliu Coposu, luminându-ne calea.

22 noiembrie

51

SUNĂ CLOPOȚELUL

Profesorii şi elevii se întorc în sălile de clasă înghețate, la propriu şi la figurat, fără să fi obținut nimic. Această lungă grevă a demonstrat că liderii sindicali nu-s în stare să negocieze un conflict, că produc pagube, pe care ar trebui să fie puşi să le plătească ei înşişi, în sfârşit că greva în sectorul bugetar are sigur conotație politică. De ce nu-s greve în sectorul privat, unde ar trebui ca sindicatele să fie cu adevărat active şi unde sunt cu adevărat conflicte de muncă de parcă am trăi în zorii capitalismului. De ce apare greva de la metrou tocmai acum, în condițiile în care salariile sunt triple față de învățământ ? De ce se solicită actualului guvern să plătească salarii restante din perioada 2001-2004 ? De ce muncitorii de la "Tractorul" şi minerii se revoltă tocmai acum ? În sfârşit, de ce doctorii fac întruniri ridicole, în care solicită ca domnul Sorin Oprescu şi compania să ia în continuare salarii cumulate, opunându-se din răsputeri unei reforme adevărate a sistemului ?

Eu nu spun că actualul guvern are o politică fermă şi mai ales clară în domeniul restructurării sectorului bugetar. Sub presiunea sindicatelor, conduse pe față sau din umbră de oameni ai PSD-ului, guvernul negociază absurd pe bucățele şi, precum în povestea cu anteriul lui Arvinte, când cârpeşte într-un loc se rupe în altul. Soluția nu poate fi decât una radicală şi anume reforma întregului sistem bugetar în paralel cu o politică financiară fermă, care să excludă

finanțarea de la buget a economiei, fie prin subvenții, fie prin anularea unor datorii mai mult sau mai puțin "istorice". Bugetul este cât este ! Problema care se pune este cum îl împărțim, cu cât plătim un funcționar public, un măturător, un mecanic de locomotivă, un profesor, un magistrat, un medic ? Noi am cerut încă din vremea guvernării Văcăroiu să se elaboreze o lege a armonizării salariilor bugetarilor. O asemenea lege va nemulțumi pe mulți, dar va stinge până la urmă disputele. Mihail Manoilescu povesteşte că atunci când a inițiat, pentru prima dată în România, o asemenea lege, a primit zeci de delegații care solicitau poziții privilegiate în grilă: ofițerii spuneau că ei sunt mai importanți, magistrații spuneau că ei trebuie să fie plătiți cel mai bine, profesorii, medicii, funcționarii etc., fiecare se dorea mai bine plătit . Dezbaterile în parlament au durat două săptămâni, dar au adus pacea între bugetari. Eu am mai spus acest lucru în urmă cu zece ani, îmi place să cred că am influențat chiar decizia, deoarece domnul Văcăroiu a dat o asemenea lege, dar care avea defectul de a se baza pe salariul "secretarei dactilografe", care era luat ca bază de calcul. Ori acest salariu este stabilit arbitrar, nu are o bază reală în buget. Parlamentarii primii, apoi şi alții, au cerut o bază de calcul proprie. Chiar şi liderii sindicali din învățământ cereau acum o lege a salarizării personalului din învățământ, diferită de a celorlalți bugetari. Dacă se acceptă acest lucru, mereu vor fi nemulțumiri. Baza de calcul a salariilor din sectorul bugetar poate fi ori salariul minim pe economie, care rezultă din negocieri, ori salariul mediu, care este un produs obiectiv al economiei. Această bază însă trebuie să fie luată în calcul şi la parlamentari, şi la magistrați, şi la ofițeri, şi la profesori, medici, funcționari sau măturători, fără excepție. Grilele trebuie publicate la începutul fiecărui an financiar, ba pot fi puse şi în Legea

bugetului, ele funcționează pe parcursul anului respectiv şi nu pot fi negociate. Actualele sindicate îşi cam pierd "obiectul muncii", ele trebuie reorganizate ca asociații profesionale, cum au deja medicii.

Cât priveşte "oferta" nouă a guvernului pentru profesori, ea este cel puțin neserioasă. Lăsând la o parte promisiunea de a elabora până în vară o lege a salarizării bugetarilor, promisiune pe care eu o salut în mod deosebit !, celelalte propuneri mi se par ridicole. Salariile neplătite pentru perioada 2001-2004 nu trebuie întinse pe zeci de luni, ele trebuie plătite imediat, chiar cu dobânda aferentă anilor în care profesorii au "împrumutat" statul din salariul lor. Salariile pentru perioada grevei trebuie plătite integral, ținându-se cont de faptul că în învățământ salariul este de fapt un fel de ajutor social de subzistență. Sau să ajungem şi noi ca în Republica Moldova, unde pe perioada unei greve profesorii au fost invitați pe rând la masă de părinții elevilor, pentru a nu muri de foame ? Banii pot fi luați de la liderii sindicali iresponsabili, asta este o problemă a ministerului. Cât priveşte recuperarea materiei, ea se poate face prin reorganizarea planificării materiei, un subiect pentru care programa oferă şase ore poate fi parcurs în patru. Profesorii nu fac şuruburi, ei nu lucrează contra cronometru. Un profesor poate sta în clasă zece ore şi să nu facă nimic, altul poate ca într-o oră să contribuie decisiv la formarea elevilor. Este foarte greu să evaluezi inefabilul creației, şi munca dascălului este, dintotdeauna, creație.

29 noiembrie

52

COMPLEXUL LUI FAUST

Doctorul Faust, după ce a studiat toate ştiinţele, filosofia şi teologia fără să găsească secretul fericirii, şi-a vândut sufletul diavolului care i-a dat bani, beţii, femei, putere, dar nimic nu l-a făcut pe doctor fericit. Abia când oamenii, pentru care a desecat suprafeţe întinse de mlaştină şi a construit grădini înfloritoare, au venit să-i mulţumească, abia atunci a spus magica formulă: "clipă, eşti atâta de frumoasă încât aş dori ca timpul să se oprească". Mitul lui Faust explică poziţia de neînţeles pentru mulţi a intelectualului, care creează nu pentru bani, nici pentru plăceri sau putere, ci pentru stropul de recunoştinţă pe care îl pretinde în schimbul muncii lui. Domnul Gigi Becali cerea, în stilul său inconfundabil, ca intelectualii să intre în politică. Sigur că intelectualii din România ar trebui să facă acest pas, dar când priveşti bălăcăreala şi lipsa de eficienţă a vieţii noastre politice, înţelegi de ce un intelectual adevărat, care suferă de complexul lui Faust, nu are ce căuta acolo.

Dar la noi intelectualii nu doar că nu sunt stimaţi, sunt consideraţi şi proşti de aşa zişii politicieni. Cum cred ei că profesorii, de la care ei înşişi au învăţat ceva economie politică, sunt atât de proşti încât cred că cele câteva procente în plus la salariu vor destabiliza economia, că se va produce o inflaţie "cu trei cifre" datorită faptului că profesorii vor avea cu ce să-şi cumpere o carte? M-a mirat mai ales declaraţia domnului Mugur Isărescu, pe care eu chiar îl

credeam un intelectual, mai ales m-a mirat comparația cu ...crâşma! Asta crede domnul guvernator, că banii pentru învățământ sunt nişte bani dați la crâşmă? Nimeni nu a cerut Băncii Naționale să fabrice hârtii fără acoperire ca să producă inflație, nimeni nu a cerut salarii comparabile cu ale profesorilor din Occident, ci doar ca bugetul să fie astfel împărțit încât dascălii să nu fie în coada grilei! Noi nu comparăm salariul unui profesor din România cu al unui profesor din Germania, nici măcar din Ungaria, ci cu salariul unui măturător. Când am intrat eu în învățământ, după o şedință cu părinții, am fost abordat de un muncitor de la "Letea", tatăl unui elev, care se vedea că mă respectă, mai mult, mă admiră. Când însă, întrebat fiind, i-am spus ce salariu am, brusc atitudinea lui a devenit chiar arogantă, deoarece el în fabrică, unde ducea un cărucior cu hârtie sau mai ştiu eu ce făcea, avea un salariu mai mare ca al meu. Pentru profesori este şi o obligație profesională: pentru a putea face educație ei trebuie să aibă un anumit prestigiu în ochii părinților şi ai elevilor, iar acest prestigiu este dat şi de salariu. Complexul lui Faust funcționează chiar şi în cazul actualei greve din învățământ. Profesorul din Slobozia care a făcut greva foamei spunea la un moment dat că nu-l interesează atât salariul, cât faptul că se simte insultat, jignit de guvernanți. Când i-a "reperat" onoarea domnul preşedinte, a încetat greva! Cum să facă un profesor grevă? Eu nu mi-l pot imagina pe domnul profesor Al. Dima, pe "magistru", cum îi spuneam noi cu admirație, îmbrăcat cu vestă galbenă, cu şapcă sindicalistă şi cu un fluier în gură! Intelectualul adevărat are "complexul lui Faust", dar are şi orgoliul de a nu cere admirație şi respect de la cine nu-l înțelege. G. Călinescu spunea: "intelectualul adevărat nu-i decât un muncitor calificat, care are această slăbiciune, de a voi să fie respectat ca un frate mai mare". Oare după ce a

discutat cu profesorul din Slobozia, domnul Traian Băsescu i-a dat acestuia impresia că îl consideră "un frate mai mare"?... Eu cred mai degrabă că putem face comparație cu secretarul de partid despre care am mai povestit că spunea cu un ton arțăgos: "Tovarăşe profesor, eu vă stimez foarte mult, vă rog să treceți la cules cartofi!".

6 decembrie

53

NEVOIA DE IDENTITATE

Ca în fiecare an, Ziua Națională a dat şi acum prilej la multe controverse. Faptul că anul acesta românii sunt pentru prima dată uniți de 1 Decembrie nu-l crede nici măcar cine l-a spus. Două sunt, însă, temele pe care toată lumea le discută cu acest prilej: dacă este potrivită ca zi națională ziua de 1 Decembrie şi dacă este potrivit ca de Ziua Națională să subliniezi mai ales defectele, neîmplinirile poporului român.

În legătură cu data la care ar trebui sărbătorită ziua națională, eu de mai bine de un deceniu pledez pentru 10 Mai. Făuritorii României moderne au ales această zi deoarece, aşa cum spune Vasile Alecsandri, "Zece Mai va fi de-a pururi sfântă zi căci ea ne-a dat/ Domn puternic țării noastre, libertate şi regat". Cine ştie puțină istorie, ştie că principele Carol I a venit în România mult înainte de 10 Mai, iar războiul cu turcii era început de câteva săptămâni când s-a proclamat Independența. Ziua s-a păstrat şi la proclamarea Regatului, tocmai pentru a se crea o zi cu care românii să se identifice, o zi a lor în calendar, aşa cum au sfinții. S-a ales o zi de la începutul lunii mai, pentru că atunci toată natura este în sărbătoare; bucuria românilor să coincidă cu bucuria naturii renăscute. Asta nu ar însemna o trecere pe plan secund a zile de 1 Decembrie. Pentru români Unirea este la fel de importantă ca Independența. Aşa cum americanii au o zi a Independenței în iulie, dar şi o zi a Recu-

noştinţei în iarnă, aşa am putea avea şi noi o zi a Independenţei la 10 Mai şi o zi a Unirii la 1 Decembrie. Prima ar trebui sărbătorită cu paradă militară, cu petreceri câmpeneşti, cu muzici şi întreceri sportive, cu focuri de artificii şi tot ce exprimă bucuria de a trăi, a doua ar trebui sărbătorită cu ceremonii şi slujbe religioase, cu atât mai mult cu cât este a doua zi după Sfântul Andrei, ar trebui să exprime cu adevărat mândria de a fi român. Aşa cum orice om are o zi aniversară şi o zi onomastică, orice popor are o zi în care-şi sărbătoreşte naşterea şi o zi în care-şi sărbătoreşte împlinirea ca fiinţă naţională. Într-o zi se bucură de faptul că există liber şi independent, într-o zi meditează la locul lui pe acest pământ, la rostul lui. Aceste zile trebuie să fie sacre, ele ne dau nouă conştiinţa propriei noastre identităţi, a locului nostru în lume. Nevoia de identitate este exprimată, la nivelul unui popor, de simboluri ca stema ţării, steagul, imnul, conducătorul ţării, ziua naţională. Aceste simboluri sunt sfinte, este o blasfemie chiar să le pui la îndoială. Istoria noastră modernă cunoaşte patru regi şi patru preşedinţi, cinci imnuri şi patru steme, chiar steagul a suferit modificări, ba unii pretindeau să-i schimbăm şi culorile. Această instabilitate pe plan simbolic este de natură să ne dea şi o continuă nevoie de identitate. Cine suntem, de unde venim, unde ne ducem ? Răspunsul la aceste întrebări grave nu-l vom obţine exhibând - mai ales cu ocazia Zilei Naţionale - ce-i mai sordid. Nici pe cel din urmă om nu-l beşteleşti chiar de ziua lui ! Posturile noastre de televiziune se întrec în a insulta poporul român în Ziua Naţională. A filma un boschetar care se bucură şi el şi joacă în noroi, sau mâna unui bătrân care tremură şi varsă toată ţuica din pahar până să ajungă să o bea, ca o sinecdocă a poporului român este mai mult decât o blasfemie, este o crimă. A te mândri că PROsteşti proştii, chiar în ziua de 1

Decembrie este mai mult decât o blasfemie, este o crimă. A cânta imnul țării pe ritm de manele sau lăutăreşti este mai mult decât o blasfemie, este o crimă. A coborî Majestatea prezidențială la nivelul unui ripăr (!) care face semne deocheate fanilor de pe scena improvizată în piață este mai mult decât o blasfemie, este o crimă. Spun că toate acestea sunt crime, deoarece nevoia de identitate a unui popor se cultivă prin revelarea trăsăturilor pozitive, nu a defectelor pe care fiecare popor le are alături de calități. Cum ne percepem noi ca identitate națională, aşa ne percep şi alții. Cum ne cultivăm noi valorile, aşa le avem. Ne plângem mereu de imaginea proastă pe care o are țara noastră în lume. Cum să ne respecte lumea, dacă noi înşine nu ne respectăm?

Deşteaptă-te, române!

14 decembrie

54

ÎN DERIVĂ

Acum paisprezece ani, când au fost nişte inundaţii mari şi veneau de peste tot ajutoare, am însoţit două camioane care duceau îmbrăcăminte şi hrană din partea Alianţei Civice, la Berzunţi. Ne-am oprit în mijlocul satului, unde am fost înconjuraţi de sinistraţi care ne rugau să nu ne ducem la Primărie, să-i ajutăm cu ce aveam acolo, pe loc. Voluntarii noştri au început distribuirea ajutoarelor, în timp ce eu m-am înconjurat de câţiva săteni şi am încercat să înţeleg ce se întâmplă. Un bătrân a început să-mi spună că toate camioanele care vin cu ajutoare trag în curtea primăriei, primarul şi neamurile lui iau tot ce este mai bun, apoi le dă şi celorlalţi ce mai rămâne. Ultimul camion venise tocmai din Olanda şi străinii, de bună credinţă, au apelat la primar să-i ajute să distribuie ce-au adus. "Bine, am replicat eu, dar primarul nu este unul nou şi cinstit, ajuns acolo după "revoluţie" ? "Ba da, a venit răspunsul, dar este tot atât de rău şi hapsân, nu-i mai ajunge"." Nu-i nimic, vin alegerile şi îl veţi schimba. Găsiţi în toată comuna măcar un om cinstit, în care să aveţi încredere ?" Bătrânul s-a uitat lung în gol, parcă socotea ceva, apoi a ridicat spre mine nişte ochi în care era o imensă tristeţe, a oftat şi a spus apăsat: "Nu!" Mi-am amintit de această întâmplare tristă zilele astea, când criza prelungită provocată de demisia viceprimarului de Bacău şi de demiterea subprefectului a arătat cât de gravă este lipsa de cadre a partidelor aflate la putere. După ce criterii îşi aleg ei liderii? Cum s-au pregătit de guvernare, dacă într-un

județ întreg nu găsesc un profesor de liceu care să gestioneze învățământul ? Nu zic, actualul general o fi bun, deşi n-a arătat nimic deocamdată, dar dacă are veleități manageriale, n-are decât să se facă rector. Partidele din coaliție sunt ca bătrânul din Berzunți, nu găsesc pe cine să pună în frunte. Nu avem elite, iar încercarea domnului Tatulici de a creiona o elită prin chestionare sociologice este absurdă. În materie de competență nu se aplică votul universal, vorba lui Călinescu, iar dacă ar fi să umble cu microfonul pe stradă să întrebe cine trebuie primit în Academie, de exemplu, ar ieşi o catastrofă. Abia aştept, amuzat dar şi trist, rezultatul experimentului inițiat de domnul Tatulici. Parcă văd că în fruntea celor mai valoroşi români va fi... domnul Guță !

In urmă cu peste treizeci de ani, la Bacău a funcționat câteva luni un club al ziariştilor, în salonul verde al restaurantului "Decebal". Feriți de ochii lumii şi probabil supravegheați bine, aici se întâlneau la o cafea şi un pahar de vorbă scriitori, actori, ziarişti, oameni de cultură, oaspeți veniți la Bacău cu diferite prilejuri. Am cunoscut aici un scriitor albanez, care ne povestea că în Albania, dacă un scriitor voia să scrie o carte despre țărani, era obligat să se ducă într-un sat, să muncească într-o brigadă agricolă câteva luni, cot la cot cu țăranii, să scrie cartea, să o multiplice în câteva exemplare, care apoi să fie citite de țărani şi, într-o dezbatere publică la Căminul Cultural țăranii să spună dacă acea carte "merită" să fie tipărită sau nu. Ascultam siderat şi mă bucuram că în România nu era, totuşi, chiar aşa ! Acum sânt şi mai uimit când văd că o televiziune care pare serioasă, institute de sociologie şi chiar unii dintre cei vizați de "cercetare" au o mentalitate criptocomunistă asemănătoare cu a şefilor Albaniei de

acum treizeci de ani. Să mai spun că "rezultatele cercetării" vor fi publicate de ..."Humanitas" !

Elita nu se construieşte prin vot plebiscitar. În România vidul de putere postdecembrist s-a agravat printr-un vid de competență şi a dus la vidul de autoritate pe care-l constatăm acum. O ierarhie mereu contestată deoarece nu se bazează pe o elită adevărată nu poate construi nimic nici în economic, nici în social, nici în politic. Ea doar parazitează o societate în derivă.

20 decembrie

55

POLIȚIȘTII MILIȚIENI

Tocmai când, revoltat de valul de violență din şcoli, mă gândeam la faptul că sunt necesare nişte măsuri punitive ferme care să descurajeze astfel de comportamente, citesc pe internet următoarea ştire: "Un elev din Marea Britanie a primit o amenda de 75 de euro pentru că în timp ce alerga spre casă a scăpat din greşeală un cotor de măr pe stradă. David Dyas, în vârstă de 11 ani, a fost amendat de către un gardian, chiar dacă s-a oprit şi a ridicat cotorul de măr de pe jos. "Este revoltător! A mâncat un măr, iar apoi a pus cotorul în buzunarul de la pantaloni, şi, în timp ce alerga, cotorul de măr a scăpat pe jos", a declarat mama băiatului". Au deci şi britanicii milițienii lor, adică oameni care îşi arată muşchii, în loc să facă ordine astfel încât să-l servească, nu să-l streseze pe cetățean.

Totuşi nu vom ajunge la un comportament civilizat până nu se vor stabili şi la noi amenzi sau alte pedepse pentru faptul că cineva aruncă un cotor de măr pe stradă, sau chiar un capăt de țigară, sau chiar pentru faptul că fumează pe stradă. Municipalitatea a cheltuit o groază de bani pentru nişte coşuri de gunoi care-s împodobite cu scrumiere din inox. Trecând peste faptul că-s inestetice şi invită la fumat, aceste scrumiere n-au fost folosite de nimeni. Reflexul de a arunca pe stradă, sau pe gazonul din jurul blocurilor, sticle de plastic, hârtii, pachete goale de țigări etc. nu poate fi anulat decât printr-o amplă campanie

de educație, dar şi prin amenzi de 75 de euro.

Vorba este, cine trebuie să participe la această campanie? Şcoala este depăşită datorită mentalității potrivit căreia profesorii sunt obligați să suporte orice comportament grobian în numele "drepturilor copilului", dar şi al unei culpabilizări generale a şcolii, moştenire din "epoca de aur". Televiziunea incită la comportament antisocial, de la îndemnul de a depăşi viteza pe drumurile publice, la sloganuri violent antisociale, asociate unei foarte primitive înțelegeri a ideii de libertate. Am văzut recent cum erau arătați lumii un grup de tineri care atârnau de cablurile dintre blocuri pantofi uzați şi cutii de cola, în semn de protest pentru faptul că poliția şi vecinii nu-i mai lasă în stradă după ora nouă, să se hârjonească. În loc să fie ținuți la răcoare măcar o zi pentru comportamentul lor violent antisocial, aceşti băieți de cartier sunt dați cu admirație ca exemplu !

Rămâne ca poliția, care-i plătită din bani publici tocmai să facă ordine publică, să-şi intre serios în atribuții. Poliția Primăriei Bacău a fost abia înființată. L-am cunoscut pe domnul Ionel Rusu, directorul executiv al acestei nou înființate instituții şi mi-a făcut o impresie foarte bună, deoarece gândeşte eliberat de reflexele birocratice ale funcționarului român, o instituție flexibilă, eficientă şi chiar rentabilă, dar sunt sceptic în legătură cu posibilitatea de a fi puse în practică ideile sale. Din păcate trebuie să lucreze cu oamenii care-i are, majoritatea cu mentalitate de milițieni. Nu va face în veci muncă de prevenție şi de educație civică un om fără prea multă instrucție, care ştie însă că are puterea de a da amenzi sau chiar de a folosi forța. Cine-l controlează, în fața cui răspunde pentru actele sale ? Când toți funcționarii publici din România, de la prim ministru la

portar, vor avea, potrivit legii, răspundere administrativă, atunci lucrurile se vor schimba. Abuzul, care vedem că-i prezent şi în Anglia, (doar că milițienii noştri sunt mai violenți, precum cei din comuna Țibana de lângă Iaşi, care-i băteau pe oamenii din sat ca să se distreze!) trebuie drastic stopat dacă vrem ca poliția să devină cu adevărat credibilă ca apărătoare a ordinii şi liniştii publice. Polițiştii cu mentalitate de milițieni, care cred că au doar rolul de a se răsti la oameni, cum este cel care păzeşte Casa de Pensii, trebuie trimişi să păzească rampa de gunoi, sau mai ştiu eu ce "obiectiv", iar la interfața cu publicul de la intrările în instituții, şcoli, spitale, până la patrularea străzilor, trebuie găsiți polițişti politicoşi, gata să ajute, capabili să educe, tot timpul cu zâmbetul pe buze. Nu-i vorba aici de SF, eu chiar am văzut un asemenea polițist la poarta primăriei, deci se poate!

27 decembrie

56

EUROPA DIN NOI

Domnul prim ministru Călin Popescu Tăriceanu a prezentat în Parlament un raport în care s-a ocupat mai ales de integrarea României în Europa. S-au obținut succese mari în 2005, dar anul care vine este hotărâtor. Probabil se vor securiza frontierele, probabil se vor construi mai mulți kilometri de autostradă decât în toți anii postdecembriști, probabil vor ajunge câțiva hoți botezați "corupți" la puşcărie, probabil sistemul judecătoresc va începe să funcționeze normal. Probabil se va mai vinde ce a rămas nevândut până acum, dar cu asta ce-am făcut, vorba lui Constantin Tănase ? Vor ajunge românii să trăiască mai bine?

Dar ce înseamnă să trăieşti mai bine? Dincolo de confortul material, indiscutabil important, este necesar un confort spiritual, mult mai greu de obținut. România va fi membră a Comunității Europene pentru rațiuni pe care analiştii politici le întorc pe toate fețele, nu vreau să reiau discuția. De la revelionul viitor, toți românii vor avea paşaport european. Ei, şi? Vom da toți buluc în Spania să culegem căpşuni, sau ne vom petrece vacanța obligatoriu pe Coasta de Azur? Vom avea salariile aliniate la cele din Europa, iar funcționarii noştri vor deveni brusc politicoşi, prevenitori cu publicul?

România va intra în Europa la 1 ianuarie 2007, dar

românii când vor intra? Mai mult decât autostrăzi şi frontiere securizate, avem nevoie de propria noastră evoluție, a fiecăruia dintre noi, spre lumea civilizată. Pe drumul spre Europa au plecat cu mult timp în urmă treizeci de milioane de români, dar fiecare merge pe culoarul lui. Nu contează faptul că unii s-au stabilit în Australia, alții în Canada, sau în toată Europa. Jumătate dintre ei au ajuns de mult în Europa. Sunt însă câteva milioane bune care nu vor ajunge nici peste zece ani! Problema lor nu este nici autostrăzile, nici frontierele, nici chiar justiția sau salariile. Problema lor este mentalitatea formată de-a lungul a zeci de ani de domnie a bunului plac, formată de-a lungul a zeci de ani de umilințe, care strâmbă sufletul şi-l înstrăinează pe om de sine şi de Dumnezeu. Gropile din şosele pot fi reparate, dar ce ne facem cu gropile din suflete? Este necesar ca oamenii politici cu adevărat patrioți, dar mai ales societatea civilă să-i ajute pe românii rămaşi în urmă, deoarece riscăm să avem imigranți din propria țară, incapabili să se integreze. Este necesară mai ales o stimulare puternică a inițiativei personale, în bună tradiție liberală. Statul să elaboreze doar cadrul şi să fie un arbitru drept, aşa cum încearcă, în ciuda tuturor opozițiilor, actualul guvern. Cel mai greu lucru va fi o reformă reală a administrației publice. Cu mulți funcționari de pe vremea tovarăşilor, "învechiți în rele", cu tineri care se grăbesc să învețe comportamentul levantin de la veterani, este greu, dacă nu imposibil să construieşti o administrație funcțională, transparentă şi permisivă pentru inițiativa particulară. Îmi amintesc de o vacanță la mare, petrecută împreună cu Iulian Antonescu. În prima zi de sejur, de frică să nu rămânem fără bilet de tren pentru întors acasă, am plecat la Mangalia, la agenția CFR, să luăm bilete. Aici era o coadă mare, iar funcționarii de la ghişeu nu se grăbeau deloc, vorbeau între ei, vorbeau la

telefon, mai plecau la o țigară. Oamenii aşteptau cuminți, obişnuiți cu acest comportament. Marele istoric ajuns acum nume de muzeu, cu histrionismul atât de cunoscut care-l caracteriza, a făcut un pas în mijlocul sălii de aşteptare, a luat un aer marțial şi a început să vitupereze, spre uimirea celor de la coadă: "Aşa a fost şi este funcționarul balcanic: leneş, prost şi indolent!" De câte ori ajung în fața unui ghişeu, îmi amintesc această scenă: nimic nu s-a schimbat în comportamentul funcționarului român.

Fiecare dintre români înaintează pe culoarul său spre Europa. Mai repede sau mai încet, cu entuziasm sau cu părere de rău, dar înaintează. Important este ca pe drum să lase obiceiurile levantine, dar să nu părăsească propriile noastre valori. Ajuns în Europa, românul nu trebuie să fie un cetățean de nicăieri, un apatrid, ci trebuie să fie recunoscut ca purtător al unei culturi care a dat lumii valori fără de care însăşi Europa nu ar putea fi definită.

Peste un an România va fi parte integrantă a Uniunii Europene. Dincolo de dimensiunea economică, politică, chiar militară, mai importantă este adeziunea fiecărui român la Europa. Pentru asta, fiecare trebuie să descoperim Europa din noi...

31 decembrie

57

ANATOMIA UNUI EŞEC

La cumpăna dintre ani, toți analizează succesele şi eşecurile guvernării, primul "an portocaliu" este disecat şi se fac premoniții, optimiste ori sumbre, cu privire la data fatidică de 1 ianuarie 2007. Eu cred însă că un bilanț al anului trăit de fiecare dintre noi este mult mai relevant, deoarece până la urmă țara, cu guvern, cu preşedinte şi cu parlament cu tot, este formată din oameni, fiecare cu succesele şi eşecurile lui şi din fiecare experiență se poate trage o concluzie care să fie relevantă pentru noi toți. Renunț deci să spun ce cred eu despre guvernare şi voi analiza anul 2005 din perspectiva mea.

Pentru mine a fost un an important: am ieşit la pensie, după aproape o jumătate de secol de apostolat. Mi-am imaginat totdeauna acest eveniment ca pe o apoteoză, mă gândeam că nu doar eu, ci oricine îşi sacrifică viața la catedră merită recunoştința părinților şi a elevilor, deci a tuturor oamenilor, deoarece toți sunt părinți sau elevi. Am plecat însă din şcoală aproape dat afară, de o directoare uitată în fotoliu de pe vremea lui Ceauşescu, siderat nu atât de gestul tovarăşei, cât de lipsa de reacție a tinerilor colegi, intimidați de stilul dictatorial în care sunt conduşi.

Am atras de mai multe ori atenția asupra pericolului pe care îl reprezintă aceste reziduuri ale vechiului regim. Sunt ca miile de cioburi ale unei holograme care s-a spart odată

cu moartea tiranului şi care îi reproduc fiecare atât chipul, cât şi apucăturile. Să nu uităm că directorii gestionau dosarele de cadre, că ei țineau legătura cu securitatea, că dispoziția lor era discreționară. Aceste obiceiuri nu pot fi uitate uşor, iar când un "subordonat" avea şi cu atât mai mult acum are vederi anticomuniste, el devine un adevărat duşman. Am încercat să găsesc "dosarul de cadre" al meu, care cred că este mai relevant decât dosarul de la securitate, deoarece aici erau adunate "caracterizările" de care depindeam noi toți pe vremuri. Serviciul de cadre (mă rog, "recrutare, dezvoltare şi evaluare resurse umane"!) al inspectoratului mi-a răspuns : "...nu avem la dispoziție dosarul la care vă referiți şi nici nu ştim unde ați putea găsi un astfel de material". Ca şi cum colegii de la inspectorat au trăit până acum cincisprezece ani în Patagonia, habar nu au ce "material" caut eu! La şcoală, unde există totuşi un asemenea dosar, el nu conține decât câteva ordine de schimbare a salarizării, a fost "purificat" de notele şi caracterizările cu caracter de poliție politică.

Înființarea Institutului de investigare a Crimelor Comunismului ar trebui să treacă în revistă pe toți cei care ne-au oprimat jumătate de secol şi continuă să o facă. Am cerut în urmă cu câțiva ani, în numele Alianței Civice, alcătuirea unei "cărți roşii" pentru fiecare județ, care să conțină numele activiştilor, ale securiştilor şi ale directorilor în funcție în 1989 şi eventuala lor carieră postdecembristă. Dacă Institutul promis o va lua iar de la „48", slabă nădejde să scăpăm de reziduurile criptocomuniste aşa uşor. Va avea şi acest Institut soarta "legii Ticu" ? Ciocoii vechi acum îşi dau mâna cu ciocoii noi, aşa zişii "lideri", pentru a continua să oprime românii.

Ceea ce eu am numit la începutul acestor rânduri un eşec, este de fapt o victorie. M-am eliberat de tot jegul directorilor nomenclaturişti sau al falşilor "lideri", precum o femeie care a născut un monstru, ca să reiau replica unui personaj celebru al lui Horia Lovinescu.

Afară ninge cu fulgi mari. Se aud glasuri cristaline cântând: Steaua sus răsare!...

CUPRINS

1 *Societatea civilă există* 7
2 *Liturghia satanică în bleumarin* 11
3 *Ultima mineriadă* 15
4 *Alegeri anticipate* 19
5 *O tristă sărbătoare* 23
6 *Invers! Totul e invers!* 27
7 *Baronii sindicalişti* 31
8 *Solidaritatea celor buni* 33
9 *Liberali populari* 37
10 *Directori şi „Manageri”* 41
11 *Un Miron Cozma cu barbă* 45
12 *Finanţarea culturii* 49
13 *Averea sindicatelor* 51
14 *Cartea de vizită a primăriei* 55
15 *Din nou despre legea presei* 59
16 *Demisia* 63
17 *O dictatură necesară* 67
18 *Drepturile omului* 71
19 *Piaţa Universităţii* 75
20 *Catedrala patriarhală* 79
21 *Valoarea evaluării* 83
22 *Găştile politice* 87
23 *Bogăţia nu-i un viciu* 91
24 *Şoarecele şi pisica* 95
25 *Rostul şcolii (I)* 99
26 *Rostul Şcolii (II)* 103

27 *Despre celeritate* 107
28 *Complexul torționarului* 109
29 *România medievală* 113
30 *Mânia lui Dumnezeu* 117
31 *Maşina de scris* 121
32 *Autoritatea premierului* 125
33 *Credibilitatea guvernului* 129
34 *Jocul de-a demisia* 133
35 *Criza de comunicare ?* 137
36 *Coruperea inocenților* 141
37 *Munca degeaba* 145
38 *Timp pierdut* 149
39 *Intelectuali de stânga ?* 153
40 *Regulamentul şcolar* 157
41 *Legea lustrației* 161
42 *Marea Adunare Națională* 165
43 *Proprietatea garantată* 169
44 *Protecția socială* 173
45 *Plebiscitul la români* 178
46 *Ministrul interimar* 181
47 *Salariile bugetarilor* 185
48 *Marea trăncăneală* 189
49 *Frumosul cel de toate zilele* 193
50 *Corneliu Coposu* 197
51 *Sună clopoțelul* 201
52 *Complexul lui Faust* 205
53 *Nevoia de identitate* 209
54 *În derivă* 213
55 *Polițiştii milițieni* 217
56 *Europa din noi* 221
57 *Anatomia unui eşec* 225

IOAN NEACŞU

Jurnalul unui OUTSIDER

„ Numesc bun gazetar pe acela ale cărui articole suportă adunarea în volum. Chestiunea stilistică e indiferentă, vreau să văd dacă articolele puse unul lângă altul formează un apartament în care să mă mişc slobod… Un gazetar e un luptător, în mână cu o trâmbiță de aur, cuvântul, şi-ntr-alta cu o spadă, indignarea. El trebuie să cânte o melodie clară, pe o cheie regulată, şi să vulnereze. Altfel devine ceea ce n-ar trebui să fie niciodată ziaristul: un impiegat.”

G. Călinescu

editura vicovia